

Vastgesteld verslag Begrotingsraad 8 november 2022

<p>Aanwezig: Voorzitter Burgemeester, de heer Verkerk</p> <p>Raadsleden: De heer E.G.T. Braam De heer D. Cupedo De heer D.F.A. van Dam De heer C.P.I.M. Dolmans De heer M. van 't Eind De heer M.J. van Enk De heer M.A.J. Ezinga De heer S. Geleijnse Mevrouw B.M.B.T. de Haan-Niesen Mevrouw M.E Harmsen Mevrouw I.M. Jansen-Dirkx De heer M.T.F. Kaffa Mevrouw P.G. Kames Mevrouw A. Koegler-Böhm De heer G. Kruger Mevrouw S. van Maarseveen De heer M. El Majjaoui Mevrouw W.A.A.M. van Nunen</p>	<p>Vervolg aanwezige raadsleden: De heer R. Nunnikhoven De heer U. Oelen Mevrouw L.B. Oude Alink Mevrouw A. Prenger Mevrouw C.Y. Schwencke De heer C.G. Sleddering De heer W. Smith De heer Q.L.A. Veerman De heer E. van der Veer Mevrouw W. van der Weij De heer M.V. Weterings Mevrouw E. Woudstra De heer A. Zoghbi</p>
<p>Aanwezige portefeuillehouders: Wethouder, mevrouw L.I. Bentvelzen Wethouder, de heer A. van de Laar Wethouder, de heer W. van Damme Wethouder, de heer G. van Malsen Wethouder, de heer M. Wit</p>	<p>Griffie: Griffier: de heer J.A. Massaar bpa Notulist: M.M.A. Tittse</p>

1. Opening en mededelingen

De voorzitter: Goedemiddag dames en heren, hierbij open ik de openbare raadsvergadering van de gemeente Rijswijk dinsdag 8 november. Wij gaan vanmiddag en vanavond spreken over de begroting. Ben ik zichtbaar en hoorbaar? Ja? Oké. Dan gaan we beginnen. In het kader van de mededelingen meld ik u dat er bericht van verhindering is ontvangen van mevrouw Kames en de heer El Majjaoui. En later komen de heer Ezinga en de heer Oelen. En mijnheer Van Enk. Ja? Zijn we dan bij? Goed. Dan gaan we nu over tot de trekking van het stemmingsnummer als er een hoofdelijke stemming aan de orde mocht zijn. Ik trek hierbij het nummer 26 en dat is mijnheer Van der Meer, Veer. Veer, vlakbij. Heel goed. Dan gaan we naar de leden van het bureau van stemopneming. De griffie heeft uitgezocht als voorzitter de heer Van Enk, die er nog niet is. Of wel? En als leden de heer Braam en mevrouw Woudstra. Zullen we het zo doen? Dan hopen we niet dat we heel snel een stemming hebben, maar dit is de bezetting.

1. Spreekrecht burgers

De voorzitter: Dan gaan we naar agendapunt 2, het spreekrecht burgers. We hebben geen insprekers.

2. Vaststelling agenda

De voorzitter: Dan gaan we naar agendapunt 3, vaststelling van de agenda. Daarbij komen moties vreemd aan de orde op de agenda. De eerste plaats van ... Goed. Voordat we naar het vaststellen van de agenda gaan begrijp ik dat wethouder mevrouw Bentvelzen een mededeling wil doen.

Mevrouw Bentvelzen: Ja voorzitter, dat klopt, dank u wel. Ik wil de raad graag mededelen dat er verwachting is dat we een tekort gaan krijgen op de BUIG, de BUIG budgetten. Dat heeft te maken met dat er een lagere rijksbijdrage wordt uitgekeerd vanuit het Rijk. Het uitkeringsbestand daalt minder snel dan waar het Rijk vanuit gaat. Deze week wordt er een aantal check-ups gedaan hoe dat nou precies in elkaar steekt en hoeveel geld waar het dan om gaat. En zodra dat bekend is en duidelijk is ontvangt u daar zo snel als ik kan een raadsinformatiebrief over.

De voorzitter: Oké, we nemen daar kennis van. Dan ga ik verder met de verwelcoming met van de heer Van Enk. Mijnheer Van Enk, u bent voorzitter van het bureau van stemopneming. U kunt het niet meer weigeren. Nee, fijn dat je er bent, Menno. Ik was inmiddels bij agendapunt 3, vaststelling van de agenda, moties vreemd aan de orde van de dag. De eerste is een motie van BVR, PvdA, D66 inzake het chippen van katten. Ik kende het niet, maar we gaan het allemaal vernemen. En van de ChristenUnie een motie inzake warme winter 2022. Ik stel voor om de beide moties te behandelen aan het eind van agendapunt 7. Zullen we dat zo doen? Dan is hiermee de ... Ja? Geen andere commentaren? Mevrouw Woudstra?

Mevrouw Woudstra: Ja, als punt van orde, zouden ze ook tegelijkertijd met punt 4 in de begrotingsbehandeling besproken kunnen worden? Zodat we ze niet apart hoeven te doen.

De voorzitter: Zullen we ze allebei dan gewoon bij de begrotingsbehandeling meenemen? Vindt u dat goed? Oké, nou, dan scheelt het weer een agendapunt. Dank u zeer voor deze praktische suggestie.

3. Algemene beschouwingen en begroting (RV 22-017)

De voorzitter: Dan heb ik agendapunt 3 gehad, beginnen we met de algemene beschouwing voor de begroting 2023-26 en het raadsvoorstel tweede halfjaarrapportage. We hebben altijd een vaste volgorde in de fracties. De spreektijd wordt bepaald door een basistijd en een minuut per fractielid, zeg ik dat zo goed? Dus daar is over nagedacht en dan gaan we nu dat programma gewoon draaien. Beginnen we bij de fractie van Beter Voor Rijswijk, dat is mijnheer Braam. Of niet? Mijnheer Kruger. Mijnheer Kruger doet het woord. Gaat uw gang, mijnheer Kruger. Even voor de kijkers thuis, als we vanaf het kathederspreken moet de chipkaart van de installatie bij de stoel mee worden genomen naar het kathederspreken. Dat is een ingewikkelde procedure, maar daar komen wij wel uit.

De heer Kruger: Ik neem aan dat hij het doet. Goedemiddag, gij allen. Ja, als eerste inspreker heb je altijd het voorrecht dat je niemand het gras voor de voeten weg gaat maaien, dus dat risico loop ik nu niet. Vanmiddag en vanavond behandelen wij de begroting voor de komende tijd. Allereerst de complimenten van Beter Voor Rijswijk aan het college en de ambtelijke organisatie voor het vele werk dat is verricht om een sluitende begroting en zelfs mogelijke overschot aan de raad te presenteren. Hoewel de geluiden van daarnet word ik

niet vrolijk van. Het is geen makkelijke tijd waar wij in leven. Absurd hoge inflatie, toegenomen armoede, ook de inwoners van Rijswijk worden hier in meer of mindere mate bij betrokken. Het Rijswijkse huishoudboekje, de afgelopen jaren heeft de gemeente veel financiële tegenvallers gehad, onder meer door corona en de continu kostenstijgingen binnen voornamelijk de jeugdzorg. Ondanks de forse tegenwind lijkt onze gemeente momenteel financieel gezond, ook de komende jaren is en dat blijft één van de speerpunten van Beter Voor Rijswijk. We zijn blij dat het college de afvalstoffenheffing ondanks de kostenstijging niet gaat verhogen. Sterker nog, deze wordt zelfs verlaagd. Dat de kwijtschelding een andere plek heeft gekregen in de begroting en dat de rioolheffing ook niet wordt verhoogd. Het zijn inspanningen van dit college die ervoor hebben gezorgd dat de lasten voor de Rijswijker wat de algemene heffingen betreft bescheiden blijven. Voorzitter, Beter Voor Rijswijk spreekt steeds vaker mensen die ouder worden met progressieve ziekten, zoals MS, ALS en dergelijke. Ze moeten zich worstelen door allerlei regeltjes, een wirwar, in deze gemeente. Beter Voor Rijswijk vindt het een goed idee dat we zorgvuldig controleren dat er geen misbruik gemaakt wordt van de zorg en verstrekking van hulpmiddelen. Wel weten we dat vooral de oudere Rijswijkers doorgaans niet herstellen en niet meer in staat zijn het huishouden zelfstandig te doen. In navolging tot andere gemeenten dient Beter Voor Rijswijk dan ook samen met Wij., CDA, D66, Partij van de Arbeid een motie in voor Wmo-indicaties voor onbepaalde tijd en deze op te nemen in onze Rijswijkse beleidsregels. Voorzitter, Rijswijk behoort tot de diervriendelijkste gemeenten van Nederland, daar zijn we best wel trots op, we willen dat graag zo houden. We ondersteunen organisaties die zich bezighouden met de dierenwelzijn en dierenopvang. Hieruit voortvloeiend de motie, u hebt hem al aangekondigd, dient Beter Voor Rijswijk vreemd, ja, ik vind het een raar woord altijd bij een motie, maar goed, katten chippen verplichten. Beter Voor Rijswijk is zeer blij met de veilige hondenspeeltuin langs de Schaapweg, er wordt veel gebruik van gemaakt. Hondenliefhebbers ontmoeten elkaar en het is ook een mooie manier om de eenzaamheid van vele ouderen daar tegen te gaan. Daarom ziet Beter Voor Rijswijk graag meer van dit soort veilige uitlaatgebieden met wat afvalbakken en wat bankjes waar ze kunnen zitten. Vraag aan het college is: kunt u eens kijken naar de mogelijkheden die we hebben om dat uit te breiden en hier de raad over te informeren? Mobiliteit. Al vaak hebben we in deze en vorige raad gesproken over de gigantische chaos aan deelscooters en nu ook de massale invasie van de e-bikes. Daardoor komen er straks nog elektrische autopedjes bij zodra die worden toegelaten. Inmiddels heeft een exploitant Go, of GO, of hoe ze dat noemen, al in de media laten weten deze activiteiten in onder andere Rijswijk te beëindigen. Blijkbaar hebben zij ook last van te veel vernielingen. De andere bedrijven die blijven daar vooralsnog mee doorgaan. Door de groei van Rijswijk moeten we kijken naar andere vervoermodaliteiten met een goed bereikbaar treinstation. Daar kom ik straks nog even op terug als ik nog tijd heb. Het is algemeen bekend dat Beter Voor Rijswijk groot voorstander blijft van de eigen auto. Het geeft de burger grote vrijheid, met name voor de vakanties, het wegbrengen en ophalen van de kinderen naar de diverse sportlocaties in regio en familiebezoeken. De realiteit is dat de auto steeds schoner wordt, dat valt ook niet weg te denken. Iedereen weet dat als deze scooters en e-bikes worden gedumpt op iedere willekeurige plek met overlast. Als we dit nu eens goed regelen zal er veel meer draagvlak komen voor deze vervoerwijze. Daarom dient Beter Voor Rijswijk een motie in met het verzoek om in navolging tot de steden Den Haag en Rotterdam te komen tot een vastelijke duidelijke gemankeerde inleverplekken en opstapplaatsen. Zodra er vaste op- en afstappenplekken komen voor deze deelscooters en een deel e-bikes, zal dit leiden tot een rustiger straatbeeld. Het zou ook duidelijker worden voor gebruikers waar ze deze moeten ophalen en kunnen halen, kunnen brengen. En om het ze makkelijker te maken kunnen de plekken vooral worden aangebracht bij winkelcentra, bus- en tramhaltes. En u heeft al aangekondigd dat er weer eens een gesprek komt met de diverse organisaties, maar dat vragen we al zo ontzettend lang, er is tot op heden niet veel van terechtgekomen. Dus daar dienen we dus nu maar een motie voor in. Wat betreft sport, Beter Voor Rijswijk is erg benieuwd naar de verdere uitwerking van de multifunctionele accommodatie op sportpark Elsenburg. Voorzitter, wanneer kunnen we daar wat van gaan verwachten? We hebben in de beantwoording

meegekregen dat er ook een visie komt voor het behouden met een bescheiden renovatie van de marimbahal. De vraag naar sporthallen is toename is zo groot geworden en dat wordt veroorzaakt doordat we steeds meer inwoners krijgen. Ook wil Beter Voor Rijswijk weten tot welke datum de GGD voor vaccinatiedoeleinden de beschikking heeft over de marimbahal. Dit zou nog wel eens een vertraging kunnen opleveren met de uitvoering van de renovatie. Welke afspraken heeft u gemaakt? Voorzitter, mijn fractie van Beter Voor Rijswijk heeft meerdere verenigingen gesproken. Ze blijven aangeven dat er een tekort is aan ruimte voor zaalactiviteiten. Verbazingwekkend dat dit vanuit het college altijd ontkracht wordt. We volgen de ontwikkelingen op de voet en kijken reikhalzend uit naar het door het college aangekondigde beloofde visie. Het laadpalenbeleid. Beter Voor Rijswijk kijkt uit naar het laadpalenbeleid wat ons nog beloofd wordt voor dit jaar. Dat zou een antwoord kunnen geven. Het mag wat ons betreft niet zo zijn dat het laadpalenbeleid een precedentwerking krijgt voor de happy few die zich enkel vanwege de fiscale voordelen zich zo'n elektrische bak kunnen permitteren. Het is een ergernis, want veel Rijswijkers die het nu moeten doen met een benzineauto, die ondervinden steeds meer parkeerproblemen vanwege de laadpaalplakkers die plaatsen misbruiken als een soort private parking. En we hopen dan ook dat in ieder geval dat we gaan werken aan laadeilanden voor auto's en laadpalen langs doorgaande wegen zoals bijvoorbeeld de Schaapweg. Er zijn stroken ongebruikt, daar kan je toch gewoon twintig, dertig, veertig, vijftig auto's kan je daar voorzien van nieuwe brandstof. Ook het middenterrein op de Beatrixlaan waar voorlopig toch niks gebeurt, waar ze alleen nog lessen geven biedt daar voldoende ruimte voor. Voorzitter, veiligheid. Beter Voor Rijswijk is van mening dat de veiligheid een belangrijke voorwaarde is voor een aantrekkelijke gemeente waar het fijn wonen is. Cameratoezicht waar al jaren naar wordt gevraagd kan de veiligheid binnen gemeente verbeteren. Collegeprogramma voorziet al in plaatsen van camera's, zeker op plaatsen waar veel overlast wordt veroorzaakt door hangjongeren. Er moet echt een beetje voortgang komen want er is tot op heden hebben we nog niks kunnen waarnemen dat er iets aan gedaan is. Een motie om hiertoe toe aan te zetten om het wel te gaan doen, die dien ik zo dadelijk ook in. Voorzitter, dan nog een belangrijke. De Raad van State heeft korte metten gemaakt met de bouwvrijstelling, dat die niet gebruikt mag worden bij nieuwe bouwprojecten. Wat maakt deze overheid toch altijd een knullige wetgeving en goochelt ze met allerlei rapporten en die niet kloppen. Het doet me dan ook denken aan het rad van fortuin. In Rijswijk hebben we grote bouwplannen. Wat betekent dit voor de ontwikkeling van de Bogaard, Pasgeld, Keslerpark, HBG-locatie en de andere locaties? De overheid verwacht dat we gaan bouwen maar maakt Rijswijk het wel zeer moeilijk. Hoe is de stand van zaken? Welk financieel nadeel gaat dat de gemeente weer betekenen en wie gaat dan opdraaien voor de kosten? Wellicht kunt u de raad geruststellen. Voorzitter, Beter Voor Rijswijk is verheugd dat het AZC deze maand leeg wordt opgeleverd zodat de gemeente het voormalige centrum gaat inrichten tot flexwoningen voor statushouders, studenten, spoedzoekers en anderen die dringend woonruimte nodig hebben. Rijswijk heeft het afgelopen jaar een zeer belangrijke rol mogen spelen wat betreft de opvang van asielzoekers. Grote steden in deze regio zoals Den Haag, Delft en Rotterdam, die mogen hier een voorbeeld aan nemen. Voorbeeld, mijn laatste puntje, ik hoop dat ik nog binnen de tien minuten weet te blijven. Deze zomer heeft Beter Voor Rijswijk en GroenLinks nog vragen gesteld wat nu eigenlijk de toekomst is van het in beroerde staat verkerende spoorwegstation. We hebben een snelgroeiende stad, we hebben een ... Daar hoort een goede spoorstation bij. Bij de beantwoording op schriftelijke vragen heeft u ons zelfs beloofd dat de roltrappen na een jaar stilstand per 1 november weer aan de praet zouden worden gebracht. Ik ben vandaag nog wezen kijken, er is helemaal niets gebeurd. Is er soms een foutje ingetikt, bedoelt u soms 1 november 2023? Nou, aan het college werd gevraagd met een motie om nog dit jaar met plannen naar de raad te komen voor de herinrichting, want het zijn niet alleen de roltrappen, het is de hele inrichting van het station waar niemand zich prettig voelt. Het jaar is bijna om, kunt u ons nog toezeggen dat u nog met wat informatie gaat komen dit jaar? Voorzitter, tot zover mijn eerste termijn.

De voorzitter: Mijnheer Kruger, dank u wel. Had nog tien seconden over, dit is een professional. We gaan gauw verder met de volgende fractie, fractie van GroenLinks, de heer Van 't Eind neem ik aan? Kaartje meenemen, heel goed.

De heer Van 't Eind: Ja, hij doet het volgens mij. Ja. Voorzitter, het nieuwe college presenteert een begroting met een positief resultaat van zes miljoen euro tot en met 2026. GroenLinks is blij dat er ruimte is voor investeringen in de stad. Wij zien dat het Rijk een aantal maatregelen neemt waardoor onze gemeente wat meer financiële ademruimte heeft. Daarnaast hebben we in het coalitieakkoord pragmatische afspraken gemaakt over de omgang met ons geld. We sparen voor tegenvallers maar hebben ook ruimte om te investeren en we gaan op zoek naar extra geldstromen. We zien een uitwerking daarvan in het collegewerkprogramma. Voor GroenLinks staat voorop dat we gaan voor een gezonde groei van de stad. We willen investeren in kansen voor mensen en we willen investeren in een gezonde en groene omgeving. Niet alleen Rijswijk verandert, maar de wereld om ons heen ook. De uitdagingen waarmee we te maken hebben zijn groot. We hebben te maken met veel onzekerheden. Onze stad en onze regio krijgen meer inwoners. We moeten daarin de balans vinden tussen welvaart, een eerlijk verdeling van onze ruimte en het zorgen voor voldoende woningen en werkplekken. Daarbij hebben we ook te maken met wat er in de wereld gebeurt. We zien en voelen letterlijk de gevolgen van de klimaatcrisis. Te veel mensen kunnen geen betaalbaar huis vinden, veel mensen voelen zich niet thuis in onze samenleving omdat ze de taal niet spreken of omdat ze zich niet serieus genomen voelen of omdat er door personeelstekort te weinig mensen zijn om het werk te doen wat er ligt. En het vertrouwen van mensen in onze democratie is op een dieptepunt beland. En juist dan, voorzitter, juist dan is een daadkrachtige overheid nodig, een overheid die haar bewoners beschermt daar waar dat nodig is, een overheid die haar bewoners ondersteunt daar waar dat nodig is, een overheid die niet aarzelt maar besluiten durft te nemen. Een overheid die dat samen met bewoners durft te doen. GroenLinks staat voor die daadkrachtige overheid. En natuurlijk zijn wij in Rijswijk een compacte stad en natuurlijk kunnen wij in Rijswijk niet alle uitdagingen zelf oplossen. Veel vraagt om nationale actie en internationale samenwerking. Maar als overheid die het dichtst bij de mensen staat of in ieder geval zou moeten staan hebben we een bijzondere verantwoordelijkheid om onze bewoners te helpen. GroenLinks heeft met dat in het achterhoofd met vijf blikken naar de begroting gekeken. Ik loop deze punten voor u af. Op de eerste plaats willen we Rijswijk klaarmaken voor de toekomst. Iedere tijd heeft zijn eigen uitdagingen, voor ons betekent het klaarmaken voor de toekomst dat Rijswijk gezond groeit met genoeg voorzieningen voor onze inwoners. Maar dat niet alleen, het betekent ook dat Rijswijk aan de slag gaat met een toekomst waarin we steeds vaker te maken krijgen met extremer weer. Het tweede thema is dat iedere Rijswijker een betaalbare woning kan vinden. Er moeten voldoende sociale woningen zijn voor wie dat nodig heeft, maar ook voldoende woningen in de midden huur en betaalbare koop. Voor GroenLinks telt dat wonen betekent dat je een betaalbaar en goed dak boven je hoofd hebt. Woningen zijn geen beleggingsobjecten maar een plek om je leven in op te bouwen. Op de derde plaats moeten we inzetten op een eerlijke energietransitie. Het tijdperk waarin we massaal fossiele brandstoffen verbruiken loopt ten einde. We hebben niet alleen te maken met de gevolgen voor ons klimaat maar ook met het behoud van onze democratie. Deze opgave is enorm en we zullen elkaar op weg moeten helpen om dit te volbrengen. Iedereen moet mee kunnen komen. Op de vierde plaats is het belangrijk dat we ons inzetten voor gelijke kansen voor iedereen, juist omdat onze samenleving zo snel verandert is het belangrijk om oog voor elkaar te houden. Want juist dan, als we niet goed opletten, wordt de ongelijkheid tussen mensen groter. Veel mensen kunnen zich prima redden en meekomen, maar een groeiende groep mensen kan dat niet. We moeten oog hebben voor gelijke kansen in het onderwijs, gelijke kansen op eerlijk werk en gelijke toegang tot voorzieningen. En tot slot hebben we de opgave om het vertrouwen in de overheid te herstellen. Die is nog nooit zo laag geweest, ik zei het al eerder. Dat betekent dat we een transparante overheid zijn die voor bewoners navolgbare besluiten neemt. We moeten uitleggen wat we doen

en waarom we het doen en we moeten leren om naar onze bewoners te luisteren en niet alleen maar vertellen wat zij moeten doen. In het coalitieakkoord hebben we afspraken gemaakt die in al deze thema's raken en GroenLinks ziet dat het college in haar werkprogramma dat op een goede manier heeft uitgewerkt. Er worden echte stappen gezet om Rijswijk klaar te maken voor de toekomst, aan voldoende betaalbare woningen, aan een eerlijke energietransitie, aan gelijke kansen voor iedereen en aan het herstellen van het vertrouwen in de overheid. Maar natuurlijk zijn er ook punten waar GroenLinks meer ambitie wil zien. We hebben daarvoor de financiële ruimte. Bovendien geldt dat vooraf sturen beter is dan later bijsturen of puinruimen. Ik begin dan gelijk bij een voorstel van ons die de meeste impact heeft, die raakt aan een eerlijke energietransitie maar ook aan een toekomstbestendig Rijswijk. We zien dat er veel VvE's en woningeigenaren zijn met zeer slecht geïsoleerde woningen en weinig geld om daar iets aan te doen. Goed geïsoleerde woningen zijn de basis voor een duurzamer Rijswijk. Samen met de Partij van de Arbeid, D66 en Beter Voor Rijswijk dienen wij daarom een voorstel in geld te reserveren om individuele huiseigenaren en VvE's met een energielabel E en lager en een woning beneden de waarde van de NHG-grens te helpen met het isoleren van hun woningen. In de plannen die er nu klaarleggen zien wij nog niet genoeg urgentie als het gaat om het klimaatbestendig maken van onze stad en dat is wel belangrijk als we de toekomst aan willen kunnen. Eerder is een klimaatscan voor Rijswijk gemaakt met daarin aanbevelingen. Eén van die aanbevelingen is om met een klimaatadaptatiestrategie te komen. Die strategie ontbreekt en wij zien in de plannen nog geen concrete streefdatum om hiermee wel te komen. De kosten gaan voor de baten uit. GroenLinks dient daarom samen met de ChristenUnie een motie in die oproept dat zo snel mogelijk wel te doen. En als het dan om de toekomst van de Rijswijk gaat, dan vinden wij het oog blijven houden op een goed voorzieningenniveau erg belangrijk. Voldoende huisartsen, voldoende onderwijsplekken, voldoende kinderopvang, voldoende sportvoorzieningen, werd door Beter Voor Rijswijk ook al genoemd. We zien dat het college van plan is daar ook een analyse van te gaan maken voor nieuwe gebiedsontwikkelingen. Maar wij vinden dat de opdracht die het college zichzelf daarbij gegeven heeft scherper kan. We vinden dat we ons steviger op mogen stellen, niet alleen faciliteren maar ook echt kijken op welke manier we met maatschappelijk vastgoed een rol kunnen spelen. En wij missen aandacht voor de toegankelijkheid van de bibliotheek voor alle Rijswijkers in de toekomst. Wij dienen daarom samen met Rijswijks Belang een motie in die de opdracht van deze analyse aanscherpt. Eerlijke kansen voor iedereen betekent dat we als overheid het goede voorbeeld moeten geven. Daarom dienen wij samen met de Partij van de Arbeid een motie in voor een inclusief aannamebeleid. Het college geeft aan te onderzoeken of we ons bij de Gelijke Kansen Alliantie kunnen aansluiten. Daar zijn wij blij mee, maar onderzoeken klinkt voor ons niet daadkrachtig genoeg. Daarom dienen wij samen met de Partij van de Arbeid, D66 en Wij. een motie in om zo snel mogelijk aan te sluiten bij de Gelijke Kansen Alliantie. Tot slot tekenen wij mee met twee moties van het CDA, één om de Ooievaarspassen tussen twaalf en zeventien jaar en boven de 65 jaar gratis te laten reizen, toegankelijk openbaar vervoer voor iedereen vinden wij belangrijk. En een motie om actiever onze bewoners uit te nodigen voor onze raadsvergaderingen. De nieuwe coalitie is nu een half jaar onderweg en wij zijn blij met deze coalitie. Een coalitie waarin iedereen wil samenwerken voor een betere stad maar waarin we ook respect hebben voor elkaar daar waar we van mening verschillen. Waar wij het meeste trots op zijn is dat deze coalitie niet krampachtig aan elkaar vasthoudt en vooral bezig is voorstellen van elkaar te steunen. We laten ruimte voor elkaars inbreng en accenten. Deze coalitie staat open voor samenwerking met de gehele raad en dat is belangrijk, want er is misschien een coalitieakkoord tussen vijf partijen met daarin afspraken, maar de stad wordt bestuurd door de hele raad. Voorzitter, ik ga afronden. Milan Kundera schreef De ondraaglijke lichtheid van het bestaan, een verhaal dat zich afspeelt tegen de achtergrond van de Praagse Lente in 1968. Een lente die vrijheid beloofde maar werd verpletterd door tanks uit de Sovjet-Unie. Met die ondraaglijke lichtheid bedoelde Kundera verschillende dingen. Eén van de dingen die hij ermee bedoelde is dat een leven waarin geen moeilijke of vervelende dingen gebeuren niet echt een leven is. Dat leven is dan ondraaglijk licht. Laten we dat onthouden. We leven in tijden die niet makkelijk zijn,

maar met elkaar deze uitdagingen aangaan, elkaar steunen in moeilijke tijden, geeft ook betekenis aan het leven. Ik hoop dat we dat de komende jaren blijven doen. Binnen de coalitie, met de hele raad, met onze hardwerkende ambtenaren, maar vooral samen met de bewoners van Rijswijk. Wij hebben daar vertrouwen in. Dank u wel voorzitter.

De voorzitter: Dan nodig ik uit de fractie van Rijswijks Belang de heer Weterings. Kaartje mee.

De heer Weterings: Yes, daar is hij. Voorzitter, in het algemeen ziet de begroting er op papier niet eens zo slecht uit. Zo ook terug te lezen in het coalitieakkoord en verwerkt in de begroting een redelijk aantal speerpunten uit het programma van Rijswijks Belang. Daar zijn we blij mee. Uiteindelijk doen we het allemaal voor Rijswijk, in het Rijswijks belang. Aandacht voor de Rijswijkse citymarketing in samenwerking met de BBR, ondernemers en verenigingen, ontwikkelen van een nieuw evenementenbeleid, ondersteuning voor het MBB-museum, het Museum Bescherming en Bevolking. We gaan eindelijk de slapende reus wakker maken, geschiedenisles ten top, het mooiste bewaarde geheim van Rijswijk op de kaart zetten. Onze fractie kijkt er zeer naar uit. We gaan de dienstverlening verbeteren, duidelijke en begrijpende teksten produceren en Rijswijk beter op de kaart zetten. Bestrijden van cybercrime, duidelijke en begrijpende teksten, bestrijden van ... Sorry, had ik al gezegd. Aanpak van ondermijning, regionaal en lokaal, het doorlichten van bedrijventerreinen, jongstleden gebleken dat dat echt wel nodig is. Versterken van de samenwerking jeugdteam en huisartsen, bestrijding van eenzaamheid, intensieve begeleiding naar het werk, verbeteren van de verkeersveiligheid, klinkt ons echt als muziek in de oren. Opvangcentra voor huisdieren, katten, honden, konijnen, knaagdieren, draagt u een warm hart toe en geeft op dit terrein aan stappen te willen maken met extra financiële ondersteuning. Onze fractie had graag in deze begroting daar al een voorstel voor gezien en vraagt daarom eigenlijk om daar zo snel mogelijk mee te starten; de steun van Rijswijks Belang heeft u. Zoals aangegeven in het forum vliegen de miljoenen je om de oren, ook een begrotingsoverschot van zo'n 6,7 miljoen. Rijswijks Belang maakt zich zorgen over de uitgave hiervan, aangezien we een zeer onzekere tijd tegemoet gaan, dat was al goed te zien in de eerste halfjaarrapportage, daar waar een groot aantal kosten explosief gestegen waren. Onder de noemer van corona en de oorlog in Oekraïne worden er tot op de dag van vandaag prijzen extreem verhoogd. Het liefst zouden wij het overschot van al deze miljoenen willen veiligstellen tot aan de eerste halfjaarrapportage, de mogelijke kosten onvoorzien hiermee dekken. Deze gedachte werd snel ingehaald toen onze fractie de ene na de andere motie voorbij zag komen met als dekking het begrotingsoverschot. Rijswijks Belang is van mening als we dan toch miljoenen overschot hebben, geef dat dan terug aan onze inwoners. Leuk stuk trouwens in het ... Rijswijk van wethouder Van Damme. Woonlasten verlagen geeft geld terug aan inwoners. Maar liefst 2,6 procent daling van de woonlasten. Voorzitter, ik mis een hele grote doos met sigaren. Met andere woorden: een sigaar uit eigen doos. In 2021 werd namelijk een van die lasten verhoogd met 32 procent. Het jaar daarop nog eens een keer anderhalf procent. Maar voor komend jaar krijgen Rijswijkers 2,6 procent terug, joepie. Eén van de extra belastingen in de vorm van de eigen bijdrage is het grofvuil van 12,50 per drie kubieke meter. Deze extra belasting ziet Rijswijks Belang het liefst direct verdwijnen. Van mening is onze fractie dat het al verwerkt zit of hoort te zitten in de afvalstoffenheffing. In de praktijk is het beeld ontstaan dat vooral op meerdere plekken grofvuil wordt gedumpt en er meer bijplaatsingen zijn. De reden om het nu af te schaffen is omdat deze belastingverordening nu op de agenda staat en de raad moet het vandaag vaststellen, dus niet volgende week, niet volgende maand, vandaag. Vandaar ook onze motie. Tevens ook een wens uit het coalitieakkoord, maar daar wordt gesproken over het gratis ophalen van grofvuil twee keer per jaar. Voorzitter, onze fractie is van mening dat gratis niet bestaat. U hoeft hier niet extra voor te betalen zou in onze ogen meer in de richting van de realiteit gaan. Al met al hoopt onze fractie op een brede steun vanuit de raad met het amendement die onze fractie heeft rondgestuurd en zal indienen in de tweede termijn. Voorzitter, om bij het grofvuil te blijven

heeft ook onze fractie een motie voorbereid met betrekking tot de aanbiedtijden van het grofvuil. Daar staat nu in theorie in dat het moet worden aangeboden tussen vijf uur 's morgens en half acht 's morgens, tussen vijf en half acht 's morgens. De praktijk laat zien dat niet heel veel mensen om deze tijd hun grofvuil aanbieden. Veel mensen doen dat na werktijd in de avond. Zelf zou ik het ook niet zo kicken vinden als mijn buurman zijn huis gaat leeghalen om vijf uur 's morgens. Ook vrijwilligers vinden om hun huis leeg te halen is niet makkelijk om die tijd, of om dat tijdstip. Ooit is deze regel in het leven geroepen met de gedachte dat andere mensen het zou verleiden om hun eigen afval bij te plaatsen. Deze regel kost nu veel capaciteit en inzet voor onze handhavers van het niet volgens de regels aanbieden van het grofvuil. Bijplaatsen is overigens strafbaar bij heterdaad of als ze een adres vinden in de stukken mag gewoon een proces-verbaal worden opgemaakt. Laten we net als, laten we van de zes gemeentes waar Avalex bij is aangesloten aansluiten bij de andere drie gemeentes, Pijnacker-Nootdorp, Leidschendam-Voorburg en Wassenaar, om het aanbieden van het grofvuil voor de ophaaldag in de avond te mogen laten plaatsvinden. In de tweede termijn zal onze fractie hiervoor een motie indienen. Voorzitter, ik maak even een sprongetje naar communicatie, naar gemeenteraad en gemeente. De afgelopen periode zijn wij als raad diverse keren onaangenaam verrast door meerdere instanties, organisaties of personen die zonder te overleggen met de gemeente of met de gemeenteraad diverse kwetsbare groepen hebben geplaatst in hotels en op andere locaties. Of het nu gaat om 28 cliënten van Fonteyenburg in een gebouw aan de Huis te Landelaan, zestig daklozen in Rijswijks viersterrenhotel in opdracht van de inmiddels ex-wethouder uit Den Haag, vijftig Roemenen in de Plaspoelpolder of vijftig asielzoekers die laatst jongstleden nog in een viersterrenhotel zijn neergezet door het COA, vorige week uit mijn hoofd gezegd. Voorzitter, laat ik duidelijk zijn: ongeacht wie, welke organisatie of om welke of wat voor doelgroep het ook gaat, ze horen netjes met de gemeente of met de gemeenteraad in gesprek te gaan. Het ongevraagd zonder enig overleg mensen plaatsen zou niet moeten kunnen, is ook gewoon niet oké. Als u dit blijft toelaten en er niks van gaat vinden is het einde zoek. Daarom zal onze fractie in de tweede termijn een motie indienen om de wildgroei en hoor wat ik zeg, wat ongevraagde wildgroei van het plaatsen van kwetsbare doelgroepen in Rijswijk tegen te gaan. Het gaat om het overleggen, begrijp me niet verkeerd. En dan is het misschien mogelijk om wat te onderzoeken om een maatregel te nemen, waarschijnlijk misschien voor een toevoeging in de APV. Voorzitter, als laatste punt voor mijn eerste termijn: bijna alle partijen hebben de afgelopen periode Don Bosco bezocht en kennis gemaakt met deze zeer betrokken maatschappelijke organisatie. Veel positieve partijfoto's heb ik voorbij zien komen, positieve berichten over de organisatie. In verhouding met wat de organisatie doet voor de samenleving en de beschikbare subsidie wat de gemeente beschikbaar stelt staat niet meer in verhouding. Ja, er is veel gepraat de afgelopen jaren. Echt grote stappen zijn er niet gemaakt en hebben ook weinig opgeleverd. Wellicht heeft u de steun van de raad nodig. In de tweede termijn zal onze fractie een motie indienen om met Don Bosco in gesprek te gaan en een positieve verstandhouding of tot de overeenkomst te komen die aansluit of in verhouding staat met de maatschappelijke inzet van deze organisatie, die de organisatie dag in en dag uit op de mat neerlegt. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u. We gaan verder met de fractie van Wij. Rijswijk, de heer Van Dam.

De heer Van Dam: Kijk, hij doet het. Voorzitter, bedankt. Ik denk dat we het allemaal hebben gemerkt, maar het leven is ontzettend duurder geworden de laatste tijd. Als je tegenwoordig naar de boodschappen gaat doen dan mag je tegenwoordig een fortuin afrekenen in vergelijking met een aantal jaar geleden. En ook als je in je huis je verwarming aanzet, dan kost dat je een rib uit je lijf tegenwoordig. En natuurlijk hebben we een aantal maanden geleden tijdens Prinsjesdag een mooie meevaller gehad, of een aantal mooie regelingen die zijn doorgevoerd, maar dat is voor vele Rijswijkers niet genoeg, voor een deel van de Rijswijkers is nog steeds afdoende, want inwoners krijgen te maken met een enorme stijging in de maandelijkse lasten. En zelfs al

zouden ze daar wat aan kunnen doen zitten ze vaak nog vast, want je kan je maandelijkse lasten verlagen door bijvoorbeeld in een kleiner huis te gaan wonen, maar tegenwoordig zijn er ook geen huizen meer te vinden, zeker niet in Rijswijk. En dat betekent denk ik dat wij anders moeten omgaan met het geld dat we uitgeven. En waarom moet dat? Om een klein voorbeeld te geven, in de krant lezen we dat verenigingen leden niet meer kunnen laten douchen omdat de energieprijzen te hoog zijn, ook de clubhuis verwarmen wordt al gauw, is al gauw te veel gevraagd. En dat heeft concessies, want dat doet wat met onze samenleving en niet dat, niet in de positieve zin, want dit zijn wel de pilaren waarop onze samenleving staat, deze plekken. Dus onze vraag is: wat gaan we daaraan doen? Op het moment dat zeg maar de contracten met energiemaatschappijen, deze verenigingen en de gemeente verlopen, hoe gaan we daarmee om? Gaan we deze verenigingen dan helpen of laten we het zitten en laten wij de effecten die dat, nou ja, die dan tot stand komen zijn gang gaan? En niet alleen verenigingen die hebben er last van, ook individuele huishoudens. Ik was twee weken geleden was ik nog bij een gezin bestaande uit een moeder en drie dochters en dit gezin dat leeft van een sociale bijstand al een aantal jaar. In principe niet verschrikkelijk erg, maar wat was er nou gebeurd de afgelopen jaar? Eigenlijk heel positief, dit gezin die had twee dochters, die zijn jarig geworden, 22, hebben hun diploma gehaald en één daarvan heeft zelfs een baan gevonden. Fantastisch. Maar dat betekende, in elk ander huishouden betekent dat een leuk feestje met een mooie taart, maar in dit gezin betekende dat dat de huursubsidie die is afgeschafte en de bijstand die is gehalveerd. Nou, wat heeft dat voor effect? Dat betekent dat ze nu afhankelijk zijn van het salaris van een 22-jarige, want de bijstand die is niet eens genoeg om de sociale huurwoning te betalen. En ik denk dat dat niet zou moeten in Rijswijk. Maar ik ging bij haar langs, ik was op gesprek en ik was blij om te horen dat de gemeente Rijswijk daar wat aan doet. Want we hebben het voorbeeld genomen aan Eindhoven en in 2023, of vanaf 2023 gaan wij de kostendelersnorm aanpassen, zodat we niet meer jongeren van 22 jaar meenemen, maar pas vanaf 27 jaar. Dat is fantastisch om te horen, echter kon ik nog niet terugvinden in de begroting of we hiermee op koers zitten. Gaan we dat redden, 2023? Dus vraag aan de wethouder: gaan we dat redden en kunnen we tegen bijvoorbeeld dit gezin maar nog vele andere gezinnen in Rijswijk zeggen dat dat goed komt? En natuurlijk is het fijn dat een 22-jarige sterk genoeg in de schoenen staat om dit helemaal zelf uit te zoeken, want ze had zelf contact opgezocht met de gemeente. Helaas kunnen wij dat niet zeggen voor een vierde van onze Rijswijkers. Die hebben namelijk problemen met lezen en schrijven en kunnen daardoor moeilijk meekomen in de maatschappij. En we hebben eerder dit jaar hebben we al een pilot gedaan in Rijswijk waarin jongeren omtrent laaggeletterdheid daarmee werd gewerkt en daar is een rapport van gekomen. En onze vraag aan het college dan ook is: welke aanbevelingen kwamen er uit dit rapport en welke acties kunnen wij dan verwachten dat we het komend jaar gaan uitvoeren? En hoe gaan we deze groep eigenlijk goed bereiken? Want het is toch een aparte groep die, hè, toch wat meer moeite kost om met ze te hebben over deze problematiek. En we stellen deze vragen omdat we, hè, bij de begrotingspresentatie dit een mooi onderwerp was met mooie ambities, alleen zagen we in het collegewerkprogramma er nog vrij weinig van terug. Dus onze vraag is: hoe gaan we dat doen? En kunnen we dit rapport misschien ook als raad ontvangen? Maar vooral: welke ambitie heeft het college op dit gebied en waar mogen we aan het eind van deze periode het college aan gaan houden omtrent deze laaggeletterdheid? Nou, dan kom ik bij een volgend punt. Wij, Rijswijk die gelooft erin dat we de stad samen maken en ik heb het eerder vandaag gehoord in bijvoorbeeld de bijdrage van GroenLinks, die verwoordde dat ook heel mooi, maar we doen het samen met de inwoners, samen met onze organisaties en samen met onze bedrijven. En Wij, Rijswijk doet dat ook in veelvoud. We staan vaak genoeg met onze koffiekar in de wijken, we doen opruimacties samen met de wijken en organiseren thema-avonden waarin, hè, alle onderwerpen de revue passeren die mensen zouden willen. Maar we horen de laatste vier jaar steeds vaker dat toch het politiek vertrouwen afneemt. En dat is jammer. We zouden namelijk als raad en dan spreek ik even in het algemeen, dat heeft niet met één partij te maken, maar dat ze geen vertrouwen meer in ons hebben. We zouden niet de juiste onderwerpen behandelen, we zouden niet weten waar we over moeten praten en, nou ja, alles, ik denk

dat u zelf op Facebook ook kan lezen wat er nog meer wordt gezegd. Niet alleen op Facebook. Maar dat is, dat doet wat, dat doet ook wat met deze, met ons stadsbestuur. En ik denk dat het niet uitmaakt of je nou groene partijkleuren hebt of blauwe partijkleuren of dat je links georiënteerd of rechts georiënteerd bent, we staan hier toch voor de inwoners. Dus ik denk dat we daar iets aan moeten doen en ik verzin het niet want in 2020 gaven we nog een zeven aan het politiek vertrouwen waar we nu op een vier zitten als rapportcijfer. En als je dan verder in die onderzoeken kijkt dan heeft dat te maken met daadkracht en met betrouwbaarheid van onze politiek. En ik vind dat we daar toch nog wel wat stappen in kunnen nemen als Rijswijk. Maar voordat ik begin met die stappen uit te leggen wil ik wel met een positief iets beginnen, ik wil wel complimenten geven voor het college in dit geval voor de afgelopen maanden, want ik zie dat we veel de stad ingaan en veel spreken met de inwoners en in ieder geval vanuit deze positie dan een compliment daarvoor. Maar waar we wel wat aan kunnen doen is bijvoorbeeld die betrouwbaarheid waar ik het over had. We moeten besluiten nemen die uit te kunnen leggen zijn aan onze inwoners, waar geen losse eindjes aan zitten. En nou hebben we recentelijk nog het AZC besproken en ik zal niet de hele discussie hier opnieuw gaan voeren over het AZC, maar dat plan, wat we daar hebben ge... nou, er doorheen hebben laten gaan was niet af. En ik wil toch vragen hoe het nu staat met dit plan. Want voorzitter, gaan wij het over een aantal weken redden om het flexwooncentrum te openen? Zijn de woningbouwcorporaties, kunnen die beginnen met het transformeren van de units? Oftewel: liggen we op schema? En als we dan kijken naar grote ergernissen van onze inwoners verwachten ze dat we hier wat aan gaan doen en dat heeft te maken met die daadkracht die ik al net aangaf. En dan is een thema dat ik vanavond of vandaag, vanmiddag, wil uitlichten en dat is het zwerfafval. Want zwerfafval is een thema dat we al heel vaak op de agenda hebben gezet, meerdere malen. En niet zonder reden, want het is één van de grootste ergernissen van Rijswijkers. We hebben, nou, een aantal weken geleden nog in Steenvoorde Noord gestaan met onze prikkers en vuilniszakken, ikzelf ook. En, ja, de McDonalds verpakkingen die vliegen je eigenlijk om de oren en zo hoort het niet. Maar elke keer als we dan er vragen over stellen dan krijgen we te horen: nee, we voeren het prullenbakkenplan, dat voeren we nu door, dus nog even geduld. Of: nee, het heeft te maken met onze campagne, die gaat over het gedrag wat mensen hebben, dus nog even geduld. Maar we zien nog steeds zien we in Rijswijk alle verpakkingen nog steeds op straat liggen, dus ergens gaat er iets fout. En als je dan kijkt naar onze buurgemeentes, dan zien we in de gemeente Delft bijvoorbeeld die heeft een beleid geschreven voor het Wilhelminapark, hun deel van het Wilhelminapark en daar staat: bij elke bank moet een bak komen. Zoals we in Clingendael rondlopen dan staan er twee bakken per bankje en als je dan in Rijswijk rondloopt in het Overvoordebos, dan moet ik vijftien minuten zoeken naar een prullenbak voordat ik er eindelijk eentje vind. En dat heeft inderdaad wat te maken met het gedrag, maar dat heeft ook gewoon te maken met hoeveel prullenbakken er staan. Daarom dienen we vanavond de motie in: bij elke bank een bak. En afsluitend zou ik nog graag aandacht willen voor de mensen die dat echt verdienen: de vrijwilligers van Rijswijk. Ze zetten zich soms belangeloos in, soms zeven dagen per week bij hun sportverenigingen of elders om Rijswijk een mooier Rijswijk te maken. En we krijgen signalen van de gemeente door dat niet alle vrijwilligers bedankt worden voor hun harde werk. Bijvoorbeeld wordt de buurtpreventie vergeten. Nou, daarom hebben we nog een motie die erop aandringt om echt alle Rijswijkers te bedanken, want ik denk dat dat ontzettend nodig is. Nou, mijn boodschap zou zijn: let de komende tijd goed op de minderheden in de samenleving, want dat hebben we nodig de komende tijd, zeker met de economische status waarin Rijswijkers verkeren. Blijf de stad ingaan zoals we nu doen en ook zeker de raad, blijf dat ook vooral doen. Maak realistische en complete plannen voor de stad en laat zien dat er gewerkt wordt aan de zaken waar Rijswijkers zich aan ergeren. En daarbij wil ik het even laten voor de eerste termijn. Bedankt.

De voorzitter: We gaan verder met de fractie van D66, mevrouw Woudstra.

Mevrouw Woudstra: Voorzitter, genodigden en iedereen in Rijswijk. En beste raadsleden. Allereerst een persoonlijke noot. Ik ben een positief ingesteld mens en ik hou van quotes, toekomstbeelden en grapjes. Toch hoort u dat in mijn bijdrage vandaag niet echt terug. Onzekere tijden hebben ook op mij effect en op u. Ik ben wat korter door de bocht en zal wat directiever zijn, met wat minder kwinkslagen en grote vergezichten. Wat blijft is ons D66 Rijswijk geluid: positief en actief en met hart voor ieders toekomst in deze stad. Waarom staan we nu hier? In de raadzaal gaan we met elkaar in debat over keuzes voor onze inwoners en ondernemers. D66 Rijswijk zoekt daarin de verbinding zodat we zorgen dat de kleine en grote vraagstukken worden aangepakt. We zijn trots op onze democratie. Het is al eerder gezegd en het vraagt veel werk van ons allemaal. Dat is te zien in onze passie en in onze inzet en in de voorliggende moties en amendementen. We hebben plezier, met plezier samengewerkt met onze raadscollega's daaraan. Over onze eigen inzet: D66 Rijswijk gaat voor fijn wonen in een groene en leefbare stad, een stad waar iedereen mee kan doen. Een Rijswijk waar je kan ontwikkelen, jezelf kan zijn en je burens en de stad kent. Een overheid die zichtbaar is en waar je op kan rekenen. De inzet van D66 Rijswijk voor de stad kent inmiddels de bekende drie hoofdlijnen: je thuis blijven voelen in de stad, van grijs naar groen en samen aan de slag met en voor elkaar. Ik ga er nu verder op in met als focus een toegankelijke en groene stad voor iedereen en de onderwerpen onderwijs, verkeer, duurzaamheid en betere dienstverlening gaat u zeker over horen. Thuis in de stad. In Rijswijk wordt gebouwd met extra aandacht voor jongeren en ouderen. Voor D66 Rijswijk is aansluiten bij de behoeftes belangrijk, passend bouwen doet ertoe, zeker bij lage inkomens en in verschillende levensfasen. En wethouder, kunt u toezeggen dat de huidige en toekomstige woon- en ruimtebehoeften via onderzoek ook lokaal wordt bijgehouden? Woningen en voorzieningen hangen samen. Extra en goede voorzieningen voor onze groeiende stad zijn hard nodig. We zien in de begroting dat er actie op is, er gaat al veel uitgevoerd worden. Kan de wethouder dit bevestigen en kan hij aangeven of het onderzoek dat GroenLinks noemde toegevoegde waarde heeft en of er ook wordt ingezet op de grenzen van onze stad en de voorzieningen in de regio zodat wij daar gebruik van kunnen maken? In 2023 zien we dat er ook veel investeringen zijn in onderwijs, sport en bewegen. Goed om te zien dat de kinderopvang en het kinderdagverblijf toegankelijker worden voor iedereen en dat het aanbod van scholen groeit, zeker gezien de wachtlijsten. Van onze scholen is echter een deel van de gebouwen verouderd. Daar investeren we in. Maar er is ook landelijk geld beschikbaar voor frisse scholen. Kan de wethouder met de schoolbesturen kijken hoe hier meer tempo gemaakt kan worden en bij de nieuwe scholen en verbouwingen inzetten op ruimte voor één op één gesprekken, zodat dat kan gebeuren naast de standaard klaslokalen, omdat mensen nu daar geen plek voor hebben. Gelijke kansen en toegankelijkheid van onze stad, dat staat voor D66 Rijswijk centraal. Daarom dienen we mede het voorstel in van de Gelijke Kansen Alliantie en de scan over de dementievriendelijkheid van onze stad met de PvdA. Dit zodat we toegankelijk van onze stad daadwerkelijk meten en de vooruitgang ook bij kunnen houden. Mensen goed behandelen en je thuis voelen in onze stad betekent ook zorgen voor rust als dat kan. Als je chronisch ziek bent of een ziekte hebt die niet vermindert is het gek dat je steeds opnieuw de basisvragen moet beantwoorden. Het voorstel van Beter Voor Rijswijk dat net werd genoemd over de Wmo voor indicaties voor onbepaalde tijd steunen wij dan ook. Wat verder opvalt aan de begroting is dat er wordt geïnvesteerd in veiligheid, van ondermijning tot handhaving. De burgemeester liet al weten hoe hard dat nodig is. We zijn blij met de toezegging voor veiligheid voor vrouwen op straat en zien de uitwerking graag terug. Je thuis voelen betekent voor ons tenslotte ook dat goed zorgen voor onze geschiedenis en ons erfgoed. Daar is echt actie nodig. Er ligt een visie, maar bij navraag is onduidelijk wat we nu echt doen en wat ermee gedaan gaat worden. Kan de wethouder toezeggen zich in te zetten voor een Open Monumentendag, het aanwijzen van nieuwe monumenten en het benaderen van bewoners van monumenten over verduurzaming en het behoud van hun monument? Van grijs naar groen. De hoge energierekening, hij is al genoemd, we merken hem allemaal. En het zorgt voor slapeloze nachten. Dit is het moment om mensen de stap te helpen zetten naar een energiezuiniger en comfortabeler huis. Die verandering moet voor iedereen mogelijk zijn. Dat is lastig als je inkomsten laag zijn en je toekomst

onzeker. Het vraagt om grote investeringen, zeker afhankelijk van het type van je huis. En gemeenten zijn verantwoordelijk voor het behalen van de doelen van de verduurzaming. Er is meer tempo nodig. Daarom dienen we samen met GroenLinks zoals net genoemd een amendement in over isolatie, zodat energiewaarde en verschillen in verduurzaming worden verkleind. De hoge kosten voor energie zijn er ook bij ondernemers. Ze zitten met hoge contracten en een verbruik dat niet zomaar naar beneden te brengen is. Er zijn landelijke regelingen, maar ondernemers kunnen dit niet alleen. Er is kennis nodig. Kan de wethouder aangeven hoe hij actief het MKB en energie-intensieve bedrijven in Rijswijk hier de weg in gaat wijzen? Een stad die van grijs naar groen gaat, daar fiets je ook graag, want goed fietsen en wandelen, daar willen wij actie op. Er is een actieplan verkeersveiligheid, fietspaden worden geasfalteerd en er komen keuzes in de verkeersroutes. We willen nog een extra stap zetten: het fietsplan, met betere routes, belijning en inrichting en veiligheid, zodat jong tot oud veilig en zelfstandig kan fietsen. Kan de wethouder de acties voor de fiets bundelen in een fietsplan met bijbehorende investering? Dan het OV. Sinds corona gaan we minder met het OV, dat is deels zijn er ook minder haltes. We zien graag een bredere blik dan de economische, het gaat om het bereiken van voorzieningen, de school, de arts, het ziekenhuis, werk en vrienden. Kan de wethouder bevestigen dat hij zich hier in MRDH-verband sterk voor blijft maken? We zijn blij om te zien in de begroting dat we goed zorgen voor onze bomen, het groen in Rijswijk gaat ons aan het hart, maar kan de wethouder ook aangeven wat hij gaat doen aan het beschermen van de monumentale bomen? En het groen van onze stad gaat voor ons ook over dieren. De gemeente is verantwoordelijk voor de zorg over de opvang van dieren. Stichtingen en vrijwilligers verzetten hier veel werk, maar één organisatie is inmiddels gestopt. Inflatie en energieprijzen spelen hen parten. Kan de wethouder bevestigen dat de nieuwe organisaties door de gemeente worden ondersteund en dat zij budget heeft voor deze passende vergoedingen? En kan zij toezeggen organisaties na te vragen of zij financieel in verdere moeilijkheden komen voordat er nog een stopt? En bij een huisdier hoort je eigen verantwoordelijkheid in de zorg. Daarom steunen wij de motie van BVR over het verplicht chippen van katten. Samen aan de slag met en voor elkaar, want we doen het hier samen. Dank aan het college voor het investeren en verbeteren van onze gemeentelijke organisatie in mensen en in techniek. Van de nieuwe website tot betere communicatie, een actieve gemeente met goede informatievoorziening, dat mogen onze inwoners en ondernemers ook verwachten. Maar wanneer, we zagen het verzoek dat we nu de website gaan testen, maar wanneer is hij nu echt af? Net als het nieuwe platform voor het meedenken en reageren. We horen graag van de wethouder wat de ervaringen tot nu toe zijn, want we hebben het in de begroting over altijd de juiste mix. Dat is echt een mooie ambitie maar niet alles gaat altijd in een keer goed, zeker niet als we testen. We zien graag nog wel extra inzet bij technische teksten en ingewikkelde processen en het vergroten van de kennis over deze processen en het inzetten van gedragsverandering. Zet de wethouder hier inderdaad ook op in? Voorzitter, ik ga bijna afronden. Naast meedoen in je omgeving kunnen we ook weer samen op pad en Rijswijk laten bruisen. De evenementen mogen weer en dat vraagt wel veel van de organisatie door vrijwilligers. In het coalitieakkoord hebben we met opzet het evenementenbeleid opgenomen, we zagen er nu alleen geen budget bij. Daarom zijn we voorstander van het samen met de VVD aan het voorbereiden amendement om dit aan te passen en te zorgen voor budget, zodat bestaande en nieuwe evenementen georganiseerd kunnen worden. Van Strandwal tot avondvierdaagse of een Naaldpop. We hopen op brede steun hiervoor. Tot slot, in de voorgestelde begroting voor 2023 zien we de invulling van thuis in de stad, van groen naar grijs en samen met elkaar aan de slag voor elkaar terug, daar zijn we blij mee. Alleen de acties zijn niet voor iedereen in de stad zo zichtbaar. Er zijn veel zorgen bij inwoners en ondernemers, ik noemde ze al. De hoge energierekening, de onzekere tijden en de toekomst. Laten we als raad laten zien dat we investeren voor iedereen in de stad, samenwerken en de schouders eronder zetten. Dat kunnen we. Dank.

De voorzitter: Dank u wel. Dames en heren, we staan op het moment waarop wij kunnen beslissen om even te pauzeren. Misschien even vijf minuten benen strekken, zullen we dat doen? Dan schors ik voor vijf minuten.

Schorsing

De voorzitter: Oké, ik heropen de vergadering en de algemene beschouwingen worden voortgezet met de VVD-fractie. Mijnheer Sleddering. Staat er een kaartje bij u? Ja. Ik dacht even dat u uw bankpas erin stopte, maar dat mag ook wel.

De heer Sleddering: Nee, ik heb een motie over geen pinautomaten hier bij de gemeente, dus dat ga ik zeker niet doen. Voorzitter, onlangs zat ik in Frankrijk en onder het genot van een 51 versnapering dacht ik na over deze Begrotingsraad en ik droomde weg. En opeens hoorde ik mij zeggen: wij behandelen vandaag de begroting van de gemeente Rijswijk, het is de eerste begroting van het nieuwe college met een VVD-wethouder financiën. En dat zie je meteen. Een meer dan sluitende begroting met overschotten in de komende jaren, een lastenverlichting voor burgers en bedrijven, het tarief van de afvalstoffenheffing zakt met zes procent, het tarief voor de rioolheffing zakt met 1,4 procent. Kortom, een aanzienlijke daling van de woonlasten in Rijswijk. Gecombineerd met gelet op het huidige inflatieniveau een beperkte stijging van de overige belastingen. Goed nieuws dus, zeker omdat ik lees dat een jarenlange wens van de VVD ook in vervulling is gegaan, namelijk het niet meer onderbrengen van de kwijschelding van heffingen en belastingen in het desbetreffende tarief zelf. Wat een vreugdevolle droom. Want hard loeiende koeien zetten mij weer met twee benen op de grond. Het was een droomtekst, die had u van mij verwacht, voorzitter. En ik vertel het ook met enthousiasme want ik geloof in dromen. Maar ik zal u ook nu het eerlijke verhaal vertellen. De gezonde financiële koers van Rijswijk is niet alleen het gevolg van de inspanningen van dit college. We hebben veel wind in de zeilen door verwerking van de zogenaamde mei en september circulaire van het Rijk. En er komt en dat is ook weer terecht meer geld van het Rijk naar de gemeente en door deze extra middelen staat Rijswijk er prima voor. Maar ook de verbetering op de financiële afdeling op het stadhuis draagt bij, ga vooral zo door, we zijn echt op de goede weg. Voorzitter, het komt nu aan op een goede stuurmanskunst van de wethouder financiën en de overige leden van het college, om niet al te hongerig naar die mooie cijfers te gaan kijken, want ik zie bij sommigen al de begeerte in de ogen. Maar pas op, de extra kosten voor de uitvoering van het nieuwe collegewerkprogramma van vijf miljoen euro zijn nog niet verwerkt in deze begroting. En Rijswijk zal ook zeker te maken krijgen met lastenstijgingen door inflatie en de energiecrisis. Laten we daarom oppassen met allerlei leuke nieuwe dingetjes voor de mensen te bedenken en vooral niet steeds diezelfde groep burgers te voorzien van allerlei toeslagen, cadeaubonnen, kant en klare koelkasten en wasmachines. Reed een wethouder van de Partij van de Arbeid vroeger nog rond in een rood jasje en een rode bakfiets, tegenwoordig rijdt hij met een blauwe jas op een blauwe CoolBlue bakfiets en brengt hij koelkasten in Rijswijk. Zwarte Piet is definitief verdwenen en veranderd in blauwe Piet. Om maar meteen daar inhoudelijk op te reageren, niet doen zegt de VVD. De regeling is niet goed uitvoerbaar, de gemeente heeft geen volledig zicht op alle mensen die hiervoor in aanmerking komen, de regeling is niet willekeurig, ik zal het niet zeggen, maar hij is wel uiterst selectief en heel erg fraudegevoelig. Maar natuurlijk, ook de VVD ziet de hoge lasten bij burgers en bedrijven als gevolg van de energiecrisis en inflatiespook. Ik zie een heel vervelend beeld voor me van een financieel goed draaiende gemeente en het slecht gaan bij burgers en bedrijven, die hebben het financieel zwaar. Gelukkig worden er allemaal maatregelen genomen door het Rijk om de lasten te beperken, middels energietoelagen, budgetplafonds, steun voor MKB-bedrijven, steun voor sport, cultuur en maatschappelijke instanties. Maar in Rijswijk kunnen we iedereen nog best een beetje helpen als het dan maar voor iedereen geldt, een algehele lastenverlichting. Makkelijk in te voeren, niet fraudegevoelig en iedereen in Rijswijk profiteert. Vandaar dat de VVD wil voorstellen om de woonlasten nog meer te laten dalen

dan zoals voorgesteld in deze begroting. De VVD-fractie wil zowel de afvalstoffenheffing als de rioolbelasting niet laten stijgen in het komend jaar en daarom ook de inflatiecorrectie van 2,4 procent niet door te voeren. Amendement zal ik hiervoor indienen. Ik hoor de criticasters al zeggen: ja, maar het is toch afgesproken dat heffingen en leges op lange termijn kostendekkend zouden moeten zijn? Gelet op de huidige crisis zal iedereen begrijpen dat het een paar jaartjes later wordt. De VVD ziet nog een ommissie in deze begroting en daarom dienen wij een tweede amendement in mede namens D66 over het evenementenbeleid. Er is veel geschreven en gezegd over dat beleid maar het stond niet in de begroting, in cijfers. De VVD en D66 willen dus graag in de meerjarenbegroting een budget opnemen van 400.000 euro per jaar. Daarmee kan dan ook het bestuur van het Strandwalfestival weer aan de slag om het succes van het festival in 2022 voort te zetten in de komende jaren. Maar ook andere initiatieven voor evenementen, zowel bestaande als nieuwe en zelfs graag innoverende evenementen kunnen hierbij aan de bel trekken. De gemeente als pinautomaat, ik noemde hem net al. Met deze titel kom ik bij een volgend financieel punt. Eerder zagen we dat Welzijn Rijswijk van de gemeente een bedrag van 85.000 euro wil ontvangen ter dekking van een voorzien tekort in 2022. Met andere woorden: men wist dat er een gat in de begroting zat, heeft er niets aan gedaan en komt nu naar de pinautomaat van de gemeente met de vraag: mag ik even vangen? Nee, dat gaan we niet doen, wat de VVD betreft. En ook de bibliotheek kondigt zich alvast bij de pinautomaat aan om zo'n negen ton te vangen voor het afkopen van het huurcontract van het huidige locatie. Ook dat is niet oké, voorzitter. De VVD stelt voor dat als deze bedragen al moeten worden uitgekeerd om welke reden dan ook, dan altijd dit moet in de vorm van een lening dan wel via een correctie op het budget voor de komende jaren. Als laatste financiële punt van mijn inbreng moet ik het echt nu even serieus met u hebben over de GREX, de grondexploitatie Rijswijk-Buiten. Uw antwoord op onze schriftelijke vraag schoot ons echt in het verkeerde keelgat. Op onze vraag of het college nog steeds streeft naar een sluitende GREX in 2027 antwoord: nee, want dat hoeft ook niet, want de gemeenteraad heeft daarvoor een voorziening opgenomen. Maar dit is echt heel erg, college en ik kan me nauwelijks goed voorstellen dat de wethouder van financiën dit antwoord heeft gelezen voordat het naar ons toekwam. Want weet u wel wat u daar opschrijft? We leiden een verlies op Rijswijk-Buiten, maar dat is niet erg, want daarvoor hebben we geld gereserveerd. Dat is niet verstandig en wel heel erg verkeerde begrotingspolitiek. Wat had u dan wel moeten zeggen? Ik geef u het antwoord vast: dat u nog steeds streeft naar een sluitende GREX in 2027, dat u er alles aan doet ook in deze zware tijden om dat tekort van 3,8 miljoen op de GREX weg te werken zodat die voorziening dan weer vrijvalt. Om daar weer leuke dingen mee te kunnen doen. Die 3,8 miljoen verdwijnt niet in de grond van Sion. Kom ik bij het puntje wonen. De Trias locatie, geschikt voor woningbouw in de toekomst staat nu leeg. Uit uw antwoorden op onze vragen begrijpt de VVD dat er nog geen concrete bouwplannen zijn. Waarom niet? En is het daarom niet raadzaam om de locatie, het gebouw daarop, maar vast te slopen zodat wij allerlei ongewenste zaken kunnen voorkomen, zoals brand, criminaliteit en zeldzame vleermuizen, waardoor de nieuwbouw straks weer ernstig zal worden vertraagd. We hebben een slechte traditie om oude niet gebruikte gebouwen te laten staan. Daar komen hele huizen van de stad van. En waarom zou alleen Rijswijk Wonen gevraagd worden om daar te bouwen? Vidomes liet onlangs weten graag weer iets te willen bouwen in de Rijswijk, ik hoor graag de reactie van het college. De VVD Rijswijk vraagt al geruime tijd om strengere regels met betrekking tot splitsen, verkamers en zelfbewoning, al dan niet in een aangepaste huisvestingsverovering. De vorige wethouder en ook deze wethouder lijken maar niet in staat om een goed verhaal naar de raad te komen. Den Haag probeert tenminste wel iets op dat gebied, al wordt men soms gedeeltelijk teruggefloten. Afgelopen voorjaar werd er gesproken over een onderzoek dat in Rijswijk is uitgevoerd naar alle bestemmingsplannen om zo inzichtelijk te maken waar splitsen van woningen sowieso al verboden is. Kan de wethouder deze analyse aan de raad sturen? En verder wil de VVD graag weten of het in werking treden van de nieuwe omgevingswet gevolgen heeft voor de gemeente op dit vlak. Het Oude Raadhuis in Park Hofrust zal in 2023 verkocht worden en zoals u weet staat daar ons oorlogsmonument. Ik vroeg al eerder in het kaderdebat of er misschien dat monument bij

die verkoop verplaatst kan worden naar het buitengebied van het Huis van de Stad, prachtig oorlogs- en vredespark zou daar kunnen ontstaan. De burgemeester zou ernaar kijken, maar uit uw antwoorden op onze vragen begrijp ik dat ik het nog een keer moet vragen, daarom dien ik nu een motie in. Voorzitter, ik sluit af. Ik begon met een droommoment in Frankrijk maar in Rijswijk zijn dromen geen bedrog. Er staat gewoon een stevige eerste begroting en een goed coalitieakkoord als basis voor een nieuw beleid. De VVD wenst dit college veel succes bij de uitwerking en vooral een kritische blik op sommige moties en amendementen vandaag die gaan over zaken die of al zijn toegezegd of alleen maar een bijdrage leveren aan het stapelen van voorzieningen waardoor voor een bepaalde groep werken steeds minder loont. En om in Franse stijl af te sluiten eindig ik met Voltaire. Want arbeid behoedt ons voor drie grote kwaden: verveling, ondeugd en armoede. En voor een gepensioneerde laat ik de verveling graag over me komen, armoede heb ik gelukkig geen sprake van en ondeugend ben ik heel mijn leven al. Dank.

De voorzitter: Dank u wel. We gaan verder met de CDA-fractie, de heer Van Enk.

De heer Van Enk: Het kathedraken kunnen opkrikken. Voorzitter, de begrotingscijfers voor de jaren die voor ons liggen en die het college ons heeft gepresenteerd zien er wat het CDA-fractie betreft vertrouwenwekkend uit. De rapportage laat zien dat het financiële beeld voor komend jaar positief is met een netto begrotingsresultaat van 6,7 miljoen euro. En ook voor de jaren daarna zijn er vergelijkbare positieve saldi, hetgeen zelfs ruimte biedt voor nieuw beleid. En dit jaar sluiten we ook af positief met zo'n vier miljoen. De algemene reserve ontwikkelt zich als gevolg van deze gunstige cijfers ook positief. Dit biedt al met al een goede uitgangspositie ook voor het geval dat Rijswijk de komende jaren onverhoopt in financieel zwaarder weer terecht zou komen. De cijfers bevestigen voor ons ook dat naast de genoemde circulaires van het Rijk ook het vorige college een goed en gedegen financieel beleid heeft gevoerd en heeft achtergelaten. Dat biedt dit nieuwe college ook de basis om hier verder op te bouwen en wij hopen als CDA-fractie dat dit college eenzelfde prudent financieel beleid zal voeren als de afgelopen jaren. Het CDA is de verkiezingen dit jaar ingegaan met de slogan die een klein beetje door D66 ook is overgenomen, geloof ik: goed wonen, groene stad en gezond oud worden. Dat ligt behoorlijk in elkaars verlengde, ja. Ook ik wilde daar nog even aan vasthouden. Goed wonen. Als we kijken naar het succes van de honderd woningen bestemd voor beroepsgroepen die we hier in de regio node missen, dan smaakt dat wat ons betreft naar meer. Het gaat ons niet om Rijswijkers eerst maar vooral om mensen die hier komen werken in de zorg of bij de politie, een leraar die in Laak aan de slag zou gaan en toch noodgedwongen terugkeert naar Zeeland omdat hier eenvoudig geen huis te vinden is. Dat leidt tot kinderen op straat in plaats van in de klas en daar hebben we allemaal last van, ook in Rijswijk. Die woningen in de midden huur, ik zeg het nog een keer, dat smaakt dus naar meer. En mijn vraag is: wat is het volgende project op dit vlak van het college? Goed wonen, dat zijn ook veilige wijken. Eerder kregen we steeds algemene toezeggingen over het beter faciliteren van buurtpreventieteams. Voorzitter, kunt u daar vanavond wat specifiek over zijn? Wij zien graag vandaag nu eens een concrete toezegging over wat en wanneer die teams van ons gaan krijgen. En dan noem ik bij wonen ook de energietoeslag en de energiebesparende maatregelen. De wat starre houding van het college in de forumvergadering heeft ons als CDA uitgedaagd om met een beter uitvoerbaar voorstel te komen gevat in een motie die de willekeur van het uitdelen van witgoed beperkt door dit aan de bijstandsregeling te koppelen en welke middeninkomens ook een toeslag geeft. Het voorbeeld wat de heer Van Dam gaf van dat gezin waar hij te gast was geweest, dat geeft maar juist aan dat je de doelgroep moet verruimen voor die toeslag. En het is zeker uitvoerbaar, want het gebeurt ook in andere gemeenten. Groene stad, op het snijvlak van goed wonen en een groene stad, voorzitter, komen wij bij de Voorde. Helaas lukt vestiging vanuit de Stichting Zuid-Hollands landschap niet en de raad krijgt weer een belofte op meer informatie. Maar wat het CDA betreft is nu echt haast geboden, actie. We moeten dit rijksmonument nu een nieuwe bestemming geven, desnoods

koppelen we landgoed en bebouwing los. En onze vraag is: is een woonbestemming voor bijvoorbeeld luxere appartementen een optie voor dit college? En hetzelfde geldt misschien wel voor het Oude Raadhuis. Eigenlijk hebben wij langzamerhand daar dezelfde vraag: is verkoop nou nog steeds de beste optie? Naar aanleiding van onze vragen was het college positief over de aanleg van een witte anjer perk om onze veteranen te eren en te waarderen, volgend jaar bij 't Haantje. Graag de stand van zaken. In deze collegeperiode is door het college nieuw groen beheerplan aangekondigd. Onze fractie zal het komend jaar met enkele voorstellen hiertoe komen en we moeten de titel groene stad van Nederland immers verdedigen, sommigen zeggen echt verdienen en dus ook als we doorgroeien naar 700.000 inwoners. Of 70.000 inwoners. Even te hard. Gezond ouder worden geldt eigenlijk voor elke leeftijdscategorie, maar voor het CDA vinden we dat ouderen door onze gemeente daarin zo goed mogelijk moeten worden ondersteund. Gezondheid gaat ook vaak samen met maatregelen voor sociale cohesie, tegen eenzaamheid. Daarom twee vragen op dit vlak: hoe zorgen we ervoor dat de Trias locatie, dit is eerder gevraagd, zo snel mogelijk kan worden bebouwd met hofjeswoningen, volgens dat concept, of zoals het college het omschrijft: wonen met een plus? En ik wil eraan toevoegen: het hoeft ook niet altijd een corporatie te zijn die dat ter hand neemt, er zijn ook projectontwikkelaars die daar belangstelling voor hebben en zeker toekomstige bewoners, want die schrijven de gemeente al jarenlang met verzoeken op dit vlak. Er is absoluut belangstelling. En dan: hoe houden wij mensen mobiel, voorzitter, in het kader van sociale cohesie? Openbaar vervoer is enorm belangrijk als aanvulling op het bewegen op de fiets of wandelen. Maar soms zijn de afstanden te groot, is het weer te slecht en de portemonnee leeg. Daarom heeft mijn fractie een amendement ingediend voor vanavond om de Rijswijkse Ooievaarspashouders vrij reizen met HTM mogelijk te maken. U kent het amendement en we hopen op een brede steun. En we zijn ook blij met de toezegging van wethouder om in gesprek te gaan met de ANWB en Welzijn Rijswijk om Automaatje in Rijswijk mogelijk te maken. Een vervoersdienst voor vrijwilligers, door vrijwilligers, voor minder mobiele stadsgenoten. Voorzitter, we vragen aandacht voor mensen met dementie in Rijswijk, het aantal zal naar verwachting oplopen van zo'n twaalfhonderd nu naar zo'n 2500 over enkele decennia. En wij moeten ons daar goed op voorbereiden, vandaar ook de motie over toegroeien naar een dementievriendelijke gemeente. En wij vragen: wat is nu op dit moment al de wachttijd en de beschikbaarheid van casemanagers? Donderdag aanstaande is de dag van de mantelzorger en die dag waarderen we mantelzorgers extra en zetten we hen in het zonnetje. In Rijswijk doen we dat vanuit de gemeente met de mantelzorgwaardering van 75 euro en een vrijkaart voor het museum. De komende vier jaar is er elk jaar 135.000 voor meegenomen in de begroting. Maar op basis van cijfers van het Sociaal Cultureel Planbureau en mantelzorg.nl hebben wij de indruk dat het budget, dat we daar niet genoeg aan hebben. In Rijswijk alleen al 2631 mantelzorgers in de categorie langdurig en intensief. Een snelle rekensom laat zien dat we dus meer geld nodig hebben. Moeten we dit niet indexeren, dat bedrag? En hoeveel mantelzorgers krijgen op dit moment de waardering deze week? Mijn fractie was verheugd over het antwoord van het college op vragen van ons over de financieel kwetsbare ouderen en het rapport van de Nationale Ombudsman. Het college geeft aan onderzoeken en mogelijkheden en bestaande inzet vertalen naar proactief integraal beleid. Mijn vraag aan het college: is er al concreet nieuws op dit vlak? De collectieve zorgverzekering is begroot op 432.000 euro per jaar voor zo'n 2500 inwoners, nu alleen inwoners met zo'n gezinsinkomen tot 130 procent van de bijstandsnorm en we vragen aan het college: blijft dat zo? Of kunnen we ook hier iets milder zijn richting de lagere middeninkomens? We hebben ook een motie in gereed om in de tweede termijn in te dienen om een flinke stap te zetten naar een toegankelijk Rijswijk. Van groot belang voor onze inwoners en ook voor bezoekers van onze gemeente. En dan tot slot, het is al genoemd door andere partijen, het CDA wil inwoners graag meer betrekken bij de raad en bij de raadsvergaderingen. En daartoe hebben we een motie ingediend om inwoners persoonlijk uit te nodigen voor een raadsvergadering als ze een van onze publieksbalies bezoeken met ontvangst door raadsleden. Laten we proberen na de verhuizing naar ons nieuwe oude stadhuis onze vergaderingen aantrekkelijk te maken en te streven naar een volle publieke tribune, in ieder geval een stuk voller dan die vanavond. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan gaan we verder met de PvdA-fractie, mevrouw Van Nunen.

Mevrouw Van Nunen: Ja, in één keer goed. Heel fijn. Dat bezorgt mij in ieder geval al wat minder zenuwen vooraf. Voorzitter, wij leven op dit moment in een tijd vol onzekerheden. Juist nu is de behoefte aan een daadkrachtig bestuur groot, ook in Rijswijk, een aantal voorgangers zeiden het ook al. Wat de PvdA betreft doen we er alles aan om een kloof tussen onze inwoners te voorkomen. Bestaanszekerheid is niet voor iedereen vanzelfsprekend. In een tijd waarin de rijksbijdrage voor onze gemeente de komende jaren gunstig uitpakt vindt de PvdA het een prima plan om enkele lokale belastingen te verlagen, waarbij we de kwijtscheldingsregeling voor minima wel handhaven, weliswaar niet in het tarief. Daarnaast moeten we wel zorgvuldig omgaan met het begrote overschot voor 2023, vindt mijn partij. Het coalitieakkoord spreekt namelijk duidelijk ambities uit om een gezonde groei van Rijswijk te stimuleren, maar dat houdt volgens ons ook in dat we geld dienen te reserveren voor maatschappelijke investeringen in de komende jaren zodat Rijswijk zich kan onderscheiden in de regio. Gezien de groei van Rijswijk en onze ambities dienen we ook te investeren in ons eigen ambtelijk apparaat. Het formuleren van steeds meer lokale opgaven vergt ook een zorgvuldig management, goede ondersteuning en samenwerking. In die zin kijkt de PvdA ook reikhalzend uit naar de start en uitkomsten van de werkgroep samen naar beter. Voorzitter, ook in Rijswijk is sprake van nieuwe armoede onder een groep die de dagelijkse boodschappen en maandelijkse rekeningen niet meer kan betalen en dit zijn niet alleen de bijstandsgerechtigden maar ook steeds vaker de werkenden, ook boven het sociaal minimum. Volgens dagblad Trouw van 25 oktober doen binnenkort mogelijk veertig procent meer klanten een beroep op de Voedselbank. Tim 'S Jongers, de nieuwe directeur van de Wiardi Beckman Stichting pleit ervoor om meer ervaringskennis uit de doelgroep zelf bij het beleid te betrekken. Niet eenmalig in een zaaltje voor een cadeaubon, maar structureel. Daar is de Partij van de Arbeid het van harte mee eens. Is dit college van plan om meer dan nu het geval is ervaringen uit de doelgroep zelf bij het beleid te betrekken? Dus de wijken ingaan en informatie ophalen wat mensen echt nodig hebben. Graag reactie hoe u dit ziet. Integraal armoedebeleid moet volgens ons duidelijk zichtbaar worden in de domeinen wonen, werk, gezondheidsbevordering en de leef- en woonomgeving. U heeft daar eerste stappen in gezet in het collegewerkprogramma, maar papier is geduldig. We kunnen niet wachten tot u met concrete voorstellen komt. In dat kader willen wij u zelf voorstellen om bijvoorbeeld in één wijk in Rijswijk waar meerdere vraagstukken spelen een integrale aanpak te ontwikkelen samen met inwoners en met maatschappelijke partners. Dus niet verkokerd vanuit de verschillende domeinen maar vanuit een centrale regie waarbij ieder haar eigen rol en verantwoordelijkheid heeft. Wat vindt u van dit idee? Voor de Partij van de Arbeid is dit een helder voorbeeld van maatschappelijk investeren in en samen met de wijken. In het kader van iedereen moet meedoen, kunnen meedoen, en sociale contacten leggen wil de Partij van de Arbeid, het is net genoemd, samen met het CDA een amendement indienen om het OV in de regio voor jongeren en AOW'ers met een Ooievaarspas gratis ter beschikking te stellen voor een jaar. Dit amendement is gebaseerd op wat de Partij van de Arbeid al enkele jaren geleden voorstelde. Na een jaar kunnen we evalueren of hier voldoende gebruik van is gemaakt. Voor de Partij van de Arbeid geldt, D66 zei het ook eigenlijk al, dat ieder kind van jongs af aan gelijke kansen verdient op een gezonde toekomst. Dat betekent vroeg investeren in taalontwikkeling, kinderopvang en onderwijs. Wij ondersteunen uw ambitie om ongelijk te investeren in kinderen daar waar het de gelijke kansen een extra impuls kan geven. U heeft samen met het Rijswijks Lyceum een convenant getekend om een rijke schooldag mede te faciliteren. Wij zien dit graag uitgebreid naar andere schoolsoorten, andere schoolvormen. Pakt u dit samen met schoolbesturen op, wethouder? Wij roepen u op om de aanpak bestrijding laaggeletterdheid van jong tot oud te intensiveren en beproefde ideeën in andere gemeenten te lanceren in Rijswijk. En actieve aansluiting bij de Gelijke Kansen Alliantie kan u hierbij waarschijnlijk inspireren. En wat betreft het welzijnswerk in onze gemeente zijn we benieuwd welke nieuwe samenwerking de gemeente met Welzijn Rijswijk gaat uitwerken. Voor de PvdA kan het niet zo zijn dat we hetzelfde pakket van

diensten bij deze organisatie neerleggen voor steeds minder geld dat we ervoor over hebben. De PvdA heeft al eerder haar zorgen geuit over het nalaten van indexering van de subsidie maar wel doorvoering ervan op de verhuur van maatschappelijk vastgoed. Graag uw reactie op eventuele plannen die u nu al kunt presenteren. Wat betreft het ouderenbeleid dienen we samen met andere partijen een motie in om stapsgewijs te werken naar een dementievriendelijke gemeente. Wij roepen u op om de nulmeting, de scan van Alzheimer Nederland in te vullen en de uitkomsten mee te nemen in beleid. Graag uw reactie op deze nu ingediende motie. Voorzitter, het zal u niet verbazen dat de PvdA ruim aandacht vraagt voor betaalbaar wonen. Het wordt voor steeds meer mensen namelijk moeilijker om een betaalbare woning te vinden. Naast een gebrek aan sociale woningen en meer speculaties zoals splitsing en verkamering van bestaande woningen, de VVD zei het ook al, vinden volgens de PvdA ook andere onwenselijke praktijken plaats in de private sector. Wanneer een projectontwikkelaar viermaal de huurprijs als inkomen eist om een woning te huren zijn we op de verkeerde weg bezig om de woningnood op te lossen. Wanneer komt de wethouder met duidelijke regels op het gebied van huisvesting en doelgroepenbeleid? Er is geen tijd te verliezen. Midden huur stimuleren via een woonfonds is mooi, maar ook de onderkant van de woonmarkt wacht nog een grote groep op een betaalbare sociale huurwoning met een salaris tot 40.000 euro en een maximale huur tot 750 euro. Dat zijn ook de beginnende politieagenten, zorgmedewerkers en docenten. Wat doet u voor deze doelgroep in de nabije toekomst? Kortom, hoe houden we de dertig procent sociale voorraad op peil in Rijswijk? En daarop aansluitend: hoe monitort u of er inderdaad in Rijswijk doorstroming plaatsvindt vanuit de sociale huur naar midden huur? Wij zijn oprecht benieuwd of mensen vanuit een sociale huurwoning verhuizen naar een tweekamerappartement van 53 vierkante meter met een huurprijs van 880 euro. Wij zien de cijfers graag.

De voorzitter: Mevrouw Van Nunen, het is bijna tijd.

Mevrouw Van Nunen: Ja, ik sluit af, voorzitter. Wij horen weinig meer van het college en dat is uw portefeuille, burgemeester, dat huiselijk geweld in Rijswijk vaker voorkomt dan in onze omringende gemeenten en na een uitvoerig gesprek zou u over de duiding van deze cijfers nog meer informatie verstrekken. Graag uw reactie. Voorzitter, voor nu samen aan het werk voor een sociaal Rijswijk waar bestaanszekerheid voor iedere inwoner telt. Graag, dank u.

De voorzitter: Dank u wel. Dan gaan we door met de laatste fractie, de ChristenUnie. Mevrouw Harms. Harmsen.

Mevrouw Harmsen: Oh oké, ja, dat was hem. Dank u wel. Geachte voorzitter, dank u wel voor deze eerste begroting als nieuw college. En we zien als ChristenUnie een mooie nieuwe start van een college met zeer uiteenlopende partijen met een robuuste begroting. En als ChristenUnie-fractie letten we op accenten die wellicht aan de aandacht zijn ontsnapt, dan wel simpelweg niet voorkomen in deze begroting. En er zijn al veel goede en grote zaken genoemd, zoals gedegen fietsplan, maar wij kunnen met zes minuten die wij krijgen niet alles noemen, zoals grote partijen dat wel kunnen. Wij kiezen dus nu voor drie thema's: het klimaat, Rijswijkers die afgehaakt zijn in armoede en vluchtelingen. Onze verkiezingslogan was: samen recht doen. En dat recht doen betekent ook aan wie niet kan stemmen of wat niet kan stemmen, ons klimaat. En aan hen die niet konden stemmen of nauwelijks gingen stemmen door afgehaakt zijn. In de eerste plaats het klimaat. Het toekomstig klimaat en het weer in Rijswijk en de maatregelen die we nu nog kunnen inzetten. We misten in deze begroting en in sommige dossiers de urgentie in de concrete plannen. Een aanscherping van een eerlijk en rechtvaardig klimaatbeleid voor onze inwoners, onze toekomstige inwoners vooral en de medeburgers op deze wereldbol die de invloed nu al ondervinden van het achterlopen van Nederlandse gemeenten in hun klimaatbeleid. Denk bijvoorbeeld aan onze bedrijventerreinen, de Rijswijkse Plaspoelpolder staat in de top

tien van bedrijventerreinen met de meeste label C kantoren. En het gaat niet om meer geld, het gaat nu meer om inzetten van handhaving van bestaande klimaatwetgeving en sancties indien eigenaren zich niet eraan houden om hun kantoor te verduurzamen. Het komt de Rijswijkse gemeentekas ten goede als wij het gaan handhaven en het zorgt voor versnelling van het opknappen van onze bedrijventerreinen, toch al een hoofdpijndossier. Verder verwachten we meer helderheid over elektrische deelmobiliteit, gedragen door de bevolking op de plekken waar dat gepast en gewenst is, deelauto's die nu 462 euro moeten betalen voor het mogelijk maken voor minder auto's in straten en dat is toch de omgekeerde wereld van wat iedereen wil, of je nu een auto hebt of niet. En wat we ook missen is een plan en daarvoor dienen wij ook een motie in met GroenLinks, een plan voor de nabije toekomst waarin Rijswijk meer en meer te maken zal hebben met hittegolven, met hoosbuien en alle overlast van dien. Een plan wat urgent en dringend nodig is, want die hoosbuien gaan er komen en dat gaan wij voelen, iedere Rijswijker zal dat meemaken. Dit is de laatste college wat nog betekenisvol kan werken hieraan en voelt u die urgentie met ons? Ten tweede, afgehaakte en gemeentezorg mijddende inwoners noem ik het maar. Soms chronisch ziek maar de stress van de levenskosten zijn groot. Inwoners die moeilijk te bereiken zijn voor de gemeente. Denk bijvoorbeeld aan de prachtige voucher vorige winter. De helft van de vouchers voor isolatie was gereserveerd voor onze armste inwoners, de helft werd niet opgehaald. Ontzettend jammer. Of dat nu komt omdat ze angst hebben om als fraudeur te worden bestempeld of angst om een digitaal formulier in te vullen of een taalachterstand, we weten het niet, maar laagdrempelige aandacht van de gemeente voor isolatiemaatregelen zoals die beroemde energiecoaches, top, juichen het van harte toe. Maar onze motie warme winter heeft hetzelfde laagdrempelige karakter. Onze buurthuizen en onze bibliotheek zijn al openbare plekken waar je zonder lidmaatschap even op kan warmen deze winter, een krantje kan lezen of zoals de biebmedewerkster gister nog vertelde tegen mij: even kan schaken als het niet lukt om deze winter te isoleren of je even niet meer weet en door de bomen het isolatiebos niet meer ziet. Een derde, we zijn met control F nog even de begroting nagegaan: er staat geen woord vluchtelingen, behalve de zorg voor het onderwijs van de Oekraïense kinderen op pagina 41 van de begroting. Maar we weten al vanaf mei dat er een spreidingswet komt voor vluchtelingen. Vanaf 1 januari gaat die in, ook vanmiddag nog weer bevestigd. En op 8 oktober 2022 deed de rechter na uitspraak van een kort geding de uitspraak dat het niet mogelijk moet zijn dat minderjarige vreemdelingen opgevangen mogen worden in noodlocaties. Het gaat dus ook om kinderen die nog in sporthallen zitten voor maanden. En staatssecretaris Van der Burg roept gemeenten op om voor deze groep van 1700 kwetsbare mensen extra plaatsen te zoeken. In deze beide zaken, zowel die spreidingswet als die 1700 extra kwetsbare vluchtelingen, die kunnen juist in Rijswijk die eerder al een belangrijke rol heeft gespeeld in deze zaken en die een goed voorbeeld kunnen zijn voor andere gemeenten om ons heen, die kunnen weer opgepakt worden door ons, want het gaat er sowieso komen, die spreidingswet per 1 januari. En we zouden graag ruimte daarvoor zien in het denken van het college. Kortom, een aantal zaken zien we dat de ChristenUnie Rijswijk het college een goede richting ingaat maar dat in de begroting ruimte gemaakt moet worden om bepaalde groepen die nu buiten het blikveld van het college dreigen te raken hun rechten of toekomstige rechten te geven. We zitten daarin, op die punten zeg maar op label C en we zouden graag zien dat we gaan naar label A als gemeente Rijswijk. Dank u wel.

De voorzitter: Binnen de tijd, u mag nog wel een minuut, hoor.

Mevrouw Harmsen: Ik heb liever dat ik te veel belooft en ... Nee, het omgekeerde dus.

De voorzitter: Oké, oké oké oké, très charmant, très charmant. Dank je wel. Dames en heren, wij zijn door de eerste termijn van de raad heen, hebben nog een beetje tijd over. Zullen we vijf minuten schorsen om de

benen weer even te strekken en dan kan het college nog weer even afstemmen. Ik schors de vergadering voor vijf minuten.

Schorsing

De voorzitter: Dames en heren, ik heropen de vergadering. We beginnen aan de eerste termijn van het college. In de voorbereiding van deze vergadering hebben we afgesproken dat het college zoveel mogelijk in zal gaan op aangekondigde moties en amendementen, want de rest staat in de stukken. Ik begin heel graag bij de wethouder van financiën. Oh sorry, mevrouw Woudstra.

Mevrouw Woudstra: U heeft het over alleen ingaan op moties en amendementen, ik hoor het college al iets anders zeggen. Wij hebben veel vragen gesteld, ik neem aan dat vragen ook worden beantwoord?

De voorzitter: Dat zit in ons cao-pakket, maakt u zich geen zorgen, maar hoeven we niet breed uit te leggen wat we aan het doen zijn. Wethouder één, gaat uw gang.

De heer Van Damme: Oké, voorzitter dank en veel dank ook voor de opmerkingen en de suggesties en de vragen vanuit de raad. Ik proef dat u onderling soms van mening verschilt maar in de basis toch echt wel een positieve toon zet richting onze inwoners en ondernemers in gezamenlijkheid en u zoekt verbinding en dat is natuurlijk wat ons allemaal in deze zaal bindt. En die inwoners en ondernemers staan ook in deze begroting centraal, een begroting die recht doet aan de koers voor Rijswijk waarbij gezonde groei centraal staat en we mensen echt helpen in hun bestaanszekerheid. Een begroting die recht doet aan de koers voor Rijswijk waarbij gezonde groei centraal staat, en we mensen echt helpen in hun bestaanszekerheid. En dat is terug te zien in onze plannen voor de stad waarbij samenwerking en verbinding een rode draad vormen. En onze ambities en plannen zijn hiermee goed verankerd voor de komende collegeperiode. En ja, meerdere fracties hebben het al aangegeven, omdat de wereld om ons heen continu verandert kan dit natuurlijk wel invloed hebben op onze ambities en de uitwerking hiervan, en natuurlijk ook de financiële situatie. En daarom is dus die begroting wendbaar en weerbaar ingericht en bieden we de ruimte om in te kunnen spelen op actuele ontwikkelingen. Want dat is, en meerdere fracties hebben er ook al aandacht voor gevraagd, echt nodig in deze tijden van inflatie, energiearmoede, oplopende rente, een afnemend consumentenvertrouwen en een recessie die op de loer ligt. Dat zijn allemaal factoren waar we niet heel direct invloed op hebben maar die ons als gemeente wel raken. De extra incidentele uitkering van het gemeentefonds biedt enig comfort om weerbaar en wendbaar te blijven en te zijn. En gelukkig kunnen we inwoners direct helpen met hun lastenverlichting. En het is zaak om die wendbaarheid en weerbaarheid in de begroting te houden. De cijfers schetsen immers een positief en kansrijk perspectief met positieve saldi tot en met 2025. Het CDA refereerde er ook al aan. Maar in 2026 neemt die onzekerheid al toe, al fors toe eigenlijk, en het Rijk is voor 2026 met een eenmalige overbrugging gekomen. En voor over 2027 is nog helemaal geen duidelijkheid. En voor de goede orde, de rekenfout van BZK is nog niet helemaal in het beeld verwerkt. BZK zal dit pas in de decembercirculaire opnemen en na het verschijnen van deze circulaire kan de correctie in het financiële beeld worden verwerkt. Voorzitter, het college hoopt, en we werken daar echt actief aan met zijn allen, dat de financiële verhoudingen en interbestuurlijke verhoudingen met het Rijk in een rustiger vaarwater komen. Dat is gewenst omdat structurele investeringen alleen gedekt kunnen worden met structurele inkomsten. De incidentele plussen laten wat dat betreft dus mogelijk een verkeerd beeld zien. Wat we wel sneller bereiken, komend jaar dus al, is een financieel neutraal profiel van de gemeente. En dat neemt niet weg dat we zorgvuldig en prudent moeten blijven omgaan met de middelen. Dus liefst eerst het plan en dan de poen, en nieuw beleid zo veel mogelijk inruilen voor oud beleid. En natuurlijk moeten we gewoon investeren omdat de stad groeit waardoor de organisatie mee moet groeien. De digitaliseringsslag zal ook het nodige van de organisatie vragen. En ik

verwacht daarover u medio volgend jaar nader te informeren. En sneller nog zal ik uw raad informeren over de strategie publieke dienstverlening en het daarbij horende uitvoeringsprogramma digitalisering dienstverlening en informatie. En de website waar D66 naar vroeg, die zal nog dit jaar worden geüpdatet, en wanneer die af is, die is natuurlijk nooit af, want die moet je altijd blijven ontwikkelen, toegankelijk houden en maken en dienstbaar inrichten voor al onze inwoners. Wij als college, voorzitter, zijn ervan overtuigd dat we de gezonde groei kunnen waarmaken door werkelijk antwoord te geven op de vraagstukken waar Rijswijk zich voor gesteld ziet. Daarbij stijgen we uit boven de individuele of partijpolitieke belangen en nemen we ons voor in verbinding met elkaar de oplossingen te vinden. En met de raad natuurlijk ook. Dat betekent dat wij zichtbaar en toegankelijk zijn, zichtbaar ten aanzien van de resultaten en de impact van het werk van de gemeente, toegankelijk omdat we benaderbaar willen zijn als bestuurders en als gemeentelijke overheid. En dat is een van de kenmerken van de Rijswijk, en ondanks dat we als stad heel hard groeien staat de menselijke maat voorop. En dat we benaderbaar zijn wil ook zeggen dat we in antwoord op de vragen van ChristenUnie was het, over de mkb-bedrijven, en D66 ook nog dacht ik, energie, dat we daar ook in samenspraak met het BBR natuurlijk bedrijven echt actief benaderen om onze duurzaamheidsscan aan te bieden, ze te wijzen op regelingen die er zijn vanuit het Rijk om ze in deze tijden te helpen. We helpen ze een klein beetje, de pandeigenaren in ieder geval, met de verlaging van de rioolheffing. Het is tientjeswerk maar voor de beeldvorming is het wel belangrijk dat ondernemers ook zien dat niet alleen maar de lasten voor ze stijgen maar ook kunnen dalen. En ik kan daarbij ook nog wel wijzen op de Energy Cave op Kessler Park waar ook heel veel, ja, waar echt de toekomst van de energietransitie in volle gang is. We zijn er als college laatst geweest, het is echt indrukwekkend. Als het gaat om de Plaspoelpolder en de energielabels, er ligt een investeringsagenda klaar, die moet nog ter besluitvorming langs het Industrieschap Plaspoelpolder komen. Binnenkort is daar een informatie raadsessie, 17 november, en ik kan u van harte aanbevelen om daarbij aanwezig te zijn om goed over de economische positie van Rijswijk te spreken maar ook over de energietransitie die daar gewoon bij hoort. Dan kom ik verder op de, even kijken, op de ... Ik heb verder eigenlijk twee amendementen van de VVD langs zien komen en dat ging dan over de algehele lastenverlichting voor burgers en bedrijven. Kijk, het is natuurlijk zo dat we door die kwijtschelding uit de tarief, of de kwijtschelding uit de afvalstoffenheffing en rioolheffing te halen, de tarieven sowieso dalen. Daardoor is er al een sprake van een verlaging van die tarieven met respectievelijk 6 procent van die afvalstoffenheffing en 1,4 procent van de rioolheffing. Andere heffingen, belastingen, die zullen aangepast worden met de inflatie, dat is dus 2,4 procent. Dus afhankelijk van de gezinssamenstelling dalen gewoon de woonlasten met 2,5 procent. Dus in die zin doen we al wat en hebben we eigenlijk 1,1 miljoen niet meer aan dekking doorgerekend in die doorberekening in dat tarief, en dat komt dus ten laste van de algemene middelen. Maar ik begrijp dat het natuurlijk vooral een politieke afweging is of je nog meer lastenverlaging wil, dus dat oordeel laat ik vanzelfsprekend aan de raad. Dan het amendement over de evenementen van VVD en D66. Ja, we zijn natuurlijk, hebben we afgesproken in het collegewerkprogramma dat we met nieuw evenementenbeleid gaan komen, dat duurt wat langer dan ik had gehoopt, ik hoop daar nog wel begin volgend jaar mee door te komen. Dat betreft dan het beleid over hoe we als gemeente omgaan met evenementen, maar ook regelgeving ter verkrijging van de vergunning voor een evenement. En tegelijkertijd ook locatiebeleid. En ik verwacht toch half november in consultatie te gaan met verschillende partijen die nu reeds evenementen organiseren om dat stuk dan wat verder te krijgen en dan de besluitvorming in uw raad te krijgen in 2023. Het locatiebeleid dat loopt even een apart traject omdat daar een andere vorm van consultatie en participatie is met de omwonenden en inwoners, dus dat volgt dan later. En als u met het amendement uitspreekt dat er steun is voor de organisatie van het Strandwalfestival, het enige grote evenement op dit moment in Rijswijk, en ik heb daar ook gesprekken mee met het bestuur van het Strandwalfestival. Ja, dan denk ik dat zij zich ontzettend gesteund voelen om ook de organisatie ter harte te

nemen volgend jaar, zijn ze toe ook toe bereid. En als u daarmee, met dit amendement uw steun uitspreekt dan zorgen wij ervoor dat snelle afhandeling van het subsidieverzoek van het Strandwalfestival als dat komt. En vanzelfsprekend laten we ook het oordeel op dit amendement over aan de raad. Ja, dat is eigenlijk tot zover, voorzitter, de bijdrage van mijn kant.

De voorzitter: Goed. Gaan we verder met mevrouw Bentvelzen.

Mevrouw Bentvelzen: Ja voorzitter, dank. Ik heb geloof ik wel wat meer vragen gehad dan de wethouder financiën dus ik ga mijn best doen. En ik ga de rij gewoon af zoals u in de spreekrij ook gesproken heeft onze kant op. In ieder geval dank voor alle positieve punten voor vandaag, want dat doet ons ook goed. Beter Voor Rijswijk heeft aangegeven rondom de Wmo de indicaties te willen versoepelen naar Wmo-indicaties voor onbepaalde tijd, ik heb de motie gezien, ik heb ook al gezien dat daar steun voor is in een groot deel van de raad. Normaliter, heb ik geleerd van onze burgemeester, je moet het of overlaten aan de raad of afraden. Maar gezien de steun kan ik in ieder geval al aangeven dat we momenteel, as we speak, bezig zijn met het beschrijven of omschrijven van de nieuwe beleidsregels die dan het nieuwe jaar weer in moeten gaan. In december liggen die bij mij op tafel dus de Wmo-indicaties onbepaalde tijd zullen worden meegenomen nu we toch met die beleidsregels bezig zijn, dus dat kunnen we snel oppakken. U heeft mij een motie toegestuurd in het kader van het chippen van katten. En ik heb daar even advies over ingewonnen, want ik weet veel tegenwoordig van dierenwelzijn maar dat wist ik nog niet. In uw motie geeft u ook aan dat Amsterdam en Alphen aan den Rijn dit al doen. En het advies wat ik heb gehad is het niet, dat het afgeraden wordt om hier als gemeente Rijswijk in voorop te lopen, en dat heeft te maken met het feit dat er momenteel heel erg hard gewerkt wordt aan landelijke wetgeving die ook wetgeving hebben gemaakt om honden te chippen. Maar er schijnen dus, ja, dat is ongelogen, negen verschillende soorten chips te zijn die op allerlei verschillende manier ingebracht en uitgelezen kunnen worden. En daar schijn je dan ook nog eens een keer, nou, bevoegdheid voor te moeten hebben, dus je kan niet zomaar iedere chip, nou ja, in een kat doen. Je hebt daarbij handhaving nodig, je hebt sancties nodig, je hebt daar gigantisch veel wetgeving voor nodig. Dus mijn advies zou zijn om dan toch, ondanks dat ik het een supergoed idee vind en dat ik echt ook denk dat het bijdraagt aan het feit dat we daarmee zwerfkatten terugdringen en dierenleed voorkomen en het asiel daarmee ook helpen, dierenasiel op het Julialaantje, hoop ik dat de landelijke wetgeving snel doorkomt en dat we die heel even afwachten. En dat we tot die tijd uiteraard wel het chippen van de katten stimuleren, en in juni hebben we altijd onze kattenchipmaand en dan werken we samen met dierenklinieken om dat tegen een gereduceerd tarief voor elkaar te krijgen. Voorzitter, er is mij om bij het dierenwelzijn te blijven ook gevraagd om de hondenuitlaatplekken. Ja, ik onderschrijf ook dat dat supergoed gaat daar op de Schaaapweg. Er wordt heel veel gebruik van gemaakt, en tegelijkertijd is die uitbreiding lastig. Ik weet nog wel dat ik volgens mij anderhalf of twee jaar geleden een hondenkaart de wereld in slingerde, nou, daar had ik geloof ik meer zienswijzes op dan dat ik ooit gehad had. Dus dat, nou ja, dat geeft nogal het sentiment aan die dan in onze stad opleeft. En dat zit hem in het feit dat we op hetzelfde stuk grond verschillende functies willen doen. We willen de hond uitlaten, we willen vissen, we willen groen, we willen wandelen, we willen sporten, we willen spelen, recreëren, et cetera, en dat allemaal op hetzelfde stukje grond. Dus daar moeten we altijd heel voorzichtig in zijn en we gaan wel weer aan de slag met die nieuwe hondenkaart maar daar komen we op een later termijn op terug. De fractie van BVR heeft me ook nog gevraagd hoe het zit met die multifunctionele accommodatie Elsenburg, wanneer komt dat nu. Ik ben voornemens in de laatste maand van dit jaar nog een raadsinformatiebrief te sturen, of als er nog een gaatje in de agenda is om een informatiebijeenkomst echt te organiseren zodat er ook een presentatie gegeven kan worden over waar we nu staan en hoe ver dat nu is. En het definitieve stuk ter bespreking in de raad, die zal in maart 2023 uw kant op komen. Voorzitter, dan is mij ook nog gevraagd door D66, dan heb ik dierenwelzijn direct afgehandeld, of er budget is voor het opvangen

van dieren. Wij wilden, nou, een paar weken geleden wilden wij de Wildopvang Zuid-Holland wilden wij gaan steunen, met op het moment dat wij die brief de deur uit wilden doen kwam het bericht binnen dat zij stopten, dat is heel verdrietig en heel vervelend. Er is nog steeds in ons dierenwelzijnsbudget ook budget om subsidie te verstrekken aan het opvangen van dieren dus daar mogen de opvangcentra zelf hun aanvragen voor doen, want zo werkt dat nu eenmaal al al die tijd bij ons. Voorzitter, Gelijke Kansen Alliantie door meerdere partijen aangehaald. Onderwijs, afdeling onderwijs is op het moment in gesprek met de, vanuit de Gelijke Kansen Alliantie, om te kijken naar die aansluiting. We zien zeker mogelijkheden om aan te sluiten. Alleen vanuit kennisdeling is dit al een heel mooi initiatief. En we denken dat we als gemeente als voorbeeld ook kunnen fungeren naar anderen, en elkaar versterken is altijd goed. Maar hoe dat dan aangesloten zal gaan worden en hoe dat er concreet uit gaat zien dat volgt nog, en we willen daarbij ook voorkomen, vandaar de securiteit daarin, dat we dingen dubbel gaan doen, of dat we verwachtingen gaan creëren die we aan onze partners niet waar kunnen maken. Dus vandaar dat ik een positieve grondhouding heb, maar om de motie nou te zeggen ik neem hem over, dat gaat iets te ver. Voorzitter, dan heeft Rijswijks Belang een motie ingediend in het kader van Don Bosco en het verzoek, of die heeft hij niet ingediend maar aangemeld, om eventueel in te dienen in de tweede termijn. Nou, ik denk dan oké, ik kan op mijn tablet heel snel typen. Ik ken Rijswijks Belang als een partij die altijd goed hun controlerende taak uitvoert. U kent mij hopelijk als een wethouder die daad bij het woord voegt, dus ik heb gelijk het secretariaat geappt of gemaïld, zorg even voor een afspraak met Don Bosco, die is uitgezet en in de week van 14 november hoop ik met hen om tafel te kunnen. Maar zij moeten nog reageren naar mij, dus als ik de datum officieel heb zal ik u dat kenbaar maken. Dus de motie hoeft denk ik niet meer ingediend te worden, afspraak is als we speak gemaakt. Voorzitter, de fractie van Wij. heeft een aantal vragen gesteld over energiecontracten, wat gaan we daarmee doen, et cetera. Nou, ik heb volgens mij in een eerdere vergadering al aangegeven dat daar een rijksregeling gaat komen half november. Tegelijkertijd zitten we niet stil, want we kunnen wel wachten totdat het Rijk iets gaat doen maar soms kan je dan ook wachten totdat je op je geboortegewicht bent. Dus we zijn ook bezig met een stuk hoe we de verenigingen financieel kunnen ondersteunen, want we zijn ons echt bewust dat als er niets gebeurt we een hele belangrijke, een heel belangrijk onderdeel in onze stad kwijtraken. En u heeft mij gevraagd: gaan we het redden met die kostendelersnorm, die van 22 jaar naar 27 jaar verschuift, dat heeft met meerdere wetgeving te maken, ook met de leerplichtwetgeving onder andere. Maar ja, dat gaan we redden. Sterker nog, het is landelijke wetgeving waar we toe verplicht zijn. Maar alles is in het werk gesteld om die beleidsregels op te nemen en de mensen die het betreft die zullen dan ook aangeschreven worden hoe dat in zijn werk gaat. Voorzitter, er is mij nog een vraag gesteld over de laaggeletterdheid en de jongeren. Er is me ook verzocht om een toezegging rondom het rapport. Nou, die toezegging wil ik u uiteraard doen, ik zal zo spoedig mogelijk zorgen dat het rapport naar de hele raad toe gaat als het gaat om laaggeletterdheid. En u heeft mij ook uitgedaagd een uitspraak te doen wat ik dan van die aanbevelingen vind. Dat is lastig want wij moeten over die aanbeveling ook nog in gesprek met onze ketenpartners van wat kunnen we wel, wat kunnen we niet. Maar ik ben gek op samenwerken met ervaringsdeskundigen, ook aangehaald vanmiddag in de raad. En ook in dit verhaal vind ik het belangrijk dat er een aanbeveling is gedaan van goh, ga nu eens op zoek naar sleutelfiguren in de stad en kijk of we daar het verschil kunnen maken voor onze jongeren. Dus ik denk dat dat een van de aanbevelingen is die ik er in de eerste instantie uitlicht, maar nogmaals, we hebben daar wel werk aan de winkel. Voorzitter, er is mij nog gevraagd: kunnen we het niet versnellen rondom onderwijshuisvesting, als ik de vraag vanuit D66 goed begrepen heb, in het kader van rijksbijdragen die nu ook loskomen. We hebben natuurlijk niet heel lang geleden een integraal huisvestingsplan met elkaar vastgesteld en die volgen we gewoon. We kunnen ook niet sneller dan de afspraken die we daarin hebben gemaakt. Mocht dat wel versneld kunnen worden, ja, dan zullen we zeker scholen sneller voorzien van verduurzaming, schone lucht, et cetera. Want dat is ontzettend belangrijk en dat vindt mijn collega-wethouder rondom duurzaamheid natuurlijk ook. Voorzitter, ik ben er bijna want de Partij van de Arbeid heeft mij ook nog gevraagd naar de rijke

schooldag en of we dat kunnen uitbreiden met andere schoolbesturen. Dat wordt al gedaan, in die zin, het Rijswijks Lyceum doet dat maar ook het Van Vredenburg College en het Stanislascollege, afdeling praktijkonderwijs, en het vmbo, die hebben in samenwerking met de gemeente Rijswijk, dus met ondersteuning van ons, een aanvraag ingediend bij het ministerie van OCW. Ook voor die rijke schooldag. Voorzitter, ik heb denk ik alle vragen die ik had behandeld.

De voorzitter: De heer Van de Laar.

De heer Van de Laar: Dank u wel. Ik heb ook een aantal vragen gekregen waarvoor dank. BVR, laadpalen. U doet een oproep voor laadpalenpleinen onder andere. Er is een strategie, een Nationale Agenda Laadpalen, de NAL, en een regionale strategie, de Regionale Agenda Laadpalen, en daar komen voorspellingen uit dat er in 2030 2,5 tot 4.000 laadpunten in Rijswijk moeten zijn. En hoeveel zijn het er nu? Honderd. Daar moeten dus in acht jaar tijd een ongelooflijk groot aantal laadpunten, zeg maar stopcontacten, in Rijswijk worden gefaciliteerd. En wat hebben we nodig? Laadpalenbeleid. En ik zou zeggen dat uw oproep daarin wordt meegenomen en dat laadpalenbeleid is een onderdeel van het uitvoeringsprogramma, de uitvoeringsagenda van het mobiliteitsprogramma dat in een vorig college is aangenomen. Dat werken we uit, dat programma, in een mobiliteitsstrategie. Dat bespreken we in de raad, dat hoop ik begin van het volgend jaar naar de raad, met u te bespreken en daar brainstormen over te hebben en et cetera, en daaruit volgt dus een laadpalenbeleid. Datzelfde geldt ook voor deelmobiliteit. ChristenUnie zei terecht: ik mis elektrische deelmobiliteit, ook daar hebben we nog geen beleid voor, en is onderdeel van de uitvoeringsagenda mobiliteit, en dat is dan gelijk ook een antwoord op de motie die BVR heeft ingevoerd over station-based, dat is even mijn jargon, maar afstapplekken, mooier in het Nederlands, in Rijswijk. En u zou die motie kunnen aanhouden totdat we over deelmobiliteit gaan, met elkaar gaan discussiëren wat u zich kunt voorstellen dat daar heel veel variabelen van invloed op zijn. Want afstapplekken bijvoorbeeld, daar moet ruimte voor worden gecreëerd. Dat betekent bijvoorbeeld het opofferen wellicht van parkeerplaatsen, indien niet parkeerplaatsen dan stoepen, indien niet stoepen dan groen. Nou, dat zijn best wel fundamentele keuzes, zo zijn er nog heel veel andere zaken die je kunt bedenken rondom deelmobiliteit die we in de raad moeten bespreken. U kunt ervoor kiezen dus om die motie aan te houden en dan te betrekken bij die discussie, of u kunt er vanavond over stemmen en dan zal ik dat interpreteren als een duidelijke richting van de raad en als een van de uitgangspunten waar we in ieder geval kader voor hier neerleggen voor deelmobiliteit om uw wens zo veel mogelijk te faciliteren en dan heel goed in kaart te brengen: wat zijn nou de voor- en nadelen van, wat sowieso gaat gebeuren. Stikstof vroeg de heer Kruger ook naar, een grote uitspraak van de Raad van State over het schrappen van de bouwvrijstelling. Dat er geen, niet mee hoeft genomen te worden in de verantwoording over de uitstoot van stikstof tijdens de bouwperiode. Dat moet nu wel weer. Dat was voor 2021 ook al het geval. Voor Rijswijk betekent dat een aantal zaken, sowieso meer berekeningen bij nieuwe plannen. En dat zal worden meegenomen bij de bestemmingsplanprocedures, meer ecologen moeten dan aan het werk om te gaan rekenen. Maar wat we ... En daardoor duurt het misschien iets langer, daardoor zijn de kosten ook ietsjes hoger maar dat wordt allemaal meegenomen in de plankosten van die niet direct te herleiden naar de begroting. Voor Rijswijk in zijn algemeenheid is het zo dat de bouwvrijstelling geen effect heeft op de reeds vergunde projecten, dus zeker die onherroepelijk zijn geworden, dus wat HBG-locatie en Hof van Rijswijk, de voormalige Terp, The Orchard 1 en 2, Parkrijk. Dus dat gaat gewoon allemaal door, maar bijvoorbeeld bestemmingsplan Pasgeld, daar moeten we wel die berekening uitvoeren, maar daar hebben we gezien ook dat voor 2021 zijn bij een paar projecten ook dat soort berekeningen geweest, en betekent het dat het zo laag was dat we daar niet eens een ontheffing voor hoefden aan te vragen. Dus dat is een indicatie van waar het hopelijk voor de rest van Rijswijk ook heengaat. U heeft het over het station, de heer Kruger nog steeds, over het ontwikkelkader. Daar is een amendement bij het ontwikkelkader aangenomen, dat ging onder

andere over het hoe het STOMP-principe in het Kessler Park en omgeving wordt ingevoerd. Niet zozeer over de vormgeving van het station, maar in deze begroting, als u daarmee akkoord gaat, staat wel extra budget om echt aan de slag te gaan met het station en daar verkenning uit te voeren. We hebben nou een handelsperspectief opgesteld met alle partijen rondom het station, of met dien eigenaarsverhouding hebben we het over direct belang met het station, en dat handelsperspectief dat moet worden uitgevoerd en dat kost geld en dat staat in de begroting. Dus dan hoop ik dat we daar wel stappen mee kunnen maken zodra die begroting is goedgekeurd. Dan GroenLinks over het onder andere het accommodatiebeleid. Op 16 juni van dit jaar is er een presentatie geweest door programma stadsontwikkeling en daar heeft u een raadsinformatiebrief voor ontvangen op 11 oktober 2022. En dat is een gigantisch document en dat gaat eigenlijk over deels het accommodatiebeleid. Dat gaat over Rijswijk als groeistad, en we hebben gekeken, een integrale visie op als we nou alle beleid op elkaar leggen, wat voor maatregelen zien we dan, waar zien we knelpunten in de stad ontstaan op het gebied van onderwijs, op het gebied van culturele voorzieningen, huisartsen et cetera, en daaruit volgen een aantal conclusies en acties over bijvoorbeeld waar zijn er nou tekorten, en vervolgens moeten we dan daarop formuleren: wat gaan we daaraan doen? Maar dat zit dus helemaal in dat programma stadsontwikkeling en als ik dan ook naar uw motie kijk waar heel veel onderwerpen in staan van personeelstekorten tot en met huisartsen en maatschappelijk vastgoed en het onderwijs, vind ik één al heel erg moeilijk om uit te voeren, laat ik het zo zeggen, met het hele college, want het hele college is betrokken bij die motie als je kijkt naar de onderwerpen, dus alleen daarom zou ik hem eigenlijk ontraden. Maar ik begrijp de strekking heel erg goed, wat ook in het coalitieakkoord natuurlijk staat opgeschreven, en dan zou ik eigenlijk willen voorstellen om nog eens een keer goed over dat programma stadsontwikkeling door te praten want ik denk dat daar al heel veel aan bod komt van wat uw strekking en uw wens is en uw zorg voor de stad. Dan ga ik naar de VVD, ik ben het helemaal met u eens, het antwoord op uw vraag over de grex, dat was misschien wel kort door de bocht. Dat hoeft ook niet, dat staat er niet, maar er staat wel, we hebben de strekking daarvan, we hebben niet voor niks een verliesvoorziening opgenomen. Maar ik onderschrijf helemaal uw suggestie voor het antwoord dat u doet en namelijk dat wij streven naar een budgetneutrale ontwikkeling. Maar zeker ook in het zicht van het einde van de ontwikkeling en alle ontwikkelingen die zich nu voordoen ten aanzien van de stijgende bouwkosten et cetera, is het echt heel belangrijk dat we een verliesvoorziening hebben opgenomen. En om nou nog eens extra duizend huizen in Pasgeld bijvoorbeeld extra bij te gaan bouwen, die ruimte heb ik nog niet eerder gevoeld, maar dat zijn dus steeds minder knoppen om aan te draaien, om het zo te zeggen. Dus die verliesvoorziening is belangrijk maar het uitgangspunt bij het begin van de grex staat nog steeds overeind, we moeten eigenlijk op nul uit zien te komen. Dat ten aanzien van de grex. De vraag van de ChristenUnie heb ik beantwoord. D66 ten aanzien van de voorziening verwijs ik naar het programma stadsontwikkeling. En u vraagt om een fietsplan, u bent zeer betrokken bij de fiets. Er zijn inderdaad heel veel vraagstukken over de fiets, metropolitane fietsroutes, nieuwe fietspadenstructuur, veiliger maken, comfortabeler maken. Fietspaden in Rijswijk zijn op heel veel punten voldoen niet aan de norm, zijn te smal. Die moeten dus worden verbreed. En al die punten bij elkaar, denk dat het verstandig is om dat in een fietsplan samen te voegen, dus dat kan ik u toezeggen. Dan voor ... O, dan heb ik eigenlijk hier door mijn pagina's heen. Ik heb voor het CDA nog De Voorde opgeschreven wat inderdaad wel een hoofdpijndossier begint te worden. En in uw vorige forum dat ik daar iets over heb gezegd heb ik ook aangegeven dat we denk ik als raad samen wat breder moeten gaan kijken naar de mogelijkheden ervan. Waarvan ik denk dat we vooral de monumentale status moeten behouden en de bebouwing in de omgeving zo veel mogelijk moeten voorkomen. En als dat wonen is, ja, dan laat ik het ook heel even bij u om daarover te gaan praten, maar daar wil ik graag op een ander moment op terugkomen. Maar misschien dat u er in tweede termijn nog iets over wil zeggen. Daar laat ik het voor nu even bij. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: We gaan verder met wethouder Wit.

De heer Wit: Ja, dank u voorzitter, en ook dank aan de raad voor de vragen die ik ontvangen heb en ook voor de steun die er is voor de begroting en voor wat daarin staat, en ik deel uw zorgen op veel van de onderwerpen waar u over gesproken heeft. We kijken echter ook naar voren, naar de toekomst, en daar zien we ook positieve punten en het is fijn om te weten dat we in ieder geval wat ruimte hebben om ook onze inwoners te helpen. Ik ga ook even het rijtje af vanaf het begin, en Beter Voor Rijswijk, de heer Kruger had een aantal vragen aan mij, onder andere over de Marimbahal, tot wanneer die nu inderdaad in de verhuur weer gaat richting de GGD, die verhuurd gaat worden. Dat is tot en met juli. Dat is voorlopig is dat eventjes zoals wij er nu in staan en dat is inderdaad ook omdat wij weten dat we daar onderzoek moeten gaan doen voor de verdere, ja, wat we verder met de Marimbahal gaan doen. Het station had u vragen over, ja, dat zijn terechte vragen denk ik, het is ook een ergernis van mijzelf, die roltrappen, het schiet niet echt op. In december is de bedoeling dat ze geplaatst gaan worden, dus de start en afronding in december. Dus ik hoop ook echt dat dat gaat lukken, dat er niet allerlei andere problemen nog naar voren komen, maar vooralsnog is dat wel de planning die er nu staat. Ga ik even naar GroenLinks en dan kom ik eigenlijk meteen op het eerste grote amendement terecht. GroenLinks heeft een amendement ingediend samen met Partij van de Arbeid, D66 en Beter Voor Rijswijk, over echte stappen naar geïsoleerde woningen in Rijswijk. Ja, ik steun dat amendement, wij als college steunen dat amendement ook. Maar wij delen namelijk ook de wens om de isolatieaanpak zo veel mogelijk te versnellen als mogelijk is. Het stimuleren van, belangrijk deel daarvan wordt wel en zal wel vanuit het Rijk worden georganiseerd moeten worden, en eenvoudigweg omdat de opgave voor de gemeente daarvoor veel te groot en financieel te kostbaar is. Maar dit amendement geeft daar wel een mogelijkheid voor. Op dit moment zijn er vanuit landelijk al verschillende subsidies en financieringsmogelijkheden, en ik denk ook dat het verstandig is als wij dit amendement gaan uitvoeren dat we daarop gaan aansluiten, dat we niet het wiel opnieuw gaan uitvinden. Maar vooral ook dat we niet gaan dubbelen, dat we niet dingen doen die vanuit landelijk al gedaan kunnen worden en waar we ons geld slimmer kunnen inzetten om mensen te bereiken die met andere regelingen al wel geholpen worden. Dus de regeling van de gemeente zal moeten aansluiten op die bestaande regelingen. Dus we hebben een aantal mogelijkheden, het ophogen van rijkssubsidies bijvoorbeeld met een Rijswijkse bijdrage, of het aantrekkelijk maken van bestaande financieringsmogelijkheden. Nou, als je kijkt naar het ophogen van rijkssubsidies, dat kan na de bekendmaking van definitieve landelijke regelingen, kan dit leiden in het eerste kwartaal tot een integraal voorstel om hiermee aan de gang te gaan. En als we het hebben over het aantrekkelijker maken van bestaande financieringsmogelijkheden, ja, dat zijn we afhankelijk van een aantal voorwaarden. Zo is er voor de doelgroep eigenaar-bewoners van eengezinswoningen met een inkomen tot 45.000 euro al een mogelijkheid voor een renteloze lening. Nou ja, daar zouden wij natuurlijk kunnen kijken hoe we daar bij kunnen passen. Voor de financiering van kleine VvE's is er vanuit Stimuleringsfonds Volkshuisvesting in samenwerking met de Nationale Hypotheek Garantie een lening met borging ontwikkeld. Dus ook daar zijn al mogelijkheden en moeten goed kijken hoe we daar in samenspan mensen kunnen gaan helpen. Ik wil wel twee, eigenlijk een kanttekening, ook een waarschuwing plaatsen. In eerste instantie het uitvoeren, de vraag is of we de middelen die volgens het amendement worden gereserveerd ook echt goed kunnen wegzetten. Dit hangt een beetje af inderdaad van wat ik net noem, van die rijksmaatregelen. Maar dit wordt wel duidelijk in het voorstel dat wij dan in begin 2023 aan u zullen doen toekomen. Daarnaast geeft u in het amendement ook aan dat u vraagt om een reservering te doen tot en met 2026. Ik wil u wel wijzen op het feit dat 2026 vooralsnog niet een positieve prognose heeft voor ons financieel. En dat dat ons nou wel in wat rode cijfers zou kunnen drukken, dus ik wil u wel, ja, dat meegeven om daarover na te denken. En dat geldt eigenlijk ook enigszins voor 2025 want dat is ook een jaar waarin het niet zo heel erg ruim meer is. Even kijken hoor. Dat dan even over deze motie. Dan ga ik even verder, nou ben ik ineens al mijn teksten kwijt. Even zien hoor. Rijswijks Belang heeft heel veel moties en amendementen aangekondigd, een amendement en een aantal moties aangekondigd. Ja, ik kan daar wel inhoudelijk '...' dat ze al wel op '...' staan maar ik wacht even tot u ze in tweede termijn heeft

ingediend, dan krijgt u van mij daar een reactie op. Even kijken. VVD heeft een motie ingediend om de verhuizing van het monument '40-45, om dat te onderzoeken naar het Huis van de Stad. Ja, ik vind het een mooie motie, het is ook letterlijk de tekst die in het coalitieakkoord staat. Dus dat is iets wat we gaan onderzoeken en dus ook zeker zullen meenemen in de ontwikkeling van de planvorming rondom het Huis van de Stad. Dank voor deze herinnering, nogmaals. Even kijken. Wij. Rijswijk heeft een motie ingediend over Bij elke bank een bak. Ja, u gaf het zelf al enigszins aan in de aankondiging. We hebben inderdaad een beleid, een strategisch beleid hoe wij vuilnisbakken of afvalbakken plaatsen in Rijswijk. Ik moet bij elke bak, elke bank een bak, levert behoorlijke, nou, extreem hoge beheerkosten op want als wij een bak plaatsen moeten we hem ook gaan legen. Dat betekent dus dat we behoorlijk wat meer kilometers moeten gaan rijden en vaker moeten gaan rijden om die bakken te gaan legen en dat kost echt veel tijd. En meer afvalbakken lost ook niet direct het probleem op want ja, zoals u zelf ook al aangeeft, en dat zie ik ook als ik door de parken heen loop, ook naast afvalbakken ligt vaak heel veel afval. En dan blijft het toch nog steeds ook een gedragsprobleem, je kunt dat niet allemaal voorkomen. Dus ik streef absoluut net als u, en dat zou het streven van iedereen moeten zijn, naar een stad zonder zwerfafval. Maar met bij elke bank een bak gaan we dat ook niet halen. Ja, dus wat dat betreft zou ik deze motie willen ontraden. Het gaat ons enorm veel extra kosten opleveren om dat te beheren. Even kijken, D66 heeft een aantal vragen gesteld. Beschermen van monumentale bomen en aanwijzen van monumentale bomen. Wij zijn, we gaan dit jaar een nulmeting doen van bomen in Rijswijk en daarbij wordt ook gekeken welke bomen in aanmerking zouden komen voor een monumentale status. Wordt dat inderdaad toegekend, dan betekent dat ook dat die inderdaad beschermd gaan worden en dat zal gevolgen hebben voor bijvoorbeeld kabels en leidingenwerkzaamheden eromheen. Wij zullen ondertussen ook bewoners wel daarover laten meedenken, die mogen erover meedenken, als zij een boom monumentaal vinden of een bepaalde waarde vinden hebben dan kunnen ze die ook gewoon, kunnen ze die aanmelden en dan gaan we daar kijken wat voor mogelijkheden daarvoor zijn. Als we het hebben over de Open Monumentendag, ja, daar heeft u wel voor mij een gevoelige snaar dat dat inderdaad niet door kon gaan. Ik vind dat echt heel jammer. Dus ik ondersteun dat van harte om dat weer te laten doorgaan, ik denk dat wij trots mogen zijn op ons erfgoed en onze inwoners daar absoluut actief bij moeten betrekken. Over het aanwijzen van panden als erfgoed, ja, daar moet ik u nog eventjes het antwoord op schuldig blijven. Ik weet, er is wel extra capaciteit binnengekomen weer om hieraan te werken dus ik hoop daar wel op korte termijn een stap in te kunnen zetten. Even kijken. Dan hebben we nog een motie van de ChristenUnie samen met GroenLinks over extreem weer. Klimaatadaptatie, ja, ik, absoluut, ik ondersteun uw zorg daarin, of sterker nog, ik deel uw zorg daarin. Dat hoeft u niet, ik denk niet dat u dat vreemd vindt gezien mijn achtergrond. Ik vind het ook een mooie motie en we zullen dit ook, ik wil dit graag overnemen. Het uitvoeringsprogramma klimaatadaptatie wordt momenteel al opgesteld, het is de bedoeling om eind dit jaar, begin volgend jaar het uitvoeringsprogramma in de raad te gaan bespreken. Daar hebben we nu ambtelijk al een eerste aanzet voor gemaakt maar het verhaal moet wel even goed bij elkaar geschreven worden en we willen ook graag de inbreng van de raad daarin verwerken. En daarbij kan de raad ook richting, kan door de raad ook richting worden gegeven aan algemene beleidskaders als die noodzakelijk zijn. Over het crisisplan, voor zover wij weten hebben organisaties bijvoorbeeld als Veiligheidsregio Haaglanden hebben crisisplannen voor als er iets optreedt, een crisis optreedt. We hebben daar natuurlijk zelf vanuit de gemeente ook al een programma voor als er iets gebeurt, dan gaat er een heel scenario in werking. Dus ik wil wel toezeggen dat ik ga kijken in hoeverre wij deze plannen voldoende zijn momenteel, en als dat niet voor Rijswijk niet voldoende is dan kunnen we daarnaar kijken hoever we daar nog iets aan gaan aanpassen of ja, veranderen. ChristenUnie heeft ook nog een vraag gesteld over energielabel C van de panden van bedrijven in de Plaspoelpolder. Ja, dat is iets, dat onderkennen wij, dat zien we ook. Zoals mijn collega al aangaf gaan wij sowieso in gesprek met ondernemers in de algemene zin, dus dan wordt dit ook naar voren gebracht. Handhaving, ja, dat is iets, dat gaat zeker plaatsvinden. Dat wordt in principe door de ODH door ons gehandhaafd. Maar het moet natuurlijk

ook ... niet zo zijn dat we op die manier onze kas proberen te spekken, het is meer om mensen aan te zetten om daadwerkelijk die maatregelen te gaan treffen. En nogmaals, de urgentie voor het klimaat voel ik zeker. Dan hebben we nog een motie Warme winter, vreemd aan de orde van de dag, van de ChristenUnie. Ja, we ondersteunen de strekking van die motie en we willen hier ook wel een plan voor gaan maken. Voorzieningen die al open zijn zouden we beter onder de aandacht kunnen brengen zodat inwoners weten dat ze daar gebruik van kunnen maken. Maar tegelijkertijd gaan we ook wel met accommodaties het gesprek aan omdat er ook vanuit hen, en dat zal u niet verwonderen, de zorg komt dat als zij open moeten zijn en een warme plek moeten bieden, dat ze daarvoor de kachel aan moeten zetten en dat ook hun kosten daarbij aanzienlijk omhooggaan. Dus daar moeten we het gesprek dan mee aangaan hoe we daar een weg in gaan vinden. Dus we gaan kijken hoe we dit op die manier wel mogelijk kunnen maken. Dan denk ik dat ik hierbij al mijn vragen en moties gehad heb, dank u wel.

De voorzitter: Goed, dan gaan we door met wethouder Van Malsen.

De heer Van Malsen: Ja, dank voorzitter. Ja, ook dank voor alle vragen en moties uiteraard. Evenals mijn collega's ben ik daar u heel erkentelijk voor, evenals alle positieve woorden en complimenten richting het college, dat doet een mens goed. Ik ga beginnen met de motie die aangekondigd is door de fractie van Rijswijks Belang omtrent het plaatsen van kwetsbare doelgroepen. Hij is dan weliswaar niet ingediend maar ik wil er toch even wat over zeggen. Allereerst is deze motie best wel breed geformuleerd, dus het is vrij onduidelijk wat nou precies de doelgroepen en de locaties zijn waar deze motie betrekking op zou hebben, en als we hem op deze manier, nou, zouden aannemen dan zou dat impliceren dat de gemeente goedkeuring moet geven voor het plaatsen van iedereen uit een kwetsbare doelgroep in een hotel of andere locatie. En dan zou het dus bijvoorbeeld ook kunnen gaan over, nou ja, mensen met een geestelijke beperking, slachtoffers van huiselijk geweld of schoolkinderen die een schoolreisje maken in een hotel, als die dan niet geplaatst worden zonder expliciete toestemming van de gemeente dan hebben ze een probleem. Dus dat is om die reden al heel moeilijk, zo niet onmogelijk, om te handhaven. Het is hoogstwaarschijnlijk niet juridisch af te dwingen. En de heer Weterings noemde ook een aantal voorbeelden van waarom deze motie is ingediend, en ja, ik begrijp die zorgen ook wel die bij de fractie in ieder geval leven. Er is één voorbeeld in het bijzonder waar ik toch eventjes op in wil gaan en dat is die van het COA. Het COA heeft een afspraak met het Best Western gemaakt, heeft ons daarover geïnformeerd dat dat eraan zat te komen. Wij hebben daarop uw raad, nou ja, zo snel als mogelijk ook geïnformeerd, uiteraard waren wij verrast ook door dit nieuws dat er nog vijftig asielzoekers in het Best Western zouden verblijven. En daarna hebben we ook naar het Best Western het signaal afgegeven dat wij hier graag over geïnformeerd willen worden als dit soort verzoeken in het vervolg onze kant op komen. En dat hebben ze ook toegezegd evenals, nou ja, het COA die daar zelf ook nogal gedachten bij had met bij de gang van zaken. Het voordeel daarbij is ook voor het COA en Best Western dat we door deze, nou ja, goede verstandhouding in ieder geval met het COA ook hebben kunnen zorgen dat de mensen die nu in het Best Western zitten, de asielzoekers, nou ja, de begeleiding en ondersteuning krijgen die ze nodig hebben. Dat neemt niet weg dat het natuurlijk gewoon in het algemeen netjes van dit soort organisaties zou zijn dat ze ons tijdig informeren zodat we, nou ja, ervoor kunnen zorgen dat er geen onwenselijke situaties ontstaan. Dus wat betreft de motie van Rijswijks Belang, al is die nog niet ingediend, zou ik wel willen toezeggen dat ik in ieder geval deel één, de eerste clause uit het dictum uit wil voeren, namelijk het goed afspraken maken met deze organisaties en verder zou ik, nou, hoop ik dat de fractie de motie zoals die er nu uitziet niet meer in hoeft te dienen. Dan de fractie van Wij. Rijswijk, die stelde in eerste instantie een aantal vragen gerelateerd aan de casus die ik net oplepelde, namelijk het flexwooncentrum, hoe staat het daarmee? Nou is het zo dat wij 1 december officieel de bestuursovereenkomst met het COA beëindigen, dat we ook de toegang krijgen tot de locatie, dus tot het terrein. We zijn daar op het moment, nou

ja, een planning aan het maken van hoe de verbouwing eruit gaat zien. Het COA is op dit moment bezig met de voorbereidingen om het terrein op te leveren zodat we daar de boel kunnen gaan verbouwen. De statushouders die aan Rijswijk gekoppeld zijn die in het azc zaten die zijn inmiddels ook naar het Best Western verhuisd. Dat is op ons initiatief om zo ook, nou ja, wat rust op de locatie te houden en ook voor de mensen die er straks weer komen te wonen. Die zijn daar gehuisvest op kosten van het COA, wij hebben namelijk een aanspraak gemaakt op de Hotel- en accommodatieregeling, dat is een regeling die het COA in het leven geroepen heeft die gemeenten helpt met dit soort casussen. Dus op die manier wordt dat bekostigd en op die manier zouden wij maximaal zes maanden onderdak kunnen bieden aan de statushouders in het Best Western. De verwachting is dat we in het vroege voorjaar volgend jaar definitief opengaan met het flexwooncentrum, en daarbij kijken we uiteraard wel naar of er een gefaseerde instroom kan zijn als een aantal units al gereed zijn, om daar vast mensen naartoe te verhuizen. En voor wat betreft het plan in het algemeen, want dit is natuurlijk maar deel 1 van het flexwoon, van onze flexwoonambities, er komt nog meer aan. We hebben onlangs een subsidieaanvraag ingediend bij het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. En ik wil uw raad daar graag op het moment dat wij daar meer van af weten, alsook er meer bekend is over de planning in het algemeen, over informeren. Dus dat, daar kom ik bij u op terug. Dan de motie van Wij. Rijswijk over het bedanken van de vrijwilligers. Een hele mooie motie in mijn ogen. Eventjes de punten afgaand, want er staan nog een aantal punten in. Voor wat betreft de buurtpreventieteams, wat ik begrepen heb is dat al die buurtpreventieteams wel degelijk bij ons in beeld zijn en dat die ook, nou ja, gewaardeerd worden door team veiligheid en dus ook de gemeente. Ik zit even de tekst op te zoeken van de motie want dat is nogal belangrijk. Bereiken we alle vrijwilligers? Het onderzoeken of we alle vrijwilligers in Rijswijk weten te bereiken en die de waardering geven die ze verdienen, dat is iets waarvan ik ook kan toezeggen dat we dat gaan doen. Zorgen dat we zo spoedig mogelijk alle vrijwilligers uitnodigen voor de bedankdag, dat is een actie die inmiddels al uitgezet is, dus dat gebeurt dus voor de vrijwilligers die wij in beeld hebben, die zijn uitgenodigd voor de bedankdag in januari. En voor wat betreft het laatste punt uit het dictum van deze motie onderzoeken wij graag wat de mogelijkheden zijn om een zo groot mogelijke groep vrijwilligers te bedanken, hoe we dit in kunnen vullen en ook wat dit financieel vraagt, dus dat is voor wat betreft die motie. Dan de VVD, heeft een motie ingediend rondom het wel of niet zijn van een pinautomaat van de gemeente. Ja, daarover, de procedure hiernaartoe in ieder geval rondom Welzijn Rijswijk, want dat is het deel van de motie dat binnen mijn portefeuille valt, Welzijn Rijswijk heeft op tijd een begroting ingediend. Daar bleek al uit dat er, nou ja, een tekort zou zijn van 85.000 euro. Toen is er binnen de gemeente gezocht naar dekking voor die 85.000 euro, die is niet gevonden. En vandaar dat die op deze manier in de halfjaarsrapportage terecht is gekomen. De begroting overigens, die is getoetst op inhoud en ja, op haalbaarheid, en nou ja, de begroting is eigenlijk voor dezelfde, hetzelfde pakket diensten als in het jaar daarvoor. Echter, door stijgende kosten, onder andere cao-lonen en huur van het vastgoed was de begroting circa 85.000 euro hoger. De motie roept op tot het voorstellen van het, nou ja, geven van dit bedrag, of geven is misschien niet het juiste woord, maar het ter beschikking stellen van dit bedrag aan Welzijn Rijswijk in de vorm van een lening. Het feit is dat wij subsidieaanvragen beoordelen aan de hand van de Algemene Subsidieverordening. En de Algemene Subsidieverordening verleent geen grond voor het geven van een lening, zeker niet als een deel van een reeds toegekende subsidie, als het een deel van een reeds toegekende subsidie betreft. Dus dat is iets wat, nou, we doorgaans niet doen want dat is in strijd met die verordening. Dus als wij een deel van de subsidie als lening zouden verstrekken dan gaan we in tegen onze eigen verordening. En bij het museum, dat wordt ook in de motie genoemd, dat het museum, dat dat eerder een casus was waarin een dergelijke constructie gedaan was. Bij het museum ging het erom dat ze tijdelijk geen liquiditeit hadden maar wel een meerjarige dekking voor dit geld. Bij Welzijn Rijswijk is de situatie anders, de dekking is er niet en een lening helpt Welzijn Rijswijk daarom dus ook niet om, nou ja, in het vervolg dit soort discussies en tekorten te vermijden. Want ze moeten die lening dan weer terug gaan betalen boven op het

geld dat ze mogelijk dan nog tekortkomen. Dat gezegd hebbende begrijp ik wel de zorgen die leven bij uw raad rondom deze organisaties, Welzijn Rijswijk in het bijzonder. We zijn inmiddels een traject gestart met de organisatie waarin we regelmatig gesprekken hebben om ambtelijk en bestuurlijk niveau over hoe wij als gemeente en Welzijn Rijswijk samen willen werken, hoe Welzijn Rijswijk ook samenwerkt met haar partners. Maar ook wat de subsidierelatie mogelijk is of moet zijn tussen de gemeente en Welzijn Rijswijk. Dus dat is een toezegging die ik in ieder geval wil doen, is dat we in die gesprekken zo veel mogelijk alle opties open zullen houden. Dan heeft de VVD ook nog een vraag gesteld over de Trias-locatie, wat gaan we daarmee doen? We zijn op het moment aan het kijken naar de exacte bestemming van die locatie, of daar voorzieningen willen regelen of dat het bijvoorbeeld een woonbestemming kan krijgen. En nou ja, de voorkeur gaat ook uit naar dat laatste, ook conform de motie die door uw raad is aangenomen. Verkamering en splitsing, u vroeg, of de heer Sleddering vroeg naar een onderzoek dat gedaan is rondom het splitsen en waar dat al verboden is in Rijswijk conform bestemmingsplannen. Dat is een onderzoek dat gedaan is in het kader van het paraplubestemmingsplan. Paraplubestemmingsplan zelf zal volgend jaar uw kant op komen maar het onderzoek, het resultaat van het onderzoek dat kunnen we u begin volgend jaar doen toekomen. Dan het CDA. Het CDA vroeg naar wat is het volgende woonfondsproject, zoals iedereen denk ik wel in de krant heeft kunnen lezen zijn de woningen die gebouwd zijn, of gebouwd gaan worden vanuit het woonfonds afgelopen maandag in de verhuur gegaan. Dus dat betekent dat mensen zich kunnen inschrijven, dat betekent dat op dit moment wij dus ook kunnen beginnen met het evalueren van wat werkt er aan het woonfonds, wat kan beter, waar moeten we nog meer van doen? En daar gaan we de komende maanden dus mee aan de slag en daar zal ook, nou ja, in meegenomen worden van ja, hoe gaan we hiermee verder? Dan de motie van het CDA rondom de uitvoering van de witgoedregeling. Ik pak hem er even bij. De motie roept op om de doelgroep uit te breiden voor de energietoeslag tot 150 of 170 procent van de bijstandsnorm, dat is iets wat we nu aan het onderzoeken zijn, althans het bereiken van die doelgroep van 150 procent. Dat doen we in het kader van een intensiveringsplan armoedebestrijding dat we aan het ontwikkelen zijn. Daar gaat nog wat tijd in zitten, dus voor wat betreft deze motie, de huishoudens met een inkomen tot 150, 170 procent van het geld van de bijstandsnorm te ondersteunen met energietoeslag, zal dat daarna pas kunnen, dus nou ja, dat zal dus na het einde van dit jaar waarschijnlijk pas gebeuren en dan is de termijn voor deze tranche van de energietoeslag al gesloten. Dus in die zin is dat heel lastig uitvoerbaar. Daarnaast de witgoedregeling uitbreiden naar huishoudens met een inkomen van 150 tot 170 procent van de geldende bijstandsnorm en deze regeling uit te voeren via de bijzondere bijstandsregeling. De witgoedregeling zoals die nu in de aanpak bestrijding energiearmoede staat is sowieso, nou ja, niet toereikend om de hele doelgroep tot en met 130 procent van de bijstandsnorm te bereiken. Het is overigens sowieso een regeling die niet zomaar aan iedereen, die niet zomaar voor iedereen beschikbaar is en ook niet zomaar, wij gaan ook niet zomaar koelkasten naar mensen toe brengen. Het is op inschrijving en wordt vervolgens ook getoetst of het daadwerkelijk nodig is en of het witgoed ook daadwerkelijk in aanmerking komt voor deze regeling. Maar om het, om de regeling te betalen uit de bijzondere bijstand, dat zou betekenen dat we een regeling die nu al financieel onder druk staat gaan gebruiken om de witgoedregeling te bekostigen. En daarmee laten we, nou ja, de vier ton die nu gereserveerd staan in de aanpak energiebestrijding laten we open. En die zouden we dan weer terug moeten betalen aan het Rijk.

De heer Van Enk: Mag ik een interruptie ...

De voorzitter: Jazeker.

De heer Van Malsen: Nee, volgens mij niet. Nou wel of niet?

De voorzitter: Dan doen we het anders. Dan ... Nee, nee. Nee, doen we het anders. Als het college geweest is doe ik nog één keer een vragenronde, want dat ... ook een beetje aan de vraag van mevrouw Woudstra. Dus houd hem vast. De wethouder vervolgt zijn betoog.

De heer Van Malsen: Ja. Goed, nou ...

De heer Van 't Eind: Voorzitter, toch een punt van orde. Volgens mij hebben we gewoon nog tweede ...

De voorzitter: De heer Van 't Eind.

De heer Van 't Eind: Volgens mij hebben we gewoon nog tweede termijn. En dan kunnen we reageren op de antwoorden van het college, dus ik heb eerlijk gezegd, maar ik weet niet of ik voor iedereen spreek, niet behoefte om hierna nog een keertje te reageren want dan hebben we drie termijnen, ik vind dat nergens op slaan.

De voorzitter: Ja, u bent strenger dan de voorzitter, het zij u gegund. De wethouder.

De heer Van Malsen: Dank, voorzitter. Goed, dus even om mijn punt rondom die motie af te maken, om die redenen zou ik hem, hoewel ik hem zeer sympathiek vind, willen ontraden. Dan werden er rondom de dementievriendelijke gemeente nog een paar vragen gesteld, maar eerst zal ik reageren op de motie zelf. Nou, ook dit is een motie waar we positief tegenover staan. In 2018 waren we onderdeel van dementievriendelijke regio, en op dit moment is het beleid is versnipperd. We doen, we hebben geen apart beleid per ziektebeeld, we doen wel zaken rondom dementie zoals respijtzorg, de casemanagers, Alzheimercafé, Florence organiseert zaken rondom dementie. En we vinden het ook zorgelijk dat de prognose in Rijswijk is dat we in 2050 een verdubbeling hebben in het aantal mensen met dementie. Dus dit is een motie waar wij positief tegenover staan. Alleen het enige punt waar ik nog iets op wil aanmerken is de planning. De nulmeting uitvoeren in het eerste kwartaal van 2023 dat is lastig haalbaar omdat we daarvoor ook met een aantal maatschappelijke partners in gesprek moeten en die ook moeten betrekken bij die nulmeting, dus ik zou willen voorstellen om dat te veranderen van het eerste kwartaal 2023 naar 2023 breed. En daarover ook nog wat vragen over de mantelzorgers en dementie. Hoeveel mantelzorgers krijgen er waardering? Dat zijn er 1.452 waarvan twaalf jonge mantelzorgers. O, dat was het. Ja, dat was hem. Dan de Partij van de Arbeid. Die stelde een aantal vragen, de eerste was: hoe gaan wij als college meer ervaringskennis uit doelgroepen betrekken? Ik heb een, nou ja, een onderzoek in gang gezet om te kijken of wij een soort, zoals ik het dan noem, raad der wijzen kunnen opstellen waarin mensen uit de doelgroepen, nou, in plaats nemen, die wij dan als klankbord kunnen gebruiken om te kijken of ons beleid aansluit bij de behoeften en noden van deze groep. Dan het uitkiezen van één wijk voor integraal armoedebestrijding. In de Muziekburch is afgelopen jaren een gebiedsprogramma ontwikkeld en uitgevoerd in samenwerking met een hele lijst maatschappelijke partners. Dat wordt begin volgend jaar geëvalueerd en we kijken dan hoe we verder kunnen gaan naar volgende jaren en of dat ook in andere wijken een aanpak is die we willen hanteren. En ik zal daarbij ook integraal armoedebestrijding meenemen als een van de overwegingen om hiermee verder te gaan. Dan het integraal armoedebestrijding zelf, ik heb, nou ja, ik zei net al dat we bezig zijn met een actieplan intensivering armoedebestrijding voor in ieder geval de komende twee jaar, daar zitten een aantal punten in die we nu aan het uitwerken zijn en te zijner tijd zullen we uw raad daar ook in meenemen. Een aantal dingen zijn we nu ook al aan het doen zoals bijvoorbeeld meer subsidie richting partners zoals Stichting Urgente Noden, Sintvooriëder1, en de voedselbank. Uiteraard zijn dit allemaal hele kortetermijnzaken want vooral, nou, organisaties als de voedselbank zijn natuurlijk mooi dat ze er zijn en we hoorden net ook al dat ze het heel zwaar hebben. Alleen zijn ze niet de enige, maar het zou natuurlijk altijd een ambitie van ons college moeten zijn dat organisaties als de voedselbank overbodig zouden

moeten zijn, dus dat is iets waar ik, dat ik ook in mijn ambitie meeneem. Nou, de plannen rondom samenwerking met Welzijn Rijswijk heb ik net ook al kort iets over gezegd. Dan de Huisvestingsverordening, er komen een aantal wijzigingen in de Huisvestingsverordening aan. De eerste zal zijn de wijzigingen rondom splitsing en woningvorming, die zullen wij voor het eind van dit jaar uw raad doen toekomen en dat betekent dat de besluitvorming hoogstwaarschijnlijk in januari zal zijn. Dan zijn er ook nog de wijzigingen rondom opkoopbescherming en zelfbewoningsplicht, alsook de nieuwe Doelgroepenverordening. Die verwachten wij in het voorjaar van 2023 uw kant op te laten komen, en er zijn ook wijzigingen in de Huisvestingsverordening die regionaal afgestemd en gedaan worden en die zullen in juni, dat wil zeggen medio 2023, uw raad op, met uw raad gedeeld worden. Dan de vraag van de Partij van de Arbeid nog steeds, wat doen we om 30 procent sociale huur te behouden? We houden een woningbouwprogrammering bij waarin alle projecten staan en of het sociale woningbouw is en sociale huur dat welteverstaan middenhuur of anders. Dit wordt ook ieder jaar naar de provincie, naar de regio en de provincie gecommuniceerd. En hier monitoren we ook de plannen voor de woningvoorraad en zien we waar we kunnen bijsturen naar 30 procent sociaal of waar we middenhuur kunnen toevoegen, en dat is, nou ja, dat is nu iets waar we ook actief naar aan het kijken zijn, waar kunnen we dat toevoegen en hoe kunnen we die koerswijziging die we als college, als coalitie hebben ingezet, gestalte geven, en daar worden ook de corporaties nauw bij betrokken door middel van bijvoorbeeld de lokale prestatieafspraken. Tot slot de ChristenUnie vroeg ons om ruimte te behouden in het denken rondom de spreidingswet en vluchtelingen. Ten eerste wil ik zeggen ook in het kader van het eerste wat ik zei rondom de motie van Rijswijks Belang dat wij op het moment een goede verstandhouding hebben met het COA, dat is toevallig een puntje waar ik het vandaag, nou ja, telefonisch gewoon heel kort over gehad heb. En we blijven ook met ze in gesprek voorlopig, want we willen, conform wat ik eerder zei, goede afspraken met ze kunnen maken. En mocht het zover komen dat wij ook de zorg van asielzoekers of vluchtelingen van wat voor aard dan ook op ons krijgen, dan betekent dat per definitie dat deze mensen tot de Rijswijkse bevolking behoren en dat ze zodoende ook onder onze zorg vallen. Voorzitter, dat was het in de eerste termijn.

De voorzitter: Dank u wel. Als u het nog even volhoudt kan ik vanuit mijn portefeuille op vijf punten ingaan. Ik wil in eerste plaats de raad danken voor de constructieve houding waarin u de begroting tegemoetziet en de positieve sfeer in het debat, dat wordt opgemerkt. Ik begin bij de motie van, even kijken, Beter Voor Rijswijk, mijnheer Cupedo. Een onverzettelijke activist voor mobiel cameratoezicht. Ik moet daar het volgende over zeggen. Er zijn een aantal malen is het dossier gepasseerd, wij zijn bijna op het punt om de raad daar uitgebreid te informeren. In het coalitieakkoord is opgenomen dat we extra gaan investeren in flexibel cameratoezicht, dat willen wij ook. Team veiligheid is in samenwerking met de politie bezig met de uitwerking van het voorstel van twee flexcamera's, om die aan te schaffen en vanaf 2023 in te zetten op eerste instantie openbare orde overlastlocaties, dat is precies wat de raad ook wil en we komen er dus aan toe om dit uit te voeren. Ik zal u daar binnenkort over berichten. De inzet zijn, ja, wel kostbaar. De aanschaf kan worden gedekt uit de huidige begroting, de structurele kosten voor het beheer en de inzet van de camera's niet. Het gaat daar bijvoorbeeld om licenties en onderhoud, zo wordt mij gemeld, maar ook voor variabele kosten voor het plaatsen en verwijderen van camera's. Dus daar kom ik zeer binnenkort mee naar uw raad. Bij dit voorstel zijn er wat kanttekeningen. Cameratoezicht kan alleen worden ingezet als andere middelen in de aanpak van de overlast niet hebben geholpen en is een ultimum remedium. Het staat niet op zichzelf en moet onderdeel zijn van een breder pakket aan maatregelen. U weet dat. Het preventief inzetten van cameratoezicht is op grond van artikel 151c van de Gemeentewet niet toegestaan, er moet altijd een veiligheidsprobleem zijn waardoor het concreet kan worden ingezet. De inzet brengt kosten met zich mee, we zetten de instrumenten in op plekken waar dat nodig is. In samenwerking met politie wordt op dit moment bekeken of het ook mogelijk is om cameratoezicht in te zetten op afvaldumpingen. Daarbij gaat het namelijk buiten de verantwoordelijkheid van de politie om, omdat het gaat om leefbaarheidsproblematiek. Dus ik zou u willen verzoeken om deze

motie, die ik best wel begrijp, nog even aan te houden en de rapportage tot u te nemen die binnenkort zal verschijnen. Dan ga ik naar de motie van GroenLinks en de PvdA Rijswijk inzake anoniem solliciteren. Ikzelf voorop, ik begrijp het engagement. En ik heb hier in het verleden veel over gesproken met Rabin Baldewsingh, oud-wethouder van de PvdA, op dit moment is hij volgens mij rijksinspecteur voor de discriminatie, ik zie hem regelmatig op televisie verschijnen. Ja, we hebben er goed naar gekeken en we hebben in Rijswijk op dit moment geen voornemen om te gaan werken met anoniem solliciteren, pilots bij andere gemeenten laten vaak beperkte meerwaarde zien. Dat is ook wel uit de publicaties op te maken. Niettemin snappen wij het punt en we zijn bezig met inclusie en diversiteit in ons wervings- en selectiebeleid. We zijn aan de slag met taalgebruik in vacatureteksten en op de website Werken voor Rijswijk en het organiseren van workshops en trainingen voor managers en andere selecteurs, dus we zijn er echt actief mee aan de gang. Natuurlijk zien we het maatschappelijk belang en de meerwaarde voor de organisatie om alle talenten potentieel op de arbeidsmarkt te bereiken en kansen te bieden, meer dan ever, zou ik willen zeggen. En we blijven werken aan nieuwe manieren om daar invulling aan te geven. Alleen dit instrument vinden we dan toch wat minder passend en beschikbaar en effectief. Dus we gaan in de toekomst beschikken over een divers opgebouwd personeelsbeleid dat is toegerust voor de gemeentelijke opdrachten. Dus om die reden zou ik zeggen, neem hem terug en kijk even wat we het komende jaar verder aan activiteiten uitvoeren. Het engagement is er, maar dit instrument past ons wat minder op dit moment. Dan ga ik naar de CDA-D66-motie om inwoners uit te nodigen voor de raadsvergaderingen. Ik heb dat met de griffier voorbesproken en die vindt het eigenlijk meer een opdracht aan de griffie en aan het presidium. Dus als u ... Ja, toezegging, zijn geen toezeggingen die ik kan doen. Maar de griffier en ik vinden allebei, laat de raad er even naar kijken. Dan zijn we er bijna. Dan heb ik nog een oproep aan mevrouw Van Nunen van de PvdA om nog eens heel goed te kijken naar huiselijk geweld. Daar ben ik het mee eens. Er gebeurt meer dan wij willen en zien, dus ik wou voorstellen dat de burgemeester met de wethouder zorg hier nog eens goed naar kijkt. Die toezegging wil ik doen, omdat het belangrijk is, ook voor de leefbaarheid en zorg van alles wat er achter de voordeur gebeurt. Daar gebeuren die we niet willen, die niet kunnen en die niet horen bij onze samenleving. Dus ik wil er met de wethouder zorg nog een keer heel goed naar kijken om door te lopen of wij inderdaad gewoon alle mogelijkheden wel voldoende geëxploreerd hebben. Dan eindig ik met de VVD die om een motie vraagt om verplaatsing van het oorlogsmonument. Terecht, geen bezwaar. Dan wou ik graag afsluiten in de sfeer waarop Coen Sleddering ook zijn bijdrage heeft ingekleurd. Dames en heren, wij leven in een rare tijd met metafysische problemen en veel beslommeringen, oneindige beslommeringen. Er is een Franse rechtsfilosoof geweest genaamd Voltaire, die in de tijd van de revolutie in Frankrijk in 18, nee, in 1789 zei: dames en heren, het is te veel. En hij zei: il faut cultiver notre jardin. Dames en heren, we moeten gewoon de tuin eens goed gaan bijhouden. Dank u wel. Ik begrijp dat u toe bent aan een schorsing en die gun ik u bij dezen. We zijn geschorst tot tien voor zeven. Dames en heren, ik hoop dat u een goed diner had. Het is ietsje later geworden, is meestal wel een goed teken. Dus dan gaan we nu gauw verder met de tweede termijn van de raad. En dan houden we gewoon dezelfde volgorde aan. Dan begin ik met de fractie Beter Voor Rijswijk, met de heer Kruger. Mijnheer Kruger, u mag het zeggen. Volgens mij is het niet verplicht om achter het kathedraal te gaan. We gaan nu gewoon in gesprekhouding. Mijnheer Kruger, u heeft het woord.

De heer Kruger: Dank u wel, voorzitter. Tien minuten zal ik niet nodig hebben in tweede termijn denk ik. Bedankt voor de antwoorden die gegeven zijn en de reacties ook op de vragen die we hebben gesteld, we hebben er alle vertrouwen in. Met name ook de antwoorden van wethouder Van de Laar die echt aangaf dat waarschijnlijk de ellende met die onderzoeken die moeten gebeuren en die bouwplannen, dat dat dus eigenlijk alleen maar geldt voor wat locaties die nu in ontwikkeling zijn en dat bestaande locaties, want ik moet er niet aan denken dat de werkzaamheden in de Bogaard straks twee jaar stil kunnen staan omdat we dat eerst moeten gaan onderzoeken van hoe zit dat nou ook alweer. Dat is goed om te horen. We hopen in

ieder geval wel, het zal wat schade op gaan leveren, hopen dat dat beperkt zal blijven. Ja, wat verder betreft schrok ik een beetje van de reactie op de laadpaaltjes. U zegt dat er over een paar jaar moeten er drieduizend van die dingen staan, ik denk dat we geen normale parkeerplaats meer overhouden als u dat doet op de manier zoals we nu doen, en ook dat u grote laadmogelijkheden langs de doorgaande wegen gaat creëren zal dat ook weinig bieden. Ik wijs u in ieder geval op de ontwikkeling van de waterstof. Iedereen houdt hem maar af dat het zo duur is om waterstof te maken, maar ook iedereen weet dat er vaak meer elektriciteit wordt opgewekt, ook nu al, waar ze niet weten wat ze ermee aan moeten. Er wordt zelfs gratis stroom geleverd op bepaalde tijden. Dat leent zich enorm veel om waterstof daarvan te maken, die kan je bewaren. Bovendien, Shell is bezig met grote projecten om fabrieken neer te zetten om grootschalig waterstof te produceren in Nederland, met name ook voor het wegvervoer. Dus in al die voorspellingen daar kom je dat zelden tegen, dus ik hoop alleen dat die drieduizend, het lijkt me een nachtmerrie dat dat geen werkelijkheid wordt, dat het er minder zal worden en dat er wellicht wat meer laadmogelijkheden straks gaan komen voor waterstof, want ... Ja, oké, vind het geweldig maar dat in ieder geval dat we die ontwikkeling ook in de gaten houden waarmee we in ieder geval kunnen voorkomen dat er een wildgroei ontstaat aan die laadpalen. Want waterstof kan je gewoon tanken bij ieder tankstation in de toekomst.

De voorzitter: Even een interruptie, mijnheer Van Enk.

De heer Van Enk: Ja, even een interruptie. Ik wilde nog aan de heer Kruger vragen, hij heeft net de wethouder een toezegging ontlokt om een laadpalenbeleidsnota uit te brengen.

De heer Kruger: Nou, die wisten we al.

De heer Van Enk: En in welke stap, welke trede staan die laadpalen volgens u volgens het STOMP-principe?

De heer Kruger: Hoe noemt u dat, het?

De heer Van Enk: Het STOMP-principe.

De heer Kruger: STOMP-principe?

De heer Van Enk: Het is een uitvoeringsnota gebaseerd op de mobiliteitsnota '...'.

De heer Kruger: Ik vind het geweldig wat u zegt maar we zitten natuurlijk ook te ... We krijgen dus op korte termijn daar een notitie over, vanwege te vormen beleid, daar mogen we toch ook nog wat van vinden. Maar weg van alle andere notities, er zijn zoveel veranderingen in de hele maatschappij en inzichten en ontwikkelingen dat je daar niet blind voor moet blijven, dat je ook moet kijken wat de toekomst ons nog meer voor moois of lelijks gaat brengen. En omdat ik aangeef dat er meerdere laadstations gaan komen geschikt voor waterstof, want dat is uiteindelijk ook een stuk toekomst, en daardoor ook meerdere auto's gaan rijden op waterstof, dat is gewoon een gegeven. Dus met die ontwikkeling denk ik ook dat we rekening moeten houden en niet te hard moeten gaan lopen om daar drieduizend van die laadpalen neer te zetten. Dat lijkt ons een duidelijke zaak dus daar moet ook zeker naar gekeken worden en men moet dan ook bereid zijn om straks dit soort dingen te gaan bijstellen als blijkt dat het anders is, als dat we straks met drieduizend laadpalen zitten en er geen klanten voor zijn. Ik kan u wel vertellen dat momenteel de verkoop van elektrische auto's nou niet zo best loop vanwege de hoge energieprijzen om die dingen af te vullen, dus ook daar stagneert de markt weer een beetje. Maar goed, dat even terzijde. Verder hebben wij een aantal moties aangekondigd die we zouden indienen, en de antwoorden die we daarop hebben gekregen, ja, dat stelt ons toch wel een beetje

gerust. Met name over toch de concrete stappen die men onderneemt met betrekking tot het vaststellen van vaste op- en afstapplaatsen, waar het college al mee bezig is. Ik hoop dat het college daar op zo'n kortst mogelijke termijn met een reactie komt naar de raad waar we iets aan hebben. Daar hebben we alle vertrouwen in. Dus de motie die ik heb aangekondigd die zal ik niet indienen. En ik laat hem in de la liggen van ons hoofdkantoor voor het geval dat er niks van terecht komt. Dat is inderdaad bij Ed, in de la. We hebben ook een motie, chippen en katten verplicht maken, chippen. Die zullen we ook niet indienen, ik heb vertrouwen in de reactie van de wethouder dat we inderdaad het chippen gaan stimuleren, dat er projecten komen waarin mensen dus tegen een laag bedrag hun kat kunnen laten chippen. En het is natuurlijk niet echt haalbaar om iedere handhaver straks met een scanner de straat op te sturen. Die man heeft misschien wel andere dingen ook te doen dan alle katten te gaan scannen of ze wel gechipt zijn. Dus we hebben daar in ieder geval vertrouwen in en ook met het oog dat er dus wat wettelijke veranderingen komen die dus voor iedereen gaat gelden in het hele land. De motie cameratoezicht, nou, het verheugt ons te vernemen dat er voorlopig twee mobiele camera's worden aangeschaft die te verplaatsen zijn. Daarin voorziet ook de begroting om die erbij te halen, en ik denk al dat de aanwezigheid van die camera's een verlichting zal brengen. En zeker bepaalde groepen die iedere keer komen tot samenscholing, de zaak daar vervuilen en wat dan ook, zal stimuleren om daar maar niet meer te komen. En als ze dan zich elders gaan ophalen, nou, wat is er nou mooi aan dat dat ding verplaatsbaar is, dan zet je hem dus elders neer. Dus wat dat betreft zal ik ook deze motie niet indienen, en wachten op de verdere ontwikkeling. En dan de laatste motie die ik hier heb liggen dat is de Wmo-indicatie voor onbepaalde tijd. Nou, de fracties van ook van Partij voor de Arbeid, Wij., D66 en CDA hebben daar heel erg positief op gereageerd. We denken dat het een hele goede motie is om zo dadelijk in stemming te brengen. En verder heb ik wat notities gemaakt maar daar zijn geen concrete vragen meer over. Dat was het wat mij betreft in de tweede termijn.

De voorzitter: Goed, gaan we naar GroenLinks, de heer Van 't Eind.

De heer Van 't Eind: Ja, dank u wel voorzitter en ook bedankt aan het college voor de beantwoordingen. Ik denk ook niet dat ik tien minuten nodig heb, ik heb vooral behoefte om te reageren aan een aantal antwoorden op onze voorstellen. En dan begin ik even met de reactie van het college op de motie rond het accommodatiebeleid en de aanscherping daarvan. Allereerst zou ik willen aangeven dat we blij te horen zijn dat het college ten aanzien van de groei van de stad dat op een brede manier aanvielt. Momentje hoor. En dat in de breedste zin van de stadontwikkeling ziet en ook in de regio. Maar de gehele beantwoording, om eerlijk te zijn, begreep ik niet, en zeker niet de ontrading van de motie want op het moment dat je een motie ontraadt dan moet er wel echt een reden zijn om het te ontraden, dan wel om dat het niet uitvoerbaar is technisch of financieel of juridisch, en daar is hier toch echt geen sprake van. Ik zou het college toch willen oproepen om deze motie vooral als een aanmoediging zien van waar het college mee bezig is. En daarnaast wel een aanscherping omdat wij graag zouden willen zien in de voorstellen die naar de raad komen ten aanzien hiervan ook wel echt te onderzoeken in hoeverre we ook actief en proactief kunnen optreden als gemeente, ook ten aanzien van maatschappelijk vastgoed. Dus wij zijn zeker niet voornemens deze motie in te trekken, maar dat had u denk ik al begrepen uit mijn reactie. Dan ten aanzien van het amendement. Nou, we hebben net ook al overlegd met onze mede-indieners ten aanzien van het isoleren. Wij zullen het amendement iets aanpassen. Ik zal het zo toe doen komen aan de griffie. Ten aanzien van de financieringstermijn zullen wij tot en met 2025 zeggen in plaats van tot en met 2026, gezien de onzekerheden rond 2026, rond het begrotingsjaar 2026. Ik heb ook nog wel behoefte om heel even kort te reageren op de reactie van de wethouder. We zijn heel blij met de positieve reactie van het college. Wij vroegen ons wel even af, en dat is dan ook even een vraag, in de beantwoording werd er heel erg gewezen ook naar landelijke regelingen. En uiteraard moet in de uitwerking er ook gekeken worden naar de landelijke regelingen en

daarop aansluiting plaats moet vinden en dat moet niet dubbelop zijn. Maar los van de landelijke regelingen, want we weten helemaal niet hoe snel de Rijksoverheid nog gaat hè, er moeten nog allemaal plannen komen, vinden we wel dat dit plan of dit voorstel wat we ingediend hebben sowieso doorgang moet vinden en nou ja, nog even een reactie van de wethouder daarop, dat het niet zo kan zijn dat op het moment dat de landelijke overheid niet met regelingen komen dat we dan deze regeling niet zouden uitvoeren. Ik hoor het graag van het college. Dan ten aanzien van de motie Extreem weer, we zijn blij met de reactie van het college en wij zien dat het college met het overnemen van die motie ook de urgentie onderkent om breed te kijken naar wat de effecten zijn van de klimaatverandering op onze stad en op onze openbare ruimte, en ik wil toch nog maar even benadrukken hoe belangrijk dat is hè. Dat gaat over mogelijke extra doden bij hitte, dat gaat ook over het functioneren van onze infrastructuur en openbare ruimte, bruggen die niet open kunnen, et cetera, et cetera. Maar zijn blij met het feit dat het college de motie overneemt en deze zullen we dan ook niet in stemming brengen. En dan tot slot de motie ten aanzien van het aannamebeleid. Ja, daarover het volgende. Wij, en hoe zal ik dat voorzichtig uitdrukken, waren eerlijk gezegd wat verbaasd over deze reactie van het college, omdat er wat ons betreft compleet ongefundeerd, ongefundeerd gesteld wordt dat anoniem solliciteren niet zou werken, gebaseerd op de burgemeester noemde iemand die hij kent waarvan die begrepen heeft dat ... Ja, dat is toch geen reden om wel of niet te vinden of wel of niet te concluderen dat anoniem solliciteren niet zou werken? Dat gezegd hebbende, gezien de reactie van het college en nou ja, toch enige tegenstribbel in dat opzicht en ook gezien onze aanname dat als we deze op dit moment in stemming zouden brengen dat die dan geen meerderheid zal halen, gaan we hem aanhouden. En ik zeg aanhouden, niet intrekken, we houden hem aan en we zullen hem betrekken bij de verdere discussie die wij nog gaan voeren over bestuurlijke vernieuwing in samenwerking met de ambtelijke organisatie, en nou, daar hoort ook een stukje organisatiecultuur bij en daar zullen we hem dan alsnog bij betrekken. Dat voor mijn tweede termijn, dank u wel voorzitter.

De voorzitter: Goed, dan gaan we door met de heer Weterings, Rijswijks Belang.

De heer Weterings: Voorzitter, dank u wel. Laat ik starten met wethouder Bentvelzen complimenten geven voor de zorgen bij Don Bosco en haar snelle reactie en actie op de motie, dat ze al gelijk in gesprek gaat kan ik zeer waarderen en ben ik eigenlijk wel, ja, blij dat, ja, de nood haar bereikt heeft. Hebben andere partijen gelukkig hebben dat afgelopen periodes laten zien bij Don Bosco, daar moet echt wat gebeuren. Dus ja, er is al een toezegging gedaan dus bij dezen bedankt. Dan zou ik even willen gaan naar de afdeling grofvuil en afvalstoffenheffing. Wethouder Wit gaf aan dat Rijswijks Belang met heel veel moties zou komen. Nou, ik heb wel zegge en schrijve twee moties en één amendement. Dus waar u het woord veel moties vandaan haalt, ja, misschien een dwaalspoor maar ik heb ze in ieder geval niet. Dus ik weet niet met welke vergadering u zich verwart maar er is ooit wel een keer heel veel moties ingediend maar vanavond in ieder geval niet. Voorzitter, het betreft hier een amendement op de verordening van de afvalstoffenheffing. Ik heb al toegelicht in mijn eerste termijn dat deze verordening nu op de agenda staat. Het betreft de eigen bijdrage van twaalf euro vijftig. Het amendement is dan bij deze ook gewoon ingediend en ik heb al een, ja, in mijn eerste termijn al bij een uitleg gegeven waarom wij vinden dat dat eraf kan inzake met de allerhoogste afvalstoffenheffing voor Rijswijk die we al hebben. En het feit dat er in de praktijk zich uitwijst dat er, ja, bijplaatsingen en, extra bijplaatsingen, en dat soort, ja, praktijken plaatsvindt wat gewoon niet wenselijk is. Dus vandaar het amendement is dan bij dezen ingediend. En wat ik ook aangaf, staat trouwens ook in het collegewerkprogramma, er is al eens beschreven over twee keer gratis ophalen van grofvuil, '...' gratis bestaat niet want uiteindelijk wordt daar wel voor betaald vanwege een andere belasting. Maar goed, waarschijnlijk u had gewoon '...' om dit amendement aan te nemen, dan zijn we van deze eigen bijdrage af. Voorzitter, en dan de motie met betrekking tot het aanbieden van, de aanbiedtijd van grofvuil. Ik heb al aangegeven, op dit

moment is het tussen vijf uur 's morgens en half acht 's morgens de aanbiedtijd. Nou, in praktijk wijst ook uit dat mensen dat gewoon niet doen en dat levert vooral voor de handhaving heel veel werk op om, ja, te handhaven op mensen die gewoon na hun werk eigenlijk hun vuil buitenzetten. En zoals ik al aangaf, deze tijden die, in een ver verleden zijn die bepaald terwijl ook andere buurtgemeentes, drie van de zes gemeentes wat ik al zei waar Avalex meer verbonden is, doen het al die avond ervoor. Dus eigenlijk lopen wij daarin een beetje achter. En we hopen dus dat deze motie ook breed wordt gedragen. Ik zal ook de constatering en overwegende weglaten, heb ik al uitgesproken in mijn eerste en tweede termijn. Spreek uit dat de aanbiedregels aangepast moeten worden naar het aanbieden van grofvuil op dezelfde dag van vijf en half acht en avond voorafgaande vanaf negen uur. Voorzitter, en dan eigenlijk het laatste punt wat ik wilde aankaarten. Betrekking tot de motie Voorkom wildgroei plaatsing kwetsbare groepen. Ik vind het eigenlijk één, heel flauw dat de wethouder eigenlijk, ja, heel erg makkelijk spreekt over de motie. Maar ja, goed, trek hem heel breed hè, je benoemt niet precies de gevallen. Als ik hem niet heel genuanceerd breed had gebracht was het van ja, je sorteert weer op doelgroepen. Je praat weer over de statushouders, over de vluchtelingen, over de arbeidsmigranten, over de Polen. Ik heb hem juist heel breed getrokken om over kwetsbare doelgroepen te spreken om uit die discussie te blijven dat wij ons alleen maar richten op bepaalde doelgroepen. En dan vind ik het, naast dat ik het flauw vond, die opmerking over de breedte van de motie, vind ik het eigenlijk, ja, schrikbarend hoe de wethouder spreekt over eigenlijk, ja, als we eigenlijk deze zouden aannemen dan is het einde zoek want dan komen er allerlei doelgroepen misschien in de problemen. Ik zou juist als wethouder zeer geïnteresseerd zijn in wie zich hier huisvesten in Rijswijk, welke groepen er komen, of we op tijd worden geïnformeerd. Zoals ik al aangaf, de afgelopen periode bent u overlopen door organisaties die u een mededeling deden. Ze deden u een mededeling. We hebben geplaatst of we gaan plaatsen of we gaan zoveel groepen daar neerzetten, in plaats van de vraag: mogen wij? Kunnen wij? Is de raad akkoord dat wij dit gaan doen in Rijswijk? U bent totaal overlopen met heel veel doelgroepen. En dat vind ik echt schrikbarend. Als u nu zegt: nou goed, we gaan hier niks mee doen, dan geeft u eigenlijk een vrijbrief voor al die instanties die hier mensen gaan plaatsen de komende periode. Als u dat niet in uw eigen regie wilt houden. En ik wil niet dwingen tot dat we alles moeten weten, maar het is toch juist gewoon heel fijn, ook met bij wijze van spreken als hier een hele grote brand uitbreekt in de Plaspoelpolder, welke mensen er daar zitten? Is toch fijn dat de gemeenteraad of de gemeente daarvan op de hoogte is? En als u ook de motie goed leest vragen wij eigenlijk aan u om met die instanties in overleg te gaan over het plaatsen van mensen in Rijswijk. Wij vragen u dus in gesprek te gaan en in overleg te gaan, dat sowieso de gemeente wordt geïnformeerd als er een kwetsbare groep wordt geplaatst, en te onderzoeken als ze tegen de afspraken in toch mensen plaatsen, of het nou arbeidsmigranten zijn of Polen of kwetsbare groepen van Fonteynenburg of wie dan ook, ik wil geen enkele groep uitsluiten hierin, dat ze strafbaar gemaakt kunnen worden als ze tegen de regels in iets doen wat ons kan schaden. Want u bent niet op de hoogte van welke mensen hier worden gehuisvest, is natuurlijk een hele kwalijke zaak. Dus ik wil u echt nog een keer vragen, leest u de motie nog een keer goed door. Hij staat er ontzettend genuanceerd, bewust ook gedaan met onze groep. En probeer hier gewoon eigenlijk leergeld uit te halen, wat hier staat had eigenlijk al moeten gebeuren. We moeten in control zijn met de mensen die we hier huisvesten. Geen vrijbrief geven aan instanties, aan personen, om hier maar hun gang te gaan. Dat is de boodschap die ik u wil meegeven met de motie. En bij dezen dus, spreek uit dat het college in gesprek gaat met de organisaties en afdwingt deze niet zonder overleg met de gemeente of de gemeenteraad mensen uit een kwetsbare doelgroep te plaatsen in de gemeente Rijswijk, en te onderzoeken of het mogelijk is hiertegen een dwangsom of juridische procedure te starten wanneer deze afspraken niet worden nagekomen. Het is een heel simpel verzoek. Dank u wel.

De voorzitter: Goed, gaan we verder met mijnheer Van Dam van Wij. Rijswijk.

De heer Van Dam: Wij, Rijswijk. Ja, hartelijk dank voorzitter. In ieder geval wil ik beginnen met het college te bedanken voor de duidelijke beantwoording in de eerste termijn. Met de kostendelersnorm is mooi om te horen dat we op koers liggen en in 2023 in ieder geval een hele grote groep jongeren die in de bijstand zitten daarmee kunnen verblijden, dat is positief. Ook reactie op de taalachterstanden, we zien, nou, we zien de rapporten graag tegemoet. Die is al gedeeld? Nou goed, maakt niet uit, in ieder geval dank daarvoor en de beantwoording voor het azc, dat geeft in ieder geval wat meer inzicht in de stand van zaken. Als ik zo de eerste termijn hoor in de raad dan zien we grote gelijkenissen denk ik in de bijdrage wat denk ik een positief iets is hè, energiecrisis, inflatie die wat doet met onze bevolking maar ook de groeiende stad en de energietransitie worden benoemd. Ja, en die groeiende stad daar zou ik nog, ik wil even ingaan op een paar moties die daar te maken mee hebben. Want het is een juiste conclusie, we zijn hard aan het groeien, we bouwen veel bij. Maar ons inwonersaantal dat stijgt ook enorm. Nou ja, en daar horen een paar ontwikkelingen bij en ik wil ingaan op die faciliteiten die benoemd worden, en specifiek in de motie van Rijswijks Belang en GroenLinks met voorzieningen op peil, want die is bij ons in ieder geval heel positief ontvangen. En wij wilden ook in ieder geval daarvoor voor stemmen. Want het is, we bouwen geen stad met zijn allen, of we bouwen geen huizen maar we bouwen een stad en daar horen faciliteiten bij, en die faciliteiten staan onder druk, het is daarom enorm belangrijk dat we dat in het oog houden en nou, in ieder geval een goede reactie van de wethouder dat daarnaar gekeken wordt en dat er zelfs een onderzoek wordt gedaan naar die druk op de faciliteiten en dat dat in het voorjaar dan naar ons toe zou komen. Maar ik werd toch ook net als mijn buurman hier van GroenLinks toch wat verrast dat die dan wordt afgewezen. En ik zou dan in de tweede termijn toch nog iets specifiek willen horen waarom die dan wordt afgewezen, is dat alleen omdat we het nu al doen, dus is die eigenlijk overbodig, of zit daar nog iets anders achter? En als we hem dan toch indienen en hem toch, nou ja, als we daar toch straks over gaan stemmen zou ik iets mee willen geven voor de uitvoering. Want juist ook voor onze nieuwe ontwikkelgebieden zou zo'n toets heel erg nodig zijn. Ik praat dan bijvoorbeeld over RijswijkBuiten, maar ook de bestaande ontwikkelingsgebieden zoals hier in de Bogaard waar we echt moeten kijken naar hoe we onze faciliteiten neer gaan zetten. Want het laatste wat we willen is dat we nieuwe inwoners, nieuwe Rijswijkers hier in onze stad krijgen die eigenlijk meer gericht zijn op Den Haag of op Delft. En dat moeten we voorkomen, dus ik hoop dat dat kan worden meegenomen in de uitvoering van de motie mocht die worden aangenomen. Dan de motie van de VVD, het verhoogde budgetten voor evenementen. Denk ik ook zeer positief. Ja, ik denk dat het ruimschoots nodig is dat we als Rijswijk gaan investeren in die evenementen. Maar ook daarvoor in de uitvoering hoop ik dat we dan gaan kijken naar of we ook evenementen kunnen toevoegen aan de andere kant van het spoor. Want we hebben een aantal evenementen waar we echt heel trots op kunnen zijn, het Strandwalfestival, supermooi evenement, Dickens Festival, en we hebben er nog een aantal die ik, nou ja, ik ga ze niet allemaal langs. Maar dan zien we aan de andere kant van het spoor in quote unquote Nieuw Rijswijk, wat allang niet meer zo nieuw is, dat het daar dan een beetje tegenvalt. Dus ik zou de wethouder willen meegeven, kunnen we dan ook kijken of we daar iets voor kunnen vinden, zeker met het nieuwe budget? Dan het isolatiefonds van GroenLinks en de ChristenUnie als ik goed heb ... Nee, niet? Oké, in ieder geval van GroenLinks. Ik vind het een positieve motie, ik denk dat als we kijken naar de energietransitie dan moeten we gaan verduurzamen in Rijswijk, dat is broodnodig, en hoe we dat gaan doen, nou, daar zijn ambtenaren als het goed is hard mee aan de slag. En ik denk dat een van de knelpunten echt is, en dat is niet alleen in Rijswijk, dat is overal, is het isoleren van onze huizen. Daar kan je de meeste winst mee halen maar dat is tegelijkertijd ook niet voor iedereen mogelijk, dus ik denk dat we zeker als gemeente daarin iets moeten gaan doen. Maar de manier waarop, dat is nog een vraagteken, en ik denk zeker niet dat dit een slechte motie is alleen heb ik wel mijn vraagtekens, ook zeker na de eerste termijn van de wethouder. Want die zegt dat in 2025 en '26 zou de uitvoering van een dergelijk amendement ervoor zorgen dat we in de rode cijfers belanden. Dan nu hoor ik dat die veranderd wordt en dat we alleen tot en met 2025 daarin krijgen. Dan de volgende vraag aan de wethouder van is het dan nog handig om zo'n motie te doen

voor zo'n korte tijdsperiode? Heeft het dan zin? En neemt dat, zeg maar, dat risico weg? Ja, dan nog een kort woord over mensen uitnodigen voor onze vergaderingen, ook een zeer sympathieke motie en daar gaan we zeker voor voorstemmen, alleen wil ik wel meegeven dat het natuurlijk altijd een tweerichtingsverkeer is. Dus naast dat wij hier mensen uitnodigen naar de raad is het van allergrootst belang dat wij zelf als partijen en als gemeente ook naar de mensen toegaan en dat het nooit kan zijn van ze komen niet, dus we zien ze niet, maar dat we zeker ook ons best doen om het andersom te doen. Dat is een van de redenen waarom wij überhaupt zijn begonnen als partij. Dat wou ik nog even meegeven. Dan als laatste de motie over de Wmo van BVR gesteund door PvdA, D66 en ook wij. Zeer goede motie. We vinden dat de Wmo gebruikersvriendelijker moet zijn, zowel voor de cliënt als voor de zorgaanbieders. Dat de administratieve druk dan moet afnemen, want als iemand in langdurige zorg zit, dan hoeft die niet elke keer dat papierwerk in te vullen. Dus in dat opzicht is het hartstikke positief. Wel willen we meegeven dat het natuurlijk nooit zo mag zijn dat omdat ze die Wmo indicatie een keer hebben of dat proces een keer doorlopen, dat we ze geheel uit het beeld verliezen. Dus laten we alstublieft kijken in de uitvoering dat die mensen natuurlijk wel dan ieder jaar of in ieder geval vaak in contact komen met de gemeente of de zorg die ze krijgen nog aansluit bij de zorgvraag die ze hebben. Want het mag niet zo zijn dat we dat contact helemaal verliezen. Nou goed, dat wil ik graag meegeven en misschien ook een vraag aan de wethouder om daar misschien nog even kort op te reageren. Dan onze eigen moties, in ieder geval hartelijk dan voor de positieve reactie op onze motie voor de vrijwilligers in Rijswijk. Hartstikke positief om te horen dat de wethouder welwillend is om even een nieuwe check te doen of iedereen wel bedankt wordt, om daar een nieuwe blik op te werpen. Onze motie die hebben we aangepast. Want ik denk dat de wethouder gelijk heeft en dat het misschien niet helemaal haalbaar is om echt bij elke bank een bak te zetten. Een afvalbak wordt gebruikt als deze zichtbaar bereikbaar en makkelijk is in het gebruik en in de praktijk blijkt een deel van de afvalbakken niet echt effectief te zijn. Daarnaast zijn afvalbakken die niet of nauwelijks gebruikt worden en kan de wethouder een toezegging doen om de status van de afvalbakkenplannen 2018 op te vragen en deze met de raad te communiceren? Wij zien dan ook dat de afvalbakkenplannen uit 2018 een levend document gaat worden, dat we periodiek terugzien in deze raad en ook weer teruggekoppeld wordt aan de inwoners zodat we met zijn allen kunnen werken aan een schoner Rijswijk. De afvalbakkenmotie staat als het goed is nu ook op iBabs en die heet niet meer: voor elke bank een bak, maar die heet: een bak op de juiste plek. Minder leuke titel, maar ik hoop dat de wethouder zich nu beter kan vinden in wat er nu instaat. Daarbij wil ik laten voor de tweede termijn. Dank.

De voorzitter: De griffier meldt dat we één motie nog niet ontvangen hebben. De griffier licht even toe.

De heer ...: Danny, de laatste motie, heb jij die gemaïld ofzo?

De heer Van Dam: Ja, als het goed is, is die gemaïld naar Manuela. Nou, we zullen hem nog een keer toesturen.

De voorzitter: Ja, de griffie is weer in control? Altijd, he? Heel goed. Oké, zullen wij het debat verder voortzetten? Dan gaan we naar mevrouw Woudstra van D66.

Mevrouw Woudstra: Dank, voorzitter. Wij gaan graag nog even in op een aantal punten en op de beantwoordingen die gegeven zijn. Het zijn lastige en uitdagende tijden en we moeten er samen wat van maken. We zijn blij dat de begroting ruim genoeg is voor verder onderhoud aan de stad en investeringen in Rijswijk. Daar is hard voor gewerkt en het rijk geeft nu ook die ruimte. Gelukkig maar. D66 Rijswijk ziet dat er veel nodig is aan maatschappelijke investeringen in onze stad. Het gaat om de waarde van het besteden van het belastinggeld. Een dak boven je hoofd, wonen in een fijne buurt, je kunnen ontwikkelen en gezond en veilig samenleven. Voordat we enthousiast worden en onze budgetten en belastingen structureel wijzigen,

richting 2026 is er sprake van een gat. We vragen van de wethouder financiën scherpe aandacht voor de ontwikkeling van de financiën en de inzet in de regio en in het rijk over het nu en in 2026 en verder, zodat we kunnen blijven investeren in Rijswijk. Dat is hard nodig. Kan hij toezeggen hiervoor actief op pad te gaan? Dan nog wat extra vragen. Bij het kaderdebat zijn er toezeggingen gedaan over het welkom in Rijswijk pakket, een open dag en een open en veilig huis van de stad. Dank daarvoor. We zullen de uitwerking met belangstelling blijven volgen en we gaan als partij veel in gesprek en de stad in. Ons huis van de stad is ook een huis voor democratie waar mensen gehoord worden, kunnen worden en ook moeten worden. Om als raad zelf actie te ondernemen en actief aan te geven dat de politiek in Rijswijk dichtbij staat, hebben we met het CDA de al genoemde motie ingediend over het uitnodigen van inwoners bij de raad. Wij hopen dat de hele raad wil meewerken daaraan. Zo is de motie ook bedoeld, als een oproep aan het presidium, griffie, onszelf met hulp van de organisatie om tot deze uitnodigingen en een actieve '...' te komen. Naast het huis van de stad komen Rijswijkers ook samen in buurthuizen, de bibliotheek, wijkcentra, sporthallen en het nieuwe natuur educatie centrum. Plekken waar je makkelijk binnen moet kunnen lopen, ze zijn er tenslotte voor jou. Dank dat de ChristenUnie, de motie van de ChristenUnie in die zin ook wordt opgepakt en aanvullend daarop, kan het college de bekendheid en het gebruik van al ons maatschappelijk vastgoed vergroten en daarbij ook kijken naar mogelijk nieuwe vormen van beheer? Het is nu voor mensen af en toe heel lastig, ze gaan op tijd dicht omdat het beheer van ons maatschappelijk vastgoed zo moeilijk is, gaat over sleutels, allerlei andere praktische zaken en volgens mij kunnen we daar prima met moderne middelen een slag in slaan. Aan wethouder Van der Laar hebben we nog een vraag gesteld over participatie en OV, die zijn ergens tussenin gevallen, dus daar horen wij graag het antwoord nog op. We horen ook nog graag wanneer het fietsplan komt en of hij kan zorgen dat ook bij nieuwe fietspaden de brede normen direct worden meegenomen zoals in Rijswijk Buiten. En vanuit het college missen we ook de beantwoording op de vraag of de wethouder toe kan zeggen dat de huidige en toekomstige woon- en ruimtebehoefte via onderzoek ook hier lokaal wordt bijgehouden. Wij denken dat dit de wethouder wonen en de wethouder ruimte is, maar ze mogen van ons uitzoeken wie van de twee antwoord geeft. Goede voorzieningen voor de groeiende stad maken we ons heel hard voor. Uw reactie op de motie van GroenLinks hebben we ook gehoord dat er ook duidelijkheid over deze vraag moet zijn en dat voor u als college wij als raad daarin die duidelijkheid ook moeten geven. Mocht dat met deze motie niet lukken, dan zien wij dat ook gezien de tekst maar zouden we dat graag op een ander moment wellicht als toezegging nader over in gesprek gaan. Dat lijkt ons een betere optie dan een motie aannemen waar we het met elkaar niet met de tekst helder over zijn. De reactie op de beantwoording vervolgens. Isolatie, we zijn blij dat u het noemt als wethouder, dat we moeten aansluiten bij subsidies van het Rijk, helemaal mee eens. Het is goed om met rijk en regio ook aan te sluiten en ook in onze gemeente mensen bij te staan waar het nodig is. Dus ik ondersteun de oproep van GroenLinks om niet alleen naar rijk te kijken of de regio, maar zelf ook echt aan de slag te gaan met ook een goede uitvoering en we horen goed van de wethouder dat het amendement er dan ook ruimte voor zou moeten bieden en mocht daar nog iets voor nodig zijn, dan horen we dat graag. We blijven daar ook graag over in contact, want het inzetten op een lagere energierekening staat voor ons voorop en drie keer twee miljoen, want daar zou het dan toe optellen, is voor ons niet niks, dus laten we daar vooral goed en verstandig mee omgaan. In onze bijdrage en het college werkprogramma krijgt toegankelijkheid de aandacht die het ook verdient. We zien graag een brede aanpak vanuit de gemeente om zelf met de toegankelijkheid van de Rijswijkse gebouwen, publieke ruimtes en publieke dienstverlening om te gaan en te zorgen dat de mensen daar ook makkelijk naar binnen kunnen en de kennis die we daarover hebben te verbeteren en te monitoren met de mensen zelf. We zijn dan ook blij om te horen dat er een adviesraad komt, we hopen dat die hier dan ook naar gaat kijken en het CDA voorstel over de app ongehinderd ook meeneemt en we daar een brede aanpak in krijgen. We worden dan ook graag als raad meegenomen in het vervolg hierop. Dat geldt ook voor de memo, complimenten en fijn dat het zo snel opgepakt kan worden. En de toezegging over het fietsplan zijn we natuurlijk ook blij mee. Dan nog de scholen.

U heeft toegezegd om te gaan versnellen met frisse scholen, als wij het zo horen, maar nog wel een vraag: zet u bij de renovatie en nieuwbouw ook in op de flexibele inrichting zodat er ruimtes zijn voor die een op een gesprekken en er niet alleen klaslokalen worden gemaakt? Het evenementen en locatiebeleid geeft u van aan dat ieder een eigen traject volgt. Dat is natuurlijk prima en we horen graag later meer, maar is er ook ruimte voor dat nieuwe budget? Het werd net al even aangehaald, het gaat niet over een budget over één plek in de stad, maar ook voor nieuwe evenementen op mogelijk andere locaties en evenementen in onze hele stad. We denken dat u dat bedoelt, maar we doen inderdaad graag activiteiten voor, met en in de hele stad. Laat dat duidelijk zijn dat dat in het amendement bedoeld is. Denk dat we dan wat onduidelijkheid hebben weggenomen. Dierenwelzijn, dank voor het antwoord op het chippen en de extra aandacht die u daarvoor geeft. De aanvraag vanuit de organisaties en het proces voor het opvangen van wild, dat begrijpen we. Nou zat de vraag ook op het feit of er straks wildopvang nodig is en of u dan wel het budget heeft en of dat dan het antwoord wordt: dit dier kan niet meer, want ons budget was op of deze organisatie was net te laat, want ik moest mezelf melden en de een komt eerder de ander. We vragen ons dan wel af, en dan dus van de wethouder van financiën, is er dan wel voldoende budget en hoe zorgen we dat we dat tussen die organisaties voldoende verdelen en we niet gedurende het jaar of bij een organisatie tekort komen? U geeft ook aan dat de website dit jaar een update krijgt. Heel fijn, die heb ik genoteerd. Dat is me nu vier keer eerder beloofd en nu geef ik u heel graag de ruimte om dan dit keer te laten zien dat het echt gebeurd, maar ik houd ook mijn achterhoofd dat ik het nu vier jaar en vier keer heb gehoord. Dus kom daar graag nog op terug wanneer die gelukkig nooit af is en altijd in ontwikkeling, maar toch op zijn minst de juiste informatie erop staat. En heel blij dat we met informatievoorziening nu stappen maken. Ook blij om te zien dat er een digitaliseringslag wordt gemaakt en dat u actief bent op de dienstverlening en dat u ons zo goed gehoord heeft daarin, in het vorige debat. De bomen en de monumenten ook dank, daar hebben we geen verdere vragen meer over. Fijn om te horen dat cultureel erfgoed meer capaciteit opgezet gaat worden en dat u ook de bewoners gaat wijzen op de mogelijkheden die er zijn. We horen het wel graag, mocht de capaciteit toch ontbreken of als er toch dingen misgaan, dat dat zo is, want we vinden het belangrijk dat die aandacht voor het cultureel erfgoed echt niet in een la verdwijnt. Ook over afval horen we graag het vervolg. Volgens mij zijn een aantal partijen en hebben we het ook als raad vaak over afval en zwerfafval, zien we daar ook graag acties op. Doen nu collega's hun best om daar initiatieven op te ontwikkelen. Dan vind ik het ook belangrijk dat het college in elk geval enthousiast is over het feit dat we allemaal mee willen denken en met initiatieven komen. Dat we daar dus ook goede antwoorden op krijgen, dan wel met elkaar tot nieuwe oplossingen kunnen komen. Dus daar vraag ik aandacht voor. En ten slotte ook voor de kwetsbare groepen en de vluchtelingen, en daar komen we graag het komend jaar nog verder op terug en voor nu, vooruit.

De voorzitter: Dat was hem. Dan gaan we verder met de VVD fractie, de heer Sleddering.

De heer Sleddering: Ja, dank, voorzitter. Ik haal even een paar dingen aan waarvan ik meen te weten dat ik geen antwoord heb gekregen. Dat gaat over de locatie Trias, daar had ik twee vragen bij. Er zijn geen plannen, maar zullen we niet vast beginnen met het slopen van het gebouw om ongewenste criminaliteit, brand en zwaluwen te voorkomen. De andere vraag was, en ook aangevuld door mijn collega van het CDA, waarom alleen aan Rijswijk Wonen een idee vragen? Ook een andere corporatie of zelfs de markt zou er wellicht ook best toe in staat zijn om hier iets moois te bedenken. Ik zou zeggen, zo snel mogelijk beginnen. Als je dan nog geen bouwer hebt gevonden of ontwikkelaar hebt gevonden, dan heb je tijdelijk een mooi weilandje. Dan betreft de moties. Eerst die van onszelf. De motie geen pinautomaat. Ja, ik heb het antwoord gehoord over Welzijn Rijswijk. Ik blijf het werkelijk ... Ik begrijp het gewoon niet, je begint een jaar met een tekort in je begroting, dat weet je, van 85.000 euro. Je doet in dat lopende jaar niets eraan om iets te bedenken om dat tekort minder te laten zijn of helemaal weg te werken en aan het eind van het jaar vraag je, je wist toch dat

we 85.000 euro tekort komen, mag ik even vangen. Ik begrijp zoiets werkelijk niet en dan krijg ik een antwoord verhaal van ja, subsidieregeling en we kunnen dat niet met een lening doen. Ik zou zeggen, één, start met een professionele relatie tussen subsidieverlener en subsidie-ontvanger. Er moet zakelijk worden gewerkt, er moet goed op de begroting gewerkt worden, goed professioneel controle plaatsvinden en dit soort verrassingen moet eigenlijk niet mee mogelijk zijn. Dit is dan nog een te overzien probleem, maar het grote zware schip wat ons afkomt is die afkoopsom van de bibliotheek, daar ik verder niets over gehoord. Het gaat om negen ton. Het is werkelijk onbegrijpelijk dat we dan de bibliotheek er kennelijk maar vanuit gaat dat de gemeente dat wel bijplust omdat wij als gemeentes het zo graag in het huis van de stad wilden hebben. Nou, echt, zo zijn we niet getrouwd. Men wist dat die verhuizing eraan kwam, men wist, men heeft zelf dat huurcontract afgesloten ...

Mevrouw ...: Mijnheer de voorzitter, mag ik even interrumpen?

De voorzitter: Ja, ik was er al bang voor. Gaat uw gang.

Mevrouw ...: Mijnheer Sleddering, de bibliotheek is een monument van taal en informatie en als dat verhuisd moet worden, een monument, dan kost dat geld. De bibliotheek kan er niets aan doen dat wij willen dat het naar het huis van de stad gaat. Ik vind het heel vreemd dat u dan de kosten daarvoor aan de bibliotheek wil toekennen.

De heer Sleddering: Voorzitter, het gaat hier niet over verhuiskosten, het gaat hier over het afkopen van een contract, een duur contract voor een veel te groot pand wat door de bibliotheek zelf is afgesloten en waarvan de gemeente nu voor de afkoopsom moet ...? Dat vind ik onterecht. Dat kunnen ze lenen van ons als ze het zelf niet hebben, maar het gaat niet zo zijn dat we zeggen, ja, jullie wilden graag dat we naar het huis van ... Dus moeten het huurcontract. Hebben ze geprobeerd huurders te vinden en hoe hebben ze dat geprobeerd? Hebben ze dat goed gedaan en heeft de gemeente hen daarop aangesproken? Dat soort zaken zijn hier van belang. Het gaat niet om 85.000 euro, het gaat hier om bijna een miljoen.

De voorzitter: Goed, u kunt uw betoog voortzetten.

De heer Sleddering: Dus die motie laten wij staan. De motie over het monument, die trek ik natuurlijk in, want ik heb antwoord van de burgemeester gekregen en van de wethouder en de beide antwoorden waren nog hetzelfde ook. Dus ik ben een heel tevreden mens, dus die hoeven we niet in stemming te brengen. Dan kom ik op een aantal andere moties van andere partijen. Ja, ik kan er allemaal individueel op reageren, maar ik doe dat niet met alle. Waar het mij om gaat is dat er in al die moties dingen worden gevraagd die of staand beleid zijn, of afgesproken zijn in het coalitieakkoord of zaken zijn die landelijk worden geregeld die hier niet thuishoren. Kortom, veel van al die moties zijn niet aan ons. Daar heb ik gewoon grote moeite mee. Waar ik nog meer grote moeite mee heb, is dat al die moties consequenties hebben voor het werk op het stadhuis. Niet bij deze moties wordt rekening gehouden dat het inzet van ambtenaren kost, dat het geld gaat kosten en dat misschien het werk in die motie wel niet eens weggezet kan worden in de markt omdat er niemand te krijgen is. Kortom, enige terughoudendheid met het indienen van moties voor nieuwe activiteiten, dingen opzetten, terwijl je weet dat er geen capaciteit is, daar maak ik me grote zorgen om. Daar hadden wij het al eerder over gehad en we hebben aan de burgemeester gevraagd, die iedere keer zegt ja, we hebben geen mensen, corona en de markt. We zouden daar een analyse van krijgen, een stuk van krijgen, dat hebben we nog niet gehad dus wij zullen op al deze zaken, jongens, denk nou goed na voor je dat allemaal wilt, dat soort plannen, we hebben daar gewoon de mensen niet voor om het weg te zetten. Zo zullen wij die moties ook beoordelen. Ook zijn er moties bij die heel goed bedoeld, dementvriendelijke gemeente, overal hebben we de

neiging om een label en een nieuwe vlag te ontwerpen voor iets wat we zijn. Dus we zijn een regenbooggemeente, we zijn dat soort gemeente, we zijn dat soort gemeente. Het is allemaal windowdressing. Waar het om gaat is dat wij gewoon heel goed moeten denken ...

De voorzitter: Mevrouw Woudstra, u wilt de aandacht.

Mevrouw Woudstra: Ja, al een tijdje. Dank. Het is, ik weet niet hoe u het leest, maar meedoen met metingen en onderzoeken om te weten wat we kunnen meten en zelf kunnen verbeteren, vinden wij nergens windowdressing. Ik zou daar toch, als VVD pleit u daar ook regelmatig voor dat we onderzoeken meten en weten, zodat we beleid kunnen verbeteren. Niet al deze moties zijn dromen of andere dingen die u citeerde. Het zijn echt ook concrete maatregelen die dingen meten en onderzoeken, en ik zeg niet dat dat voor alle geldt, maar u kunt ze niet over één kam scheren.

De heer Sleddering: Dat is correct, ik heb ze ook niet specifiek benoemd, maar er zijn een aantal moties waarbij je toch weer een soort label op de gemeente plakt als een extra etiket aan de buitenkant, kijk eens hoe ... Laten we het gewoon doen en dan kan je in de praktijk laten zien dat je een dementievriendelijke gemeente bent. Dat is onze opvatting. Dan een traditioneel VVD punt. Er zitten ook veel moties die gewoon stapeling van regelingen betreft, en stapeling van regelingen bij een beperkte doelgroep. En die doelgroep is nog niet eens helemaal volledig, dus wij hebben daar altijd grote moeite mee en dat zullen wij ook in ons stemgedrag laten blijken. Wat betreft de Wmo, ik vind het zo'n logische motie en ik ben ook blij met de antwoorden van de wethouder. Het kan misschien niet meteen, maar het is, heel gauw gaan we het gewoon doen, want het is gewoon een heel verstandige motie. En als het niet nodig is, dan hoeven we hem ook niet te ondersteunen, dus heel goed. Even kijken, heb ik dan alles gehad? Ik dacht het wel. Ja, dat was het.

De voorzitter: Goed, dan gaan we verder met mijnheer Van Enk van het CDA.

De heer Van Enk: Dank u wel, voorzitter. Ik wil om te beginnen eerst even aansluiten op wat de heer Sleddering in algemene zin zei over moties en toezeggingen en de capaciteit die we hebben in de ambtelijke organisatie op dit stadhuis. Ik ben het ermee eens, ik heb vorige periode ook regelmatig gezegd: laten we wat zuiniger zijn met plannen, laten we vooral ons actief richten op concrete activiteiten. Daar moeten we als raad mee beginnen, gelet op onze moties, en ik denk dat het college ook gewoon prioriteiten moet stellen in het doen van toezeggingen, zeker als het gaat om plannen, want plannen moeten dan daarna nog eens worden opgevolgd door acties. Als we teveel plannen gaan afspreken met elkaar, dan moet de heer Van Dam volgend jaar een motie indienen, een plan voor elke afvalbak in plaats van de motie zoals die nu leidt. Daar hebben we helemaal niks aan. Voorzitter, ik loop even ook mijn vragen door, want er zijn er een aantal, ik zeg het wat eufemistisch, vergeten door het college om te beantwoorden. Waar wel een reactie op is gekomen, dat is op ons mooie experiment woningen in de middenhuur te bouwen. Ik snap dat het college eerst ook de verhuur feitelijk wil afwachten voor de evaluatie wordt gedaan en wij hopen op een mooi vervolg hierop. De buurtpreventieteams en het beter faciliteren, dat is zo'n onderwerpje waar ik net als mevrouw Woudstra zo'n gevoel van krijg, zo'n déjà vu. We hebben dat toch al vaker gevraagd en hebben toch ook al vaker gevraagd om dat even concreet te maken en iedere keer weer hoor ik iets van, ook nu weer, we gaan ernaar kijken. Maar voorzitter, zou u alstublieft dat iets concreter kunnen maken? Dat is eigenlijk de vraag. Of hebt u er nog met preventieteams niet over gesproken? Of heb ik iets gemist? De energietoeslag, daar hebben wij een motie voor voorbereid, die staat al in iBabs, die dien ik bij dezen in. Het bestaat uit twee delen: het ophogen van de inkomensgrens, daarvan zegt de wethouder, daar wil ik best over nadenken, alleen dat is nog lastig voor 1 januari, misschien daarna. Ik zat er even op te kauwen en dacht ja, wat gaan we dan daarna doen? Waar gaan we die inkomensgrens daarna voor ophogen? Want dit gaat toch alleen maar om rijksregeling die we voor 1

januari moeten uitkeren? Dus misschien kunt u vertellen wat we dan na 1 januari, volgens die hogere inkomstengrens gaan behandelen. Dan willen we daar serieus naar kijken of dat voldoende voor ons is, als toezegging. Het tweede deel van de motie ja, dat gaat over die witgoedregeling, waarvan ik me toch herinner dat een heleboel fracties in deze raad in dat forum problemen hadden met de manier van uitvoeren. Het college heeft dat toegelicht en we hebben daar duidelijk een probleem gesignaleerd in dreigen van willekeur of fraude. Dus wat we vragen in deze motie is: doe dat nou via de bestaande ambtelijke organisatie. De ervaring die we hebben met het uitkeren van bijstand, ook de bijzondere bijstandsregeling en breng dat bedrag van die cadeaubon iets omlaag zodat er een duidelijk eigen bijdrage ook is van mensen die daar gebruik van willen maken. Ik denk niks te veel gevraagd. Trias, de heer Sleddering heeft gezegd. Ik voeg er nog aan toe, het is een wijk natuurlijk waar al enorm veel corporatiebezit is, dus wat zou er nou zo gek zijn om hier een private ontwikkelaar ook voor mensen met een iets bredere portemonnee die hofjeswoningen nieuwe stijl te laten gaan bouwen? Ik hoor, het college is ermee bezig, woonbestemmen is al min of meer in de pen. Nou, dan moet de rest vanzelf gaan volgen, hoop ik dan maar. Het witte anjerperkje, dat heb ik nog geen antwoord op gehoord, wat de stand van zaken is. Het amendement hebben we al ingediend over het vrij reizen met de HTM. We hebben de dekking net nog even wat aangepast op advies van het college, dus de dekking kan primair worden gezocht in het budget voor armoede en schuldbeleid en voor zover nodig verder dan worden gedekt uit het algemeen fonds. Hoe zeg je dat? Algemene middelen, ja. De mantelzorgers, het antwoord ...

De heer Sleddering: Voorzitter, hallo.

De voorzitter: Ik zit urgente berichten na te kijken. Mijnheer Sleddering, ik geef u even het woord.

De heer Sleddering: Ja, alles is urgent, maar voor mij is vooral urgent het raadsdebat hier. Over die OV-regeling. Is de heer Van Enk het met mij eens dat het toch wel heel bijzonder is dat deze regeling gratis openbaar vervoer gaat geven voor jongeren die over het algemeen juist in beweging moeten worden gebracht, dus door de fiets te gebruiken. Dat deze zelfde groep jongeren via de ooievaarspas ook een fiets van de gemeente krijgen, waarom moeten ze nou ook nog openbaar vervoer gratis krijgen? Ik heb het even niet over de doelgroep in de motie over de AOW, daar ga ik niks over zeggen. Maar over de jongeren, ik vind het echt, dat is toch niet het goede beleid om jongeren in beweging te houden?

De heer Van Enk: Voorzitter, als ik daarop mag reageren dan zou ik zeggen, laten we eerst eens die deelscooters helemaal verbannen uit onze gemeente. Ik denk dat we dan al een heel eind verder zijn met het bewegen. Ik denk dat het goed is om samenloop te voorkomen ook in deze regeling, dus daar moet in de uitvoering wel even goed naar gekeken worden.

De heer Sleddering: Voorzitter, de vergelijking met deelscooters gaat helemaal mank, want als je in staat bent om een deelscooter te kopen of te huren, dan hoef je al helemaal geen ooievaarspas te hebben om van de gemeenschap je reizen te laten betalen. Dus dat is een verkeerd voorbeeld. Maar u zou er misschien verstandig aan doen, als u nog wat meer steun voor die motie wilt hebben, om die groep jongeren er eens uit te halen, kijken wat er dan gebeurt.

De voorzitter: Mevrouw Woudstra.

Mevrouw Woudstra: Ja, mijnheer Van Enk werd, wat mij betreft, een beetje te kort door de bocht. Verbannen van deelmobiliteit, ik denk dat we in Stomp elkaar best kunnen vinden en dat op een goede manier deelmobiliteit daar ook bij hoort. Dus ik wou hem daar nog wel graag aan herinneren.

De heer Van Enk: Dit wordt nog druk onderhandelen, deze schorsing, voorzitter. Het wordt aan twee kanten uiteen gereten. Dus ik moet de motie nog even bij elkaar houden, maar ik houd me aanbevolen voor goede suggesties tijdens de schorsing. Dan de motie flinke stap voor de toegankelijkheid, hebben we ook bij dezen ingediend. Ook leidt tot uiteindelijk een concrete actie, inventarisatie en reizen toegankelijk maken. Wat we nog gemist hebben bij het college is een antwoord op de vraag over de collectieve zorgverzekering en de inkomensgrens daarvan. Wij hadden gevraagd of daar ook wat milder kan worden gerekend in de richting van de lagere middeninkomens. Dan was ik net, voor ik werd geïnterrupteerd, begonnen aan de vraag over de mantelzorgers. Uit het antwoord van de wethouder begreep ik dat die niet goed wordt benut en dat brengt ons op de vraag: zouden we dan dat bedrag van die 75 euro per jaar niet gewoon volgens datzelfde budget wat kunnen verhogen zodat het iets substantiëler wordt, de dank die de gemeente daarmee uitspreekt, voor mensen die misschien wel een heel jaar lang iedere maand, iedere week familie of vrienden naar een ziekenhuis brengen. Kunnen we daar iets royaler in zijn en desnoods het budget ook wat meer gaan indexeren zodat we daar mantelzorgers van een goede, passende blijk van waardering kunnen laten zien? Dank u wel.

De voorzitter: De heer Weterings.

De heer Weterings: Voorzitter, ik heb de heer Van Enk even laten uitspreken in zijn betoog. Ik had eigenlijk een vraag aan de heer Van Enk: in zijn eerste termijn gaf hij aan, voor het CDA is geen Rijswijkers eerst. Hoe zou hij dan de 7546 Rijswijkse woningzoekenden die ingeschreven staan bij [rood] als Rijswijkse volksvertegenwoordiger aan een huis willen helpen? Dank u.

De voorzitter: De heer Van Enk.

De heer Van Enk: Geen Rijswijkers eerst, ja, dat heb ik, denk ik, gezegd toen het over die middenhuur ging. Dat is een specifieke doelgroep die tot nu toe niet wordt bestreken door het woningverdeelsysteem zoals dat geldt voor de sociale woningbouw. Daar heb ik dat over gezegd. Maar het verdeelsysteem voor sociale woningbouw blijf ik achter en dat daar ook een systeem voor geldt dat iemand die een sociale woning vrijmaakt, op grond daarvan voorrang kan krijgen bij het verhuizen, daar kom ik niet aan, voorzitter.

De voorzitter: Mijnheer Weterings.

De heer Weterings: Dus u deelt wel onze zorgen dat er ruim 7000 Rijswijkers wel wachten op een huis en die dan als Rijswijkse volksvertegenwoordiger eigenlijk onze plicht is om die mensen al eerder aan een huis te helpen dan anderen.

De heer Van Enk: Ja en nee. Wij bouwen als Rijswijk natuurlijk relatief heel veel woningen bij en dat heeft niet alleen een Rijswijkse functie, maar ook een regionale functie en wat betreft die specifieke 100 huurwoningen waar de gemeente zelf in investeert, was de bedoeling van onze fractie in ieder geval om daar met name die beroepsgroepen bij te helpen die we hier zo hard nodig hebben. In Rijswijk maar ook in de regio, want als mijnheer Weterings onverhoopt een keer naar het ziekenhuis moet, dan zal dat niet in Rijswijk zijn, maar dan zal dat in Den Haag zijn en dan zijn we ook blij als daar voldoende mensen in de verpleging werken en dan hebben ze hier een woning gevonden en dat gun ik ze niet alleen van harte, maar dat is ongelooflijk belangrijk voor ons maatschappelijk leven. Ik zie dat mijnheer Weterings het helemaal kan volgen. Dank u wel.

De voorzitter: Oké. Bekwaam afgerond. We gaan verder met de volgende fractie, mevrouw Van Nunen van de PvdA.

Mevrouw Van Nunen: Ja, voorzitter, dank en het college dank voor de antwoorden. Ook bij mij of bij ons zijn er nog een paar vragen blijven liggen, maar ik zal ook even wat amendementen en moties doorlopen. Allereerst amendement VVD, D66 rondom evenementen. Er is al door meerdere partijen gezegd, van daar waar dit amendement ook specifiek openstaat en dat heb ik begrepen, om juist ook nieuwe evenementen een kans te geven, daarin sluiten wij ons dan van harte aan, met die toevoeging. De kostendelersnorm, die ging in dit geval de vraag van Wij over de groep tot 27 jaar. In de slipstream daarvan wil ik eigenlijk graag aan de wethouder vragen, kunnen we de kostendelersnorm ook verlengen, zoals in Tilburg is gebeurd onlangs voor de groep bijstandsgerechtigden die op proef gaat samenwonen. Ik wil allereerst even weten van u, wat zijn uw ervaringen als gemeente daarmee en is mogelijk een verlenging daarbij ook aan de orde, want het jaar loopt bijna af. Het is een motie van ons van november 2021 en daarna zijn de regels daarvoor aangepast. Graag uw reactie. Dank voor het antwoord ook van dezelfde wethouder rondom een kansrijke of rijke schooldag. De uitbreiding zou wat ons betreft ook naar basisscholen mogen worden verlegd. Wilt u daar ook uw best voor doen in het schoolbestuurlijk overleg, is onze vraag nog dank ook, ja, ik had het nog in mijn stukje staan waar ik niet aan toe ben gekomen over de open monumentendag, maar ik begrijp dat de wethouder zijn best gaat doen op een herstart weer van die open monumentendag, om het zo maar even te noemen, na drie jaar. Maar dan moet er ook een commissie zijn, dus wij hopen van harte dat die commissie ook met stimulans vanuit de gemeente er weer komt en dat we dus volgend jaar in september weer een open monumentendag hebben. Dan over die dementievriendelijke gemeente waar al door meerdere fracties iets over is gezegd. Het is absoluut geen windowdressing, want op het moment ... En het is ook geen etiket wat je op de gemeente plaatst vanwege wat oppervlakkige cosmetische acties. Het is juist bedoeld om die mensen langer zelfstandig in onze gemeente ook in de openbare ruimte, maar ook in hun eigen huis, te kunnen faciliteren en daarmee ontlast je ook weer de mantelzorgers, vaak de partners dan wel kinderen van die patiënt. Dus wij handhaven de motie. De wethouder antwoordde daarop ja, die scan die kunnen we ergens in 2023 uitvoeren. Ik heb overleg gehad met de partijen die deze motie dan wel hebben ondertekend, dan wel gaan steunen. Wij denken dat we een mooie middenweg hebben gevonden om het college voor te stellen, maar anders wordt de motie in stemming gebracht bij een niet positief antwoord, dat wij een middenweg vinden door wel in Q2, dus uiterlijk Q2, die scan nulmeting te doen. Daarbij wil ik u er nog op wijzen dat u samen met Alzheimer Haaglanden die heel veel informatie ook heeft over de Rijswijkse situatie, kunt optrekken. Dus hopelijk is dat ambtelijk dan ook te regelen, want daar zit veel kennis. Dank ook bij diezelfde wethouder voor het klankbord, ervaringsdeskundigheid. We gaan het volgen, we zijn benieuwd naar de volgende stappen, net zoals de pilot integraal armoedebeleid ... Ik ben benieuwd wat u zegt dat al gebeurt in de Muziekboulevard. Ik heb het idee dat dat niet hetzelfde antwoord of niet een heel juist antwoord was op de vraag die ik stelde. Ik bedoelde een aanpak vanuit een centrale regio. Misschien kan de wethouder daar nog even op terugkomen. Dan ben ik gerustgesteld. Ja, amendement CDA PvdA was duidelijk. Wij handhaven het amendement met de toevoeging zoals de heer Van Enk net gaf en wat betreft jongeren, die gaan gewoon op de fiets door de week. Zowel naar school als naar sportclub als naar andere zaken. Maar misschien dat ze in het weekend soms veiliger met het OV naar huis kunnen, laat op de avond, dan wanneer ze op de fiets gaan. Dus we handhaven. Dat blijkt ook in andere gemeenten waar deze regeling al uitgevoerd wordt. We hebben nog geen antwoord gehad over het bijhouden van de doorstroming sociale huur naar middenuur rondom het woonfonds. Wij zien graag de cijfers, ook gezien de toch voor ons hoge huren die aan die woonfondswoningen met beperkte ruimte zijn gekoppeld. Ja, een van de vorige fracties zei: ja, er wordt zo vaak gezegd we kijken ernaar en we hebben er aandacht voor. Dat geldt voor meldingen huiselijk geweld, in ons geval ook. Wij hopen dat er echt meer doorgepakt wordt en we hebben een mooi gesprek gehad met een Veilig Thuis en de wethouder, en de beleidsambtenaar van Rijswijk, maar wij hopen echt op meer duiding van de cijfers over huiselijk geweld in Rijswijk. Voorzitter, ja, eigenlijk ook gericht op de huisvestingsverordening hopen wij ook dat er een doelgroepen verordening komt en dat met betrekking tot onze vragen rondom de exorbitante hoge huur die

soms in de private sector wordt gevraagd en die niet de woningnood, wat ons betreft, echt een handje verder helpt niet, maar oplost. Laat ik het zo zeggen. Voorzitter, dank en ik hoop nog op de rest van de antwoorden.

De voorzitter: Mijnheer Weterings.

De heer Weterings: Voorzitter, dank u wel. Ja, ik had eigenlijk nog een vraag aan mevrouw Van Nunen, ik heb haar de eerste termijn en de tweede termijn helemaal laten uitspreken. Als je gaat naar de begroting in één oogopslag, het staat heel groot bij het onderdeel wonen en leven, ontwikkeling van Pasgeld tot woongebied. Ik heb u daar helemaal niet meer over gehoord. Het was toch een van uw grootste punten in uw partijprogramma? Heeft u daar nog een mening over? Komt er nog een motie of komt er nog een onttrekking van het voorstel uit de grote begrotingsraad? Want ik heb u er niet over gehoord. Dank u wel.

Mevrouw Van Nunen: Voorzitter, dit is de zoveelste keer dat ik hier nu antwoord op ga geven. Ik weet niet of u als mantra het steeds gaat gebruiken, Pasgeld. Ik heb u gezegd dat wij aan tafel, aan de onderhandelingstafel, afspraken hebben gemaakt met de andere partijen over Pasgeld. Daar blijf ik bij. Dus dat antwoord heb ik eerder gegeven en daar blijf ik bij.

De voorzitter: Ja, u had nog een vervolgvraag, mijnheer Weterings.

De heer Weterings: Ja, het is schrijnend wat er gebeurt. Maar goed, dank u wel.

De voorzitter: Oké. Dan gaan we verder in de order van de vergadering. Dan is het woord aan mevrouw Harmsen van de ChristenUnie.

Mevrouw Harmsen: Ja, dank u wel, voorzitter. Ik heb nog een aantal vragen en ook opmerkingen over enkele moties. In de eerste plaats over het klimaat. Wie is er aan zet? Het amendement isolatiefonds wat zo ook fijn geassocieerd werd met de ChristenUnie, dank daarvoor. Wij zijn ook inderdaad van het klimaat en we hebben het nodig. Het is gewoon alle hens aan dek om nu nog minder energie uit te geven, zo'n isolatiefonds is een prachtige manier om de energiekosten naar beneden te brengen en ook gewoon minder energie uit te geven. Dat is eigenlijk de beste groene energie die er is, minder energie. In het algemeen denk ik dat we ook moeten oppassen dat we ook zo meteen in deelmobiliteit, als ik daar even, in het eerste kwartaal gaan we het daarover hebben, inclusief het fietsplan. Dat we gaan denken dat elektrisch rijden alles zal zijn. We gaan natuurlijk voor het Stomp principe en de echte klimaattoppers zijn vaak de armste mensen. Als we kijken naar bepaalde buurten van Rijswijk waar er weinig auto's zijn, kleine auto's zijn die afgereden worden, dan is dat een veel betere klimaatmaatregel eigenlijk van deze mensen, tegen wil en dank, dan de buurten waar de Tesla en de SUV's elkaar afwisselen, dikke auto's. Buurten waar kip wordt gegeten een keer in de maand vergeleken met ik ga een keer minder een biefstukje eten. De echte klimaattoppers zijn vaak arme mensen. Die klimaattoppers, deze arme mensen, verdienen, wat mij betreft ook een plek om even bij te komen, dat ze die plek ook kunnen vinden. Vandaar dat ik ook mijn motie indien van de warme winter. Heel terecht, en ik hoopte er ook eigenlijk op dat de wethouder zou zeggen van ja, we moeten wel kijken inderdaad naar de energiekosten ook van buurthuizen en de plekken waar die woonkamers dan zijn, want we hebben Scylla en Charybdis, dat de ene kant het buurthuis zou kunnen zeggen van nou, we zetten de verwarming uit en kom maar met je jas aan bingo spelen en het andere alternatief dat het buurthuis, bijvoorbeeld Stervoorde heeft een bar bijna in de hal van buurthuis. Als daar de kachel staat te blazen op 24 in de hal, dan hebben we wel een energieprobleem. Die twee uitersten zijn er en nou is het mooie dat u de wethouder bent dus u mag het uitzoeken met de buurthuizen om dat goed vorm te geven dat er een goed plan ligt met hen om op een handige plek, op een uitnodigende plek een warme woonkamer dan te maken die laagdrempelig is, die te

vinden is. Zoals D66 ook al zei, laten we ook meekijken van hoe kunnen meer mensen die plekken vinden. En toch dat de energiekosten draaglijk blijven. Ten tweede, ik vond het opvallend en ik ben eigenlijk wel goed van vertrouwen dat deze wethouder een goede verstandhouding heeft met COA. Ik heb het jaar hiervoor gehoord dat het zo moeilijk werken was met COA en COA was onbetrouwbaar en allerlei partijen zeiden, het ligt allemaal aan het COA en u heeft gewoon een goede verstandhouding met COA en u kunt ermee werken. Dat vind ik erg opvallend. Ik vind het ergens ook triest dat dat nu met de spreidingswet die eraan komt en wij nog steeds vluchtelingen hebben dat, het AZC is weg, nou, u weet mijn mening erover, maar het draagvlak om vluchtelingen op te vangen bemoeilijkt wordt door de houding van sommige partijen die aan de andere kant zeggen, we hebben het zo goed gedaan als Rijswijk. Ja, we gaan het ook goed blijven doen, hoop ik, en ik hoop ook dat de raad maar ook partijen als wij weer vluchtelingen gaan opvangen, in een iets grotere schaal, dat we dan ook met zijn allen de schouders eronder zetten en dat het ook voor vrijwilligers, want daar gaat het ook vooral om, die die integratie mogelijk maken, dat we dat met zijn allen dragen en uitdragen, dit vinden we belangrijk en we hopen dat je snel integreert.

De voorzitter: Een momentje, mijnheer Kruger wil u iets vragen.

De heer Kruger: Ja, deze brij van geluiden over het COA en dat soort dingen, daar herken ik niemand in, omdat het vorige college is daar wat dit betreft ook kritisch op geweest en de huidige wethouder is dat ook, kritisch. Hij heeft niet alles in de hand kunnen houden, dat is een duidelijke zaak, maar het is net alsof er ineens een wereld is veranderd. Ik maak er ernstig bezwaar tegen dat u eigenlijk het college wat jarenlang heeft gewerkt aan die opvang van asielzoekers, die tot twee keer toe contracten heeft verlengd en dan nog een keer een uitrijtijd heeft verlengd met een aantal maanden, op die manier probeert weg te zetten. Daar maak ik ernstig bezwaar tegen.

Mevrouw Harmsen: Nou, ik vind dat een heel goede manier van beschrijven van hoe het hier gegaan is. Het COA heeft gewoon een contract gehad en heeft gevraagd om verlenging, wat een heel normale zaak is om te vragen als er nood aan de man is. Ik vind het, nogmaals, opvallend dat de wethouder nu wel een goede verstandhouding heeft.

De voorzitter: Ja. Mevrouw Woudstra.

Mevrouw Woudstra: Ja, ik maak hier wel in die zin bezwaar tegen, met een heleboel stellingen van mevrouw Harmsen ben ik het eens, dat weet zij ook, over de opvang ook. Maar het zo beschrijven waar u niet bij was dat het zo gegaan is, dat is niet wat we hebben gezegd, dat is niet hoe we erin zitten, dat is niet hoe het vorige college erin heeft gezeten. Ik wil nu niet opeens dat de wereld veranderd is ook niet alleen dit college toeschrijven. We hebben hier als raad ons best voor gedaan, als raad voor geijverd en als raad dat gedaan ook voordat u erbij was. Daar wil ik het even bij houden.

Mevrouw Harmsen: Laten we in ieder geval hopen, voorzitter, als ik ... Dat de toekomst in dat wij, waar wij ook bij zijn als ChristenUnie, dat wij dat samendoen en ook op een mooie manier draagvlak voor vluchtelingen in Rijswijk kunnen vergroten. Laten we het daar even bij afsluiten. Ik heb nog één opmerking over het cameratoezicht. Er zijn dus twee camera's, mobiele camera's die niet preventief mogen worden ingezet. Ik denk dat we nadenken over cameratoezicht en ook over afval ook moeten kijken niet alleen naar wantrouwen in de zin van, we zetten er een camera neer, maar ook naar hoe we juist vertrouwen kunnen teruggeven aan de burger. Bijvoorbeeld een sleutel aan een burger in de straat die de afvalbak kan openzetten en afval wat er naast staat nog bij kan zetten. Op die manier geef je weer vertrouwen terug in de samenleving in plaats van dat je wantrouwen voedt. Maar goed, dat is nog een laatste opmerking. Dank u wel.

De voorzitter: Goed, volgens mij zijn we nu aan het einde van de tweede termijn van de raad. Het college zit helemaal klaar om een reactie te geven, maar ik stel toch voor om even vijf minuten te schorsen om de benen te strekken. De vergadering is geschorst, vijf minuutjes.

Schorsing

De voorzitter: Dames en heren, wilt u uw plaatsen innemen? Ik denk dat we op tijd klaar zijn en dan kunnen de wandelgangsgesprekken en de netwerkgesprekken en de politieke kongsis daarna gebeuren. Hebben we nog een drankje na, griffier? Voor het sociale gedeelte kunnen we straks na de raad ook. Dan gaan we, nu begin ik, ik heropen de vergadering en ik geef het woord aan het college, de wethouder van financiën, de heer Van Damme.

De heer Van Damme: Voorzitter, dank u wel. De vraag op mijn terrein zijn vrij beperkt en ik kan de heer Van Dam van Wij natuurlijk wel toezeggen dat bij de ontwikkeling van het evenementenbeleid ook de andere kant van het spoor, wat ik zelf persoonlijk niet als een belemmering zie, meeneem en daar dan, als het evenementenbeleid er is, maatschappelijke organisaties van harte uitnodig om daar evenementen te gaan organiseren.

De voorzitter: Een interruptie van mijnheer Van Dam.

De heer Van Dam: Dan heeft u me misschien verkeerd gehoord, dat zie ik niet als een belemmering, dat is een aandachtspunt van neem dat ook vooral mee. Zeker geen belemmering, het is een aanmoediging.

De voorzitter: Oké, dank.

De heer Van Damme: Dan nog even richting GroenLinks die het amendement heeft aangepast naar 2025, vind ik financieel verstandig omdat 2026, zoals D66 al aangaf, een gat oplevert. Even ter correctie, 2026 komen we in deze begroting acht ton plus uit. Als er nog een correctie afgaat van de rekenfout van BZK, komen we ongeveer gelijk uit. Het is natuurlijk wel 2026 en tegelijkertijd kan ik mevrouw Woudstra zeker toezeggen dat ik daar actief op ga acteren, met mij het hele college, maar in het bijzonder de wethouder financiën. We hebben ook een maandelijks wethouders financiënoverleg met in de regio en daar is eigenlijk volop aandacht voor 2026 en vooral 2027, omdat daar natuurlijk helemaal nog geen onduidelijkheid over is en eigenlijk staat het vizier dan nog verder gericht en nou, als wethouders financiën bij elkaar komen, dan kunt u er op rekenen dat dat fors de aandacht heeft. We hebben onlangs nog gesproken met de toezichthouder bij de provincie en hier ook aandacht voor gevraagd hoe ze in toezichthoudende zin ermee om zullen gaan, mochten er in 2027 ontzettende tekorten gaan ontstaan ook vanuit de provincie wordt aangegeven dat ze, de gemeente in ieder geval en de VNG steunen in de gesprekken die ze met het rijk voeren. Die gesprekken verlopen op zich constructief. Enerzijds zoals beloofd om de problematiek vanaf 2026 structureel op te lossen. Nou, dat hebben ze eigenlijk incidenteel gedaan met Prinsjesdag, een miljard hebben ze toegezegd. Dus van de ene kant kan je daar blij mee zijn, van de andere kant is het toch weer net niet die structurele oplossing, dus vanuit de VNG blijft er aandacht voor het uitvoeren van de motie die op het VNG congres daarover is aanvaard om echt een oplossing te krijgen voor die structurele financiën. Dat zal binnenkort ook weer aanhangig worden gemaakt. Ik kan u melden dat een deelnemer uit het wethoudersoverleg financiën in de regio ook voorzitter is geworden van de commissie financiën van de VNG, dus we zitten redelijk dicht bij het vuur.

De voorzitter: Mevrouw Woudstra.

Mevrouw Woudstra: Dank. Echt heel fijn om allemaal te horen hoe het zit, dus ik wens u daar ook heel veel succes mee en ik ben groot fan van de regio en de regionale samenwerking. De positie van Rijswijk daarin als middelgrote stad met soms een wat groter gat in de investeringen, die kent u, dus ik ben ervan overtuigd dat bij de regio ook goed naar voren zal brengen dat een grote stad echt weer anders is dan onze middelgrote stad, maar dat we evenveel problemen hebben en zeker op financieel gebied. Met dank.

De heer Van Damme: Ja, voorzitter, dank voor deze nadere toelichting en we moeten eigenlijk, zodra we allemaal hier in deze zaal mensen tegengekomen die ook landelijk actief zijn, gewoon die problematiek helder schetsen bij die, ook bij de Tweede Kamerleden bijvoorbeeld, die er toch soms, mijns inziens, wat gemakzuchtig over denken van we hebben het nu de komende drie jaar wel opgelost dus daarmee zijn de gemeenten geholpen. Die gezonde verhoudingen tussen het Rijk, op financieel gebied maar ook in de bestuurlijke verhoudingen, ja, die vind ik in ieder geval wel ontzettend belangrijk. Tot slot, de website, het is u vier keer eerder beloofd, ja, ik ben daar voor alle vier de keren natuurlijk nu verantwoordelijk voor, maar ik heb het u een keer beloofd. Ik hoop dat ik die belofte gestand kan doen. Tot zover mijn inbreng, voorzitter.

De voorzitter: Oké. Mevrouw Bentvelzen.

Mevrouw Bentvelzen: Ja, voorzitter, dank en om te beginnen bij de fractie van Wij die mij heeft gevraagd, joh, verlies de mensen niet uit het beeld als het gaat om de motie Wmo en onbepaalde tijdsindicaties. Daar kan ik u een toezegging op doen, want we hebben namelijk een landelijke plicht om de afgegeven diensten te blijven monitoren. Dus we blijven in contact met de mensen die dat afnemen. Nog een aanvulling, het rapport rondom laaggeletterdheid en het onderzoek dat daarop plaats heeft gevonden, ik dacht, ik meld het u toch even, die is toegevoegd als agendapunt of bij agendapunt 4 op de agenda van vandaag. Dus mocht u daar vanavond nog of morgen of van de week zin in hebben, dan kunt u het rapport tot u nemen en dan komen we daar vast en zeker op een later moment nog met elkaar over in gesprek. Voorzitter, de fractie van D66 heeft mij verzocht als wethouder maatschappelijk vastgoed, om eens te kijken naar hoe dat nou allemaal in elkaar steekt en voornamelijk het beheer. Dat wil ik u toezeggen, we zijn bezig met een, in ieder geval het maatschappelijk vastgoed weer een kaart te brengen en hoe gaan we daar dan mee om? Ook in de opdracht van de verduurzaming die we met elkaar te doen hebben, dus dat valt daar allemaal onder. De frisse scholen ...

De voorzitter: Mijnheer Van Enk.

De heer Van Enk: Ja, voorzitter, ik schrik ineens wakker want ik heb de wethouder maatschappelijk vastgoed gevonden en ik had nog een vraag gesteld, dacht ik, over het oude raadhuis, dus misschien dat mevrouw Bentvelzen daar wel antwoord op kan geven dan.

Mevrouw Bentvelzen: Nou, het oude raadhuis, heeft u gevraagd, is nog steeds in de planning om die te verkopen of gaan we daar wat anders mee doen? Maar tot nu toe is de informatie die ik heb gehad als wethouder maatschappelijk vastgoed ja, dat staat nog steeds in de planning als verkoop, maar mocht de wethouder ruimte en ontwikkeling en dat soort zaken daar wat anders over hebben gehoord, dan zal die dat straks vast toelichten. Voorzitter, er is mij ook een vraag gesteld door de fractie van D66 in het kader van frisse scholen. Ik zou toegezegd hebben te versnellen om de scholen te verbeteren daarin. Nou, dat kan ik me niet herinneren. Ik heb gezegd, als de mogelijkheid zich voordoet dan doen we dat. De nieuwbouw scholen die worden allemaal al als eng toegepast, zoals we dat zo mooi met elkaar hebben afgekort. Dat staat ook in ons integraal huisvestingsplan en als de mogelijkheid zich aanbiedt dat een schoolbestuur zich meldt daar wat mee te gaan doen, dan zal ik dat zeker niet traineren, dat proces, want het is bij bestaande scholen aan de

schoolbesturen zelf daarmee aan de slag te gaan. Alle nieuwbouw scholen zijn al frisse scholen, dat zijn De Piramide, De Melodie, De Rembrandtkwartier, KC BuitenRijk en Montessori Parkrijk. Hoe een school er vanbinnen uitziet, want u refereerde ook aan de lokalen en de ruimtes, daar gaan we als gemeente niet over. Dat is echt aan het schoolbestuur zelf. Er is een recht op een aantal vierkante meters, maar hoe zij dat daadwerkelijk indelen, ja, daar gaan we als gemeente niet over. Dus daar is het schoolbestuur echt zelf aan zet om daar wat van te vinden. Voorzitter, ik word interrumpeert, zie ik.

De voorzitter: Mevrouw Woudstra.

Mevrouw Woudstra: Duidelijk. Het zou wel fijn zijn als u daar bij de scholen aandacht voor vraagt. Wij gaan over het vastgoed en ik weet niet of dat een wettelijk minimum is voor de klaslokalen, ik zie ook wel eens heel kleine. Dus ik weet ook niet of scholen zelf de ruimte voelen om in hun vastgoed die keuzes te maken. Het feit dat wij ze erop kunnen wijzen, lijkt me een mooie, zodat ze die ruimte zelf ook voelen.

Mevrouw Bentvelzen: Voorzitter, wij gaan altijd, wij bespreken een hele hoop met de schoolbesturen, dus ik heb gehoord wat mevrouw Woudstra heeft gezegd. U heeft ook nog een vraag gesteld over de wildopvang in het kader van dierenwelzijn. De verdeling van wilde dieren in nood, dat doet momenteel de dierenambulance en met de sluiting van wildopvang Zuid-Holland, daar wordt de druk op andere opvang natuurlijk groter, dat is bijna logisch te noemen, dus het zou kunnen dat het op termijn een capaciteitsprobleem oplevert. Vooral snog kan de dierenambulance alle dieren kwijt en u heeft gevraagd of het budget en de ondersteuning die daarin zit of dat nu nog voldoende is. Het is nu nog voldoende, maar tegelijkertijd is het ook ergens een soort onzeker, dus dat kunnen we beter inschatten op het moment dat er een subsidieaanvraag binnenkomt, en mocht er dan geen budget zijn, dan zal ik altijd terug moet komen naar de raad, want u bent daar in het hoogste orgaan die daar wat van mag vinden. Voorzitter, er is mijn vraag gesteld door de Partij van de Arbeid in het kader van de kostendelersnorm en specifiek mensen die samenwonen. Daar hebben zij vorig jaar vanuit de fractie een motie voor ingediend. Nou, ik kan u melden, daar wordt u misschien niet blij van, maar dat er zich geen mensen hebben gemeld voor die pilot samenwonen met de kosten delen, maar ik wil met alle liefde verlengen, want dat geeft geen problemen. Dus dat zullen we, bij dezen heb ik daar een toezegging voor gedaan.

De voorzitter: Mevrouw Van Nunen.

Mevrouw Van Nunen: Ja, voorzitter, dan is mijn vraag natuurlijk aan de wethouder: is dat voldoende gecommuniceerd dat deze pilot er was?

Mevrouw Bentvelzen: Ik weet niet of er actief ... Er is geen actieve brief verstuurd of iets dergelijks. Het is wel bekend dat het mag en dat daar geen handhavingstrajecten of iets dergelijks lopen. Dus dat is wat ik ervan weet. Voorzitter, dezelfde fractie blijf ik nog even bij, want die hebben gevraagd de rijke schooldagen, ook voor het basisonderwijs uit te breiden. Nou, ik heb structureel overleg, dus natuurlijk wil ik het onder de aandacht brengen. Tegelijkertijd kan ik het niet verplichten, ik kan het wel promoten. De rijke schooldag, daar doen we eigenlijk al indirect wat mee door de inzet van de team brede impuls en de ontdekkers en ik weet niet of u het gezien heeft, maar er is momenteel een ding gaande rondom de nieuwe school in Pasgeld, de Laurentius Stichting, die wil daar graag een school bouwen. Dat gaat eerst naar DUWO en dan naar de gemeente, tenminste, die worden daar dan van '...' gesteld. Wat zijn daar doen, is zo'n rijke schooldag, wat zij daar willen gaan aanbieden en dat is inderdaad IKC natuurrijk. Voorzitter, dan heb ik alle vragen in tweede termijn beantwoord.

De voorzitter: Ja, ik zie tevreden reacties in de raad. Dan gaan we verder met wethouder Van de Laar.

De heer Van de Laar: Dank u wel. Begin ik met BvR, u zei nog iets over stikstof. Daar zal ik niks over zeggen, maar fijn dat dat niet leidt tot grote vertragingen. Er zijn wel andere zaken waar ik me wel grote zorgen over maak. Ik grijp de gelegenheid toch even aan daar iets over te zeggen, want de stijgende kosten, dat ziet u allemaal in het nieuws, maar daar hebben we hier in Rijswijk natuurlijk ook last van en dat maakt die business case, wat de berekeningen van de ontwikkelaars raakt in enorme mate en ook beleggers houden niet van de nieuwe regulering van minister De Jonge die tot 1000 euro gereguleerd worden. Dat zijn op dit moment de onderwerpen waar ik het met de beleggers over heb en de ontwikkelaars ten aanzien van de stikstof zijn er ook in de Boogaard natuurlijk een aantal projecten die nog helemaal niets in de planologische procedures zitten, in ieder geval niet in het bestemmingsplan. We zijn wel een heel stuk verder met de Prinsenpassage, het voorste gedeelte Media Markt, daar liggen plannen voor om dat te ontwikkelen en ik hoop dat ik u daar snel naartoe kom met wat daar mogelijk zou kunnen zijn. Over de laadpalen wil ik een ding nog duidelijk maken, het gaat niet om tweeënhalf tot vier duizend laadpalen, maar om stopcontacten, om het zo te zeggen en het idee is om dan dus, omdat er een enorme verrommeling van de ruimte zou kunnen zijn, zoveel mogelijk op eigen terrein op te lossen. Eigen terrein particulier van inwoners, eigen terrein van bedrijven, en dan kunnen we gaan kijken hoe gaan we de openbare ruimte met alle vragen die in de openbare ruimte leven, inrichten voor ook het elektrisch opladen. Het is een heel fascinerend onderwerp, maar dat komt dus allemaal terug bij het laadpalenbeleid nadat we de mobiliteitsstrategie hebben besproken. Dan heeft u het over waterstof en stikstof en zo, maar ik denk echt dat we nu met laadpalen aan de gang moeten, want we weten dat in 2030 de fossiele auto niet meer verkocht mag worden en dan kunnen we niet tegen die tijd zeggen: dat had je toch zien aankomen, dat je palen nodig had, of in ieder geval oplaadpunten. VVD en het CDA, Trias. Toch nog even op terugkomen. Het gaat erom om de bestemming en een woonbestemming ligt al in de rede omdat we ook naar aanleiding van de motie die u daarover heeft ingediend, voor senioren. We hebben ook geconcludeerd, met name vanuit ... In de term accommodatiebeleid, maar gewoon om op voorzieningenniveau omhoog te houden, dat we eerst even moeten kijken, zijn daar eigenlijk in die wijk nog voorzieningen nodig? Dan hebben we daar een plek wat we in de ontwikkeling mee zouden kunnen nemen. Dus we willen eerst daar eigenlijk een antwoord op hebben, onder andere uit dat programma stadsontwikkeling, voordat we daar verder mee gaan. Dan is het niet zo dat we het aan een partij kunnen gunnen, er Didam arrest geweest en dat roept op om niet meer onderhands iets te gunnen, maar om dat met meerdere partijen te doen, en dat zou zelfs commercieel kunnen. Oude raadhuis heeft mevrouw Bentvelzen helemaal gelijk in.

De voorzitter: Mijnheer Sleddering.

De heer Sleddering: Een wethouder stadsontwikkeling houdt natuurlijk van ontwikkelen en bouwen, maar moet ook af en toe slopen. Heeft u daar nog een idee over met deze locatie?

De heer Van de Laar: Nee. Daar heb ik nu geen idee. U vroeg om een '...' te slopen. Ja, daar zou ik nu niet iets over kunnen zeggen.

De heer Sleddering: Maar bent u het met de VVD eens dat onze ervaring in Rijswijk met leegstaande schoolgebouwen, dat leidde tot brand, tot vogelnesten, tot ongewenste activiteiten met criminaliteit. Dat het toch beter is als we toch weten, daar komt iets anders en het gebouw wordt niet gebruikt. Dan staat het daar leeg met de feestdagen, dan weten we weer wat er gebeurt en dan moeten we er weer kijken voor zetten, dan moeten we weer bewakers erop afsturen. Ik zou zeggen: begin vast met de sloop.

De heer Van de Laar: Ja, in de regel is het zo dat we het liefst eigenlijk de ontwikkelaar de boel laten slopen omdat dan die kosten gelijk meegenomen kunnen worden in de ontwikkeling. Maar ik hoor wat u zegt en ik neem dat mee terug om dat serieus te overwegen, want dat betekent dus dat die kosten primair bij ons terecht zouden kunnen komen, maar dat kunnen we meenemen natuurlijk in de verkoopprijs van de '...'.

De heer Sleddering: Uiteraard, we schieten het ze even voor.

De heer Van de Laar: Oké, dat waren de vragen. Dan D66 over participatie. Het is hartstikke mooi om te vertellen dat we van de week, vorige week stonden we, Rijswijk was uitgenodigd omdat door de markt van overheidscommunicatie was gezien dat Rijswijk enorm veel en goed presteert op het gebied van participatie. Dus we stonden we op het nationaal congres voor overheidscommunicatie PubCom onder andere over ons online samenwerkingsplatform samen.rijswijk. Er gebeurt natuurlijk nog heel veel meer, de fotosafari livestream, uit de studio, deur aan deur worden kaarten bezorgd, reguliere bijeenkomsten. We hebben de afgelopen weken ontzettend veel bijeenkomsten gehad voor Sijthoff, gebouw aan het Havenkwartier, Te Werve Oost, Kessler Park, Miss Clark die daar de boel presenteerde en natuurlijk de straatinrichtingen die ook zeer intensief met de bewoners samen worden gedaan. Ik heb wel eens gehoord, er komen altijd de usual suspects. Nou, dat herken ik echt helemaal niet. Ook niet bij de CID-Binckhorst waar nu de participatie loopt, bij de Herenstraat waar de ... Het is wat participatie betreft, draaien we op volle toeren. Ten aanzien van het ... En daar blijven we mee doorgaan. Dan kijken we voor ieder project volgens het vigerend participatiebeleid naar wat er op dat moment het beste past bij het gedrag en bij de doelgroep die we moeten bereiken. Het fietsplan, daar heb ik het een en ander over gezegd. Ik zou graag eerst de mobiliteitsstrategie willen bespreken. Ik hoop dat we daar begin van het volgend jaar met u over in gesprek kunnen gaan. Dan ligt het er een beetje aan hoe snel dat gaat en dan is het in de loop van het jaar dat we dan ook aan die andere plannen kunnen beginnen, waaronder het fietsplan. Uiteraard, brede fietspaden, als er nieuwe fietspaden worden aangelegd, moeten die worden aangelegd volgens de vigerende normen, dus met de breedte die daar bij hoort. U vraagt om me sterk te maken bij de metropoolregio Rotterdam Den Haag voor bereikbaarheid. Ik vind dat nog wat abstract. Ik zou zeggen, ik wil van de MRDH geld voor onze metropolitane fietsroutes, ik wil van de MRDH dat ze ons helpen bij de ontwikkeling van ons station wat echt ontwikkeld moet worden. Ik wil dat de MRDH ons helpt met het positioneren van de halte in Rijswijk Buiten, want dat zou heel mooi zijn als dat aangesloten zou worden op een openbaar vervoer netwerk. Ik wil dat de MRDH ons helpt bij de Beatrixlaan om die zowel bovengrondse inrichting als de tunnel in de landelijke systematiek op de kaart te krijgen en dat is een hele kluit, maar daar heeft de MRDH zich wel in bewezen. Ik wil ook dat de MRDH de tarieven in de tang houdt voor het openbaar vervoer, want die gaan die jaar weer met 7,2 procent omhoog. Maar gelukkig blijft het daarbij. Dus dat is wat ik u kan toezeggen ten aanzien van de MRDH, maar dat is onvoldoende, zie ik.

De voorzitter: Mevrouw Woudstra.

Mevrouw Woudstra: Dat is een hele lijst, daar ben ik zeker blij mee. Daar komt wellicht nog bij, maar dat is voor nu terzijde. Waar ik op doelde is de toezegging die we hebben gehad van eerst Björn Lugthart en daarna de heer Keus als vorige wethouders, om ook bij de MRDH te pleiten voor het niet alleen turven van mensen die instappen en op basis daarvan de haltes te bepalen, maar te kijken ook naar de maatschappelijke impact van het weghalen en de haltes en niet alleen naar het aantal instappers. En daar dus een verandering in beleid te krijgen omdat nu enkel economisch wordt gekeken wat rendabel is en niet naar de maatschappelijke waarde van opstappen en lijnen. Daar ging het met name om.

De heer Van de Laar: Ik weet dat een aantal mensen daar groot voorstander van zijn, dat heeft u ook ongetwijfeld van de MRDH gehoord hoe ongelooflijk lastig dit is. Maar ik zeg u toe dat, ik heb binnenkort een

gesprek bij de HTM, dat ik het daar agendeer en dat ik meeneem dat er breder wordt gekeken naar ook de sociale component. Of die inspanning tot iets levert, dat kan ik u niet toezeggen. GroenLinks en Wij en D66 die vroeg naar het voorzieningenniveau. Ik ben het helemaal eens met Wij, wat u zegt over dat de nieuwe gebiedsontwikkelingen juist heel erg oog voor moeten hebben dat daar genoeg voorzieningen zijn. Dat hebben ze bijvoorbeeld in de Binckhorst een paar jaar geleden vergeten en daar hebben ze echt een inhaalslag moeten doen. Ik ben blij dat we daar in Rijswijk echt mooie voorbeelden van geven, zodat we ... Bijvoorbeeld, u heeft zelf al besloten dat de Snijdersschool voor een deel de klaslokalen openblijven, maar ook in Rijswijk Buiten gaat hopelijk nog voor de kerst de Lidl open, is de eerste paal geslagen van het gezondheidscentrum, zijn er op dit moment twee scholen, wordt er nagedacht over ...' en mobiliteitspunten. Wordt er nu gesproken ook over, is het mogelijk, in de bestaande wijken, voor een buurthuis in wellicht Te Werve nog. Dus dat beperkt zich niet alleen tot de nieuwe gebieden die ontwikkeld worden maar ook vanuit het programma stadsontwikkeling wordt gekeken naar waar is in de rest van de stad, maar welke voorziening, behoefte? Er zijn heel veel voorzieningen te bedenken en dat blijkt ook wel uit de motie die GroenLinks daarvoor heeft ingediend. Dat vond ik het lastige eraan. Want u heeft het over normen voor eerstelijns zorg, normen voor het onderwijs, het, de gemeente, het oplossen voor het personeels tekort, de rol van het maatschappelijk vastgoed, de toegankelijkheid van de bieb, zonder die toegankelijkheid te definiëren. Daar dacht ik bij twee dingen: er zijn veel onduidelijkheden, vind ik, in die motie als we eenduidig moeten uitvoeren. Grappend gezegd dacht ik, de motie heeft een eigen begroting op zichzelf al nodig en het zijn bijna vijf moties op zichzelf, want het zijn een voor een heel serieuze punten. Ik ben het helemaal met de strekking eens, daarom wil ik dat ook adresseren in dat programma stadsontwikkeling en het hele rijtje wat hier zit, op al die verschillende punten, dus onderwijs, dus voorzieningen in de volksgezondheid, zullen we vanuit het college werkprogramma adresseren. Dat is waarvan mijn reactie vandaan kwam van de motie, omdat ik hem, als we daar nu zeggen: dit gaan we doen, weet ik eerlijk gezegd niet zo goed wat we moeten gaan doen omdat het zoveel is, terwijl ik het wel met uw strekking eens ben. Dat is mijn toelichting en daar laat ik het voor nu bij. Voorzitter, dank u wel.

De voorzitter: Mijnheer Van 't Eind.

De heer Van 't Eind: Ja, dank u wel voor dit antwoord. Ik begrijp dit antwoord op zichzelf wel, maar u kunt deze motie ook zien als een ondersteuning en er zit een aantal punten in waarin we al aangeven dat we die belangrijk vinden. Dus ik begrijp best dat u niet gelijk alles uitgezocht heeft in het accommodatiebeleid wat u voor, daarom staat er ook geen termijn per se in, geregeld heeft. Maar het gaat ons meer over dat die items in dat licht ook geadresseerd worden en dat u alles voor de zomer van aankomend jaar allemaal uitgezocht heeft, dat verwachten we op zichzelf niet, maar het gaat er meer om dat die items door ons als belangrijk gezien worden en vandaar dat we die motie hebben ingediend. Ik denk dat we hem wel gewoon in stemming brengen, maar u moet hem ook in dat licht bezien, denk ik.

De heer Van de Laar: Ja, ik heb, voorzitter?

De voorzitter: Ja.

De heer Van de Laar: Ik heb geleerd dat het, als het op moties aankomt, dat we toch vrij scherp moeten zijn wat we daarover met elkaar afspreken en ik kan uw motie als een aanmoediging zien, maar u kunt mijn antwoord ook als een toezegging zien dat we de strekking van uw gedachte, want u vindt het even belangrijk als dat ik het belangrijk vind, denk ik. Maar ik denk dat we, voor de goede orde, over de teksten van de moties echt scherp moeten zijn en weten waar het over gaat.

De voorzitter: De wethouder vervolgt zijn betoog. Volgens mij was hij klaar. Goed, dan gaan we naar wethouder Wit.

De heer Wit: Ja, dank u wel, voorzitter. Een aantal opmerkingen nog gehad, een van GroenLinks over het amendement isolatie. Daar wil ik nog wel even op ingaan. Ja, we gaan het uitvoeren, ik begrijp dat u vooral kijkt naar de rijksregelingen, dat u het daarover heeft. Voor mij is gewoon belangrijk dat we aansluiten op die rijksregelingen en dat we daar dus niet hetzelfde doen of dubbelen en we weten in Q1 meer over, hebben we meer duidelijkheid over die rijksregelingen, dus dan kunnen we het plan, zoals u ook in het amendement aangeeft, in Q2 kunnen we dat aan u aanleveren. Laat duidelijk zijn, de opgave waar dit amendement voor staat, die is duidelijk en de urgentie wordt gevoeld. Ja, dan gaan we even door naar Rijswijks Belang. Een motie en een amendement. Het was niet mijn bedoeling om u te betichten van een enorme lijst moties en amendementen indienen, maar ik wil er toch eigenlijk nu even uitgebreid terugkomen. De motie over het aanpassen van de aanbiedtijden. Ja, die ondersteun ik om de doodeenvoudige reden dat iedereen het al doet. 's Ochtends vroeg zijn er weinig mensen die dat doen, 's avonds is het gewoon, staat, zet iedereen alles al buiten, dus we lopen inderdaad, als u het zegt, een beetje achter. Dat wil ik niet meteen zeggen, maar het sluit wel aan bij de praktijk. Ik wil daarbij wel één kanttekening plaatsen, ik wil wel een evaluatie erin gooien, dat als op een gegeven moment blijkt dat er enorm veel verspreiding van grofvuil plaatsvindt, dan moeten we misschien overwegen om dat toch weer terug te draaien. Maar u terecht ook aangeeft, een aantal gemeenten heeft dit al in onze omgeving, dus daar kunnen wij wel in meegaan. Ja, dan het amendement ...

De voorzitter: Mevrouw Woudstra.

Mevrouw Woudstra: Echt heel praktisch een klein verzoek, want het is de motie van Rijswijks Belang, maar u gaat er nu in mee. Kunt u dan in de omgeving ook even heel goed kijken naar die tijden waarop het 's avonds wordt aangeboden, want dat verschilt ook en daar werden suggesties voor gedaan. Dus ik denk, dat is goed dat dat ook kan helpen. Laat ik het zo zeggen.

De heer Wit: Ja, dat is geen probleem, voorzitter, dat nemen we graag mee om te kijken waar onze buurgemeenten, welke tijden zij aanhouden, wil ik best wel eventjes opvragen. Het amendement van Rijswijks Belang aangaande de verordening afvalstoffenheffing. Ik begrijp waarom die ingediend wordt, om de doodeenvoudige reden dat het ook in het coalitieakkoord staat, dus wat dat betreft is het een ondersteuning daarvan, maar er zit wel een maar aan vast, ik wil hem eigenlijk ontraden op dit moment omdat 'ie nog iets te voorbarig is. Wij komen binnenkort, dit jaar, met een evaluatie vanuit Avalex met alle ... Eigenlijk het volledige spectrum aan diensten wat we momenteel afnemen, met daar ook tegelijkertijd een doorkijkje naar mogelijk beleid voor de toekomst en als we dat, al die cijfers ook aan u hebben voorgelegd, dan kunnen we ook een duidelijk en afgewogen besluit nemen. Ik wil u nog meegeven dat wij sinds de invoering, binnen een jaar geleden, kijk, u geeft aan ook in uw motie, de ervaring is dat er meer bijplaatsingen zijn en de ervaring is ... Of de mensen ervaren dat er meer afval in de openbare ruimte ligt. Die ervaring kan ik natuurlijk niet wegnemen, maar de cijfers geven wel een verhaal. Het aantal meldingen van bijplaatsingen is met 6,5 procent afgenomen en de hoeveelheid opgehaald illegaal afval met 19 procent, dus het aantal meldingen daarvan. Dus daar is wel degelijk een verbetering in te zien, dus de maatregel lijkt te werken. Als je dan bekijkt dat wij die hoeveelheid grof restafval ook nog een keer gedaald is, en dit is een beetje een schatting, want er komt dus inderdaad, zoals ik zeg, nog een uitgebreide rapportage, gedaald is met zeventien kilo per inwoner, dan betekent dat ook dat het feitelijk ons 200.000 euro oplevert. Dus nogmaals, de maatregel lijkt te werken, maar omdat het ...

De voorzitter: Mijnheer Weterings wil het woord voeren.

De heer Weterings: Zijn dat misschien de cijfers van het RIVM? Die zijn misschien ook niet zo goed in rekenen, maar ik zou toch willen vragen, ja, gaan dagje met de handhaving mee, dan ervaar je wat ze zien, wat ze horen, wat ze voelen en ook hoe de mensen reageren. Mijn mensen zijn de afgelopen weken mee geweest en die hebben precies eigenlijk geuit wat hier ook in die motie staat.

De heer Wit: Ja, voorzitter, ik heb inderdaad gezien dat uw mensen mee geweest zijn. Ik moet zeggen, dat wordt ook zeer gewaardeerd, dat waardeer ik ook dat u dat praktijkonderzoek of veldonderzoek gewoon doet. Maar ja, de cijfers van Avalex zeggen iets anders en dat is uiteindelijk wel de partij die die bij plaatsingen en die stortingen ophaalt. Dus het gaat echt sec om cijfers. Maar goed, nogmaals, wacht die cijfers af, dat is echt het advies wat ik kan geven. Daarnaast is het terugdraaien ...

De voorzitter: Mijnheer Weterings.

De heer Weterings: Voorzitter, dan zou ik toch willen vragen aan de wethouder, leg mij dan eens uit waarom het wel in het college werkprogramma staat dat al de opties om dat gratis te maken twee keer per jaar, er is behoefte aan, één keer per jaar bespreken wij deze heffingen, deze belastingen. Als u zegt: we komen volgende week of over twee weken met een percentage, betekent dat we er volgend jaar over kunnen stemmen. Hij staat nu op de agenda, hij staat nu in de verordening die we ook vast gaan leggen in principe weer voor een jaar zelfs als er een '...', als alle belastingen, hij staat er nu op en niet volgend jaar. Ik zou dan denken: hij staat al in het college werkprogramma, er zijn partijen die hebben daar om gevraagd, neem hem over of laat hem in stemming brengen dat we hem gewoon nu al '...' want het is ook de behoefte uit het college. De collegepartijen hebben de meerderheid en nog eens een keer een aantal oppositiepartijen. Dan ben je toch gewoon klaar daarmee? Dank u.

De heer Wit: Ja, voorzitter, het staat inderdaad in het collegeprogramma. Nogmaals, als uiteindelijk blijkt dat dat ons vier ton per jaar gaat kosten en daar gaat het wel naartoe, dan kun je wellicht overwegen dat dat misschien niet de juiste manier geweest is, maar nogmaals, ik vraag u, wacht die cijfers af, we kunnen het altijd nog een keer tussentijds kunnen we daarnaar kijken of we dat kunnen aanpassen, het is feitelijk een regeling. Dus dat zou een mogelijkheid kunnen zijn. Als u hem in stemming wilt brengen dan blijf ik er inderdaad bij, dan kunt u dat ook zeker doen. Dan ga ik even verder, ja, naar Wij. We hebben het even kort al gehad over de motie van GroenLinks over het isoleren. Heeft die motie nog zin? Ja, het heeft zeker zin, want het is drie jaar, '23, '24, '25 is zes miljoen. De inschatting is dat het rijk in eerste instantie met een uitkering van ongeveer ruim twee ton komt en dan ziet het verschil is aanzienlijk. Dus met die zes miljoen kunnen wij echt veel meer. Dus het heeft wel degelijk zin en, zoals mijn collega net al aan gaf, 2025 eindigt positief, dus het gaat ook echt sec om die drie jaar. Wat betreft de motie die u zelf heeft ingediend aangaande het afval, dank voor die wijziging. Ik zie ook meteen een heel mooie link met ons beleid, want dat is wat we doen met het strategisch afvalbeleid en het opragen van de huidige status ga ik zeker doen, daar zal ik naar de raad voor mee terugkomen, omdat te evalueren en om goed te kijken hoe we dat wellicht in de toekomst nog scherper kunnen doen. Dat neem ik mee, dus in dit geval neem ik de strekking van de motie dus over. Dan de VVD, de pinautomaat. Dat is een motie die vrij breed is of tweedelig is, eigenlijk. Ik moet hem er even bij zoeken, hoor, momentje. De bibliotheek. Bij de eerste halfjaarrapportage 2022 heeft de raad reeds besloten om die onttrekking te doen, uit de bestemmingsreserve huis van de stad, voor frictiekosten en daar zit dit geld ook in. Dat is ook waar we het over hebben, over dit bedrag. Dus de dubbele huisvestingslasten vanwege de huurverplichting en de eventuele afkoopsom die zit dus al in die onttrekking die we gedaan hebben. Dus op basis van dat besluit is de bibliotheek dus overgegaan tot het inzetten van het proces om de investering op basis van die lumpsum bijdrage te doen. Als wij dit proces nu gaan veranderen, gaan feitelijk de spelregels

voor de bibliotheek weer veranderen tussentijds. Ik moet zeggen, ik vind dat niet bepaald betrouwbaar naar een organisatie. We hebben als raad besloten dat we het willen onttrekken. Ik zou u toch willen vragen om daar dan ook bij te blijven. De ChristenUnie, de warme winter. Ja, we hebben het er net al even over gehad. Ik hoop dat het een warme winter blijft, maar het is, u noemde het Scylla en Charybdis. Het zijn inderdaad, het is lastig, want het is continu die afweging maken. Ik wil de strekking van de motie overnemen met de kanttekening dat we nu nog ... Ik wil de strekking overnemen omdat we nu nog aan het kijken zijn welke locaties daarvoor in aanmerking komen en het plan, dat wordt nu momenteel opgezet. Dus we hebben nog iets ... Daar zijn we mee bezig, maar ik neem de strekking, want ik begrijp hem, neem ik gewoon over.

De voorzitter: Mevrouw Harmsen.

Mevrouw Harmsen: Daar ga ik toch even heel kort op reageren, ik ga hem toch indienen om u de aanmoediging daarvoor te geven, zeg maar, ook omdat we dan in de raad dan kunnen zien hoe het leeft. Dus ik dien hem wel in.

De heer Wit: Voorzitter, ja, dat is uw goed recht, dus ik zie hem dan straks wel in stemming verschijnen. Ik heb verder geen vragen meer, voorzitter. Dank u wel.

De voorzitter: Mijnheer Van Enk.

De heer Van Enk: Ja, voorzitter, nu weet ik nog niet welke portefeuillehouder dan over de mogelijke al of niet verkoop van het oude raadhuis gaat. Oftewel, het huis van het dorp.

De voorzitter: Wethouder van dienst.

De heer ...: Vanuit grondzaken. Ik had gezegd, mevrouw Bentvelzen had gelijk in haar beantwoording.

De voorzitter: Mijnheer Van Enk, we zoeken het op.

De heer ...: We zijn nu aan het kijken hoe we het in de verkoop zetten, met welke voorwaarden daarbij zijn.

De heer Van Enk: Maar het punt is dat dat al jarenlang een voornemen is. Mij leek het, mijn fractie lijkt het een goed moment om eens even te kijken of we niet eenzelfde voorstel als wat we hebben voorgesteld voor De Voorden en dat op die manier als monument kunnen behouden en daar toch een maatschappelijke woonfunctie aan kunnen geven. Dus misschien dat daar, even pas op de plaats, even een nieuwe afweging kan worden gemaakt. We zijn al zoveel jaren vergeefs bezig om dat te verkopen. Goed plan, toch?

De voorzitter: Mevrouw Woudstra.

Mevrouw Woudstra: Ja, toch even ter interruptie van de heer Van Enk. Ik kan begrijpen dat, we moeten daar een goed plan voor hebben. Ik had de indruk dat het al een stuk langer te koop stond, ik ken ook mensen die daar geïnteresseerd in zijn geweest en langs zijn geweest. Het is geen gemakkelijk pand, dat weet ik ook, maar we wilden ook tempo. Dus om nu te zeggen dat we het aanhouden, misschien hadden we dan zelf al duidelijker moeten zijn als raad, we willen het graag dan bespreken met dat voorstel in plaats van dat we een soort schipper actie dat we niet weten wat we willen gaan doen. Want we hebben maatschappelijk vastgoedbeleid over verkoop, laten we dan snel inplannen dat we met elkaar het over voorwaarden en de rest hebben.

De heer Van Enk: Ja, eens met mevrouw Woudstra, ik denk dat dat een goed plan is, zo snel mogelijk op de agenda en dan met een concreet voorstel wonen en dan hoeven we dat monument ook niet te verplaatsen.

De voorzitter: Oké, wordt vervolgd in dit theater en in andere theaters. Maar het is wel een punt. Wil een van de wethouders nog reageren?

De heer ...: Om nu gelijk de bestemming te wijzigen in wonen door deze tussenzin, maar dan weet ik niet of we het daarin moeten, maar ik zeg u toe, want over De Voorden moeten we u snel informeren, dat we daar ook het oude raadhuis meenemen. Ja?

De voorzitter: Oké. Volgens mij hebben we dit afgerond, kunnen we verder in de procedure. Gaan we naar wethouder Van Malsen.

De heer Van Malsen: Ja, dank, voorzitter. Om even te beginnen met de motie van Rijswijks Belang rondom kwetsbare doelgroepen. De reden dat ik hem ontraad is, ik heb hem tegen juridische zaken aangehouden en die waarschuwen dat die niet uitvoerbaar is en dat zit hem vooral in het feit dat, als uw raad deze motie aanneemt, wij feitelijk met alle partijen die onder deze motie genoemd worden, in gesprek moeten gaan om bindende afspraken aan te gaan. Dat betekent dus afspraken waar zowel de gemeente als de desbetreffende partij een handtekening onderzet en dan moeten die voorwaarden ook akkoord zijn met die partij. Dus dat is iets waar het nog maar de vraag van is of die partijen daarmee akkoord zouden gaan en wat daar dan voor die partijen te halen is. Als gemeente kunnen wij wel dwangsommen opleggen en juridische procedures starten, als de veiligheid van onze inwoners in het gedrang is of als er wordt gehandeld in strijd met de bestemming. Dus die instrumenten hebben we al. Dat gezegd hebbende, de reden dat ik ook inzoomde op het COA en het hotel is omdat dat de casus is waar ik mee bezig ben en dat ook het COA de enige organisatie is in deze setting, of in de geest van deze motie, waar wij een dergelijke overeenkomst mee hebben. Dat is namelijk de bestuursovereenkomst ter exploitatie van het AZC en als uw raad deze motie aan zou nemen, dan zou het dus betekenen dat we ook met onder andere het COA, het Best Western, weer dergelijke overeenkomsten aan zouden gaan om dit soort afspraken af te kunnen dwingen. Dat wil niet zeggen dat ik het niet eens ben met het idee achter de motie. Zoals ik zelf ook met enige regelmaat ervaar, is het goed om geïnformeerd te worden door de plannen van dit soort organisaties en dat zijn ook procesafspraken die ik wil maken met, in dit geval, in ieder geval het COA, het liefst ook het Best Western. Die hebben we ook al gesproken over de meest recente casus rondom asielzoekers. Ik ben ook voornemens om dat gesprek en die relatie voort te zetten in het nieuwe jaar en daar ook deze overwegingen in mee te nemen. Dus met dat allemaal in overweging nemende, wil ik hem ontraden, maar neem ik de geest van de motie ter harte en ga ik ook zeker werken aan zorgen dat we goede afspraken maken.

De voorzitter: De heer Weterings.

De heer Weterings: Voorzitter, dat was al een iets geruststellender antwoord dan in eerste termijn. We maken ons inderdaad echt best wel zorgen over wat er de afgelopen maanden in Rijswijk is gebeurd. Ik denk dat iedereen hier ook echt van afweet. De presidiumleden wel. Wij gaan er vanuit dat u wat u zegt, ook echt meent. En zullen daardoor deze motie aanhouden, maar u wel aan de afspraken houden dat u eigenlijk niet meer over u laat heenlopen als er zomaar uit het niets mensen verschijnen en daar wel gewoon duidelijke afspraken over kan maken met allerlei instanties of in ieder geval kenbaar kan maken dat Rijswijk niet met zich sollen, dat we zomaar accepteren zonder in overleg te treden met de gemeenteraad of de gemeente, dat zomaar accepteren dat die mensen worden geplaatst. Dus we houden de motie aan. Dank u.

De voorzitter: De wethouder.

De heer Van Malsen: Dank, voorzitter. Ja, lijkt me een heldere boodschap, ga ik me voor inzetten. Dan D66 over ... Nee, een oproep had mevrouw Woudstra ten aanzien van de toegankelijkheid van openbare gebouwen. In antwoord daarop wil ik eigenlijk ook iets zeggen over een motie waar ik vergeten ben iets over te zeggen, ingediend door het CDA, rondom ongehinderd. Daarvan kan ik zeggen dat we daar heel positief tegenover staan, sterker nog, dat kan toezeggen dat we die gaan uitvoeren, want dat doen we namelijk al. Voor het huis van de stad wordt er inmiddels al een schouw uitgevoerd om een certificering te krijgen en de gesprekken lopen ook met ongehinderd om te kijken hoeveel het kost om ons daarbij aan te sluiten en wat dat allemaal in zou houden. Dus dat is iets wat al gaande is in de breedste zin. Dan de vraag rondom woon- en ruimtebehoefte. Rapportages, kunnen we die krijgen, ook van D66. In de snelste wijziging in de huisvestingsverordening die u zult krijgen van ons, zit ook een rapport als bijlage. Dat dient als onderbouwing van de wijziging van de huisvestingsverordening. Daar zit ook een hoofdstuk in over woonbehoefte, dus die krijgt u sowieso. Daarnaast wordt er binnenkort ook een onderzoek gedaan door stijlvol ouder, als ik het goed heb, naar de woonbehoefte onder zestigplussers en uiteraard, om ook even misschien meteen een voorschot te nemen op een vraag gesteld door de Partij van de Arbeid rondom de doorstroming. Er zit ook in dat ABF rapport of dat rapport waar ik het eerder over had zit ook een hoofdstuk over de doorstroming en ook in het kader van het woonfonds wordt er bijgehouden wie zich inschrijft op die woningen vanuit een sociale huurwoning. Dat zijn cijfers waar we dus inzicht in kunnen krijgen zo gauw die inschrijvingen compleet zijn, althans, we hebben dat inzicht al, maar het complete inzicht volgt als de inschrijvingen compleet zijn. Dan de VVD riep op tot het aangaan van een professionele relatie met Welzijn Rijswijk. Dat is absoluut mijn voornemen, dus dat wil ik u hierbij ook beloven dat we de gesprekken op die manier voeren en die voeren we inmiddels al. Het gaat daarbij om hoe wij als gemeente met Welzijn Rijswijk omgaan en vice versa hoe Welzijn Rijswijk met haar partners weer omgaat. Hoe wij elkaar ook kunnen versterken in het behalen van onze doelstellingen, we hebben in het coalitieakkoord een heleboel doelstellingen staan rondom armoedebestrijding, welzijn, preventie, sociale veiligheid, mantelzorg, noem maar op. Daar kunnen we Welzijn goed bij gebruiken en ook de subsidierelatie is een onderwerp van gesprek, dus ik zal de overwegingen die de heer Sleddering ons mee heeft gegeven daar ook in terug laten komen, in die gesprekken. Dat het CDA over de motie rondom de energietoeslag en de witgoedregeling. De heer Van Enk stelde terecht de vraag: wat gebeurt er na één januari en dat zette mij aan het denken dat men, en meer mensen in het land, volgens mij, nog niet op de hoogte zijn van het feit dat er volgend jaar in 2023 nog een tranche komt van de energietoeslag. Dat betekent dus weer 1300 euro voor huishoudens in ieder geval tot 120 procent van het sociaal minimum. In Rijswijk gaan we dan tot 130 procent. Dus in het kader daarvan zijn we aan het onderzoeken wat het inhoudt om die grens op te rekken tot 150 procent. Dat zijn activiteiten die nu al lopen, dat is een plan dat we nu al ingezet hebben. Dan de uitvoering van de witgoedregeling. De heer Van Enk suggereerde of adviseerde ons om dat vanuit de bijzondere bijstand te doen. De manier waarop het nu ingeregeld is, is dat het regionaal energieloket de uitvoering van die witgoedregeling doet. Wel in samenspraak met de gemeente en dat wij op die manier ook wel, ook voldoende zicht hebben op de doelgroep waar de regeling voor is. Als we die uitvoering vanuit de gemeente zouden doen, of althans deels vanuit de gemeente zouden doen, dan zou dat enerzijds beslag leggen op meer ambtelijke capaciteit, maar anderzijds zouden we dan ook het budget ergens anders vandaan moeten halen waar we nu ook het geld voor de uitvoering van de witgoedregeling uit de specifieke uitkering halen waar het plan aanpak energiearmoede uit voortgekomen is. Dus dat is geld dat we van het rijk krijgen. Bovendien kunnen zij het sneller en goedkoper. De heer Van Enk wil volgens mij iets hieraan toevoegen.

De heer Van Enk: Ja, voorzitter, als dat mag. Kijk, ik kan me niet voorstellen dat we hier in een ambtelijke organisatie die al is toegerust op het verlenen van bijstand en ook bijzondere bijstand, dat we het daar duurder doen, onze eigen mensen kennende, dan een nieuwe opzet in een regionaal orgaan. Het is natuurlijk voornamelijk vanwege de discussie in het forum dat niet alleen mijn partij maar ook andere partijen erop aansloegen of dat wel op een zorgvuldige manier op deze korte termijn kan gebeuren. In dat opzicht heeft de wethouder ook toegezegd die gang van zaken even on hold te zetten en te wachten op een eventueel beter voorstel. Ik blijf er toch bij dat het mij een beter voorstel lijkt om dat volgens de geëigende kanalen in onze eigen organisatie te laten doen en daarmee ook gewoon zaken als willekeur of fraude beter tegen te gaan. Ik zou daar toch wel graag aan willen vasthouden.

De voorzitter: Wethouder.

De heer Van Malsen: Dat is luid en duidelijk. Daar wil ik nog wel even bij zeggen dat het regionaal energieloket ook deze regelingen ook voor andere gemeentes uitvoert en opgezet heeft. Ze hebben ruimte ervaring met het uitvoeren van dit soort regelingen en voor wat betreft de doelgroep en hoe we die bereiken, daar is ook al over nagedacht en die plannen zijn al vergevorderd. We gaan het in twee rondes doen. In eerste instantie krijgen de mensen met een langdurige uitkering de mogelijkheid zich aan te melden omdat we verwachten dat dat de doelgroep is die het het hardst nodig heeft. Die doelgroep is al in beeld, dus die kunnen bedienen. Dat maakt dan eigenlijk feitelijk niet zoveel uit of dat dan vanuit het regionaal energieloket gebeurt, maar zij zijn degenen die dat het snelst kunnen doen omdat zij die hele regeling uitvoeren en we hebben daar contact mee. Dus de toegevoegde waarde van daar onze eigen ambtenaren nog eens naast zetten, is nihil. Desondanks kunnen we uiteraard kijken of het nut heeft om ze met elkaar in contact te brengen en of daar nog winst te behalen valt door onze ambtenaren met het regionaal energieloket te laten praten over de uitvoering. Dan de uitvoering zelf ...

De voorzitter: De heer Van Dam.

De heer Van Dam: Bedankt. Ik had nog een vraag over de uitvoering van deze motie. Een, u zei, we gaan in twee fases werken, dus in eerste instantie stellen we hem open voor mensen onder een bepaalde inkomensgrens. Wordt er dan een brief verzonden naar die mensen van hé, u kunt nu gebruik maken van deze regeling of we zetten hem open en we kijken wel? Dat is de eerste vraag, dus zijn we actief mensen aan het informeren over die regeling dat ze daar daadwerkelijk gebruik van kunnen maken en is dan een vervolgstap van ze moeten daar zelf nog werk van maken om hem dan aan te vragen. Wat volgens mij een goede werkwijze zou zijn, of zeggen we van nou, we stellen hem open en *so be it* en dan kijken we wel. Dus dat is vraag één. Twee, de motie die verzoekt voor een stijging of de mensen met een 150 tot 170 procent mee te nemen van de bijstandsnorm. Zijn er dan nog kosten of een kostenverhoging die voor Rijswijk is of blijven de kosten ... Of is dat niet het geval? Dat zijn mijn twee vragen. Bedankt.

De voorzitter: Wethouder.

De heer Van Malsen: Dank voorzitter. Om meteen maar met de tweede vraag te beginnen, zijn er hogere kosten als we de doelgroep verhogen? Wat we nu begroot hebben in de aanpak bestrijding energie-armoede is 400.000 euro en daar kunnen wij, als ik het goed heb, 650 huishoudens van bedienen met een bon ter waarde van 600 euro waarvoor zij dus een zuinigere koelkast of wasmachine kunnen aanschaffen. Ze kunnen natuurlijk een duurdere aanschaffen als ze willen, trouwens, maar dat wordt dan gewoon niet vergoed. Bij het ophalen van, dan wordt er gecheckt door het regionaal energieloket of men daadwerkelijk een, witgoed is zo'n moeilijke woord, een koelkast of wasmachine heeft die inderdaad niet energiezuinig is en dan wordt de oude

wasmachine of koelkast afgevoerd en ... Ik weet eigenlijk niet waar ze daarna heen gaan, maar dan wordt in ieder geval verzekerd dat er een nieuwe energiezuinige staat. De eerste vraag ben ik in mijn relaas helaas vergeten. Ik zou het fijn vinden als de heer Van Dam mij nog even kan herinneren aan wat de eerste vraag was. Oh ja, of er actief mensen worden benaderd. Excuus, dank, collega naast mij voor het herinneren. Ja, wij benaderen actief mensen, zeker die eerste ronde en dan gaat het over mensen waarmee wij al regelmatig contactmomenten hebben vanuit andere regelingen. Dus die sturen we niet een brief, die vertellen we dit gewoon persoonlijk. Sterker nog, die helpen wij doorgaans waar het nodig is, met het aanvragen van de regeling en een paar weken later, is het idee, dat de overige inwoners uit de doelgroep tot de 130 procent sociaal minimum die wij kennen vanwege het feit dat ze zich ook aangemeld hebben voor de energietoeslag, die krijgen een bericht en die kunnen zich ook inschrijven. Deze mensen worden persoonlijk aangeschreven, dus er wordt met veel zorgvuldigheid gekeken naar over welke mensen dit gaat.

De heer Van Enk: Voorzitter, ik begrijp dus dat van de hele plannen zoals in het forum toegelicht, met olievlek en jonge vrijwilligers, dat dat allemaal van de baan is? Of wordt dat ook bedoeld met dit regionaal loket? Is dat nog steeds de werkwijze waar we over praten? Ik moet zeggen, we hebben nog een tweede raadsinformatiebrief gekregen, ondertekend overigens door een andere portefeuillehouder, dacht ik, maar ik raak het spoor een beetje bijster en ja, misschien dat de wethouder daar nog iets op kan toelichten.

De heer Van Malsen: Goed, er zijn een aantal initiatieven die we vanuit de aanpak bestrijding energiearmoede op een rijtje hebben gezet in beide raadsinformatiebrieven. Project olievlek is inderdaad een project waar wij op aansluiten vanuit Den Haag wat we gebruiken om doelgroepen in beeld te krijgen en ook de energiecoaches in te zetten. Het regionaal energieloket heeft de uitvoering van de witgoedregeling op zich genomen. Dus die twee dingen gaan nog steeds samen en volgens mij staat het in de raadsinformatiebrief ook vrij helder uitgelegd. Nog even terugkomend op de motie, want in de motie staat ook om die witgoedregeling dus vanuit de bijzondere bijstand te begeleiden waardoor er dus geld uit de SPUK gelden zouden blijven liggen en dit geld moeten we dan weer terug overmaken naar het rijk. Dus mijn idee zou ook zijn, als we dan geld niet uitgeven uit die SPUK regeling, uit die rijksmiddelen die we hebben voor die aanpak energiearmoede, dat we die wel ergens anders voor inzetten en dat zie ik niet in deze motie terug. Dus vandaar ook dat ik hem ontraad.

De heer Van Enk: Maar voorzitter, dat is toch heel voor de hand liggend? Of de uitvoeringskosten nu via onze eigen organisatie worden gedragen of door een ingehuurd organisatie, het blijven de uitvoeringskosten. Dus dan kunnen we gewoon gebruikmaken van dat element uit de rijksvergoeding. Daar gaat niks verloren, in mijn visie.

De heer Van Malsen: Er gaat wel wat verloren, omdat de uitvoering doen vanuit onze organisatie waarschijnlijk duurder zal zijn, moeilijker zal verlopen en op dit moment ook de organisatie daar niet voor ingericht is waar een regionaal energieloket dit wel kan, doet voor andere gemeenten en het ook goedkoper en sneller zal doen.

De voorzitter: De heer Van Enk, laatste keer.

De heer Van Enk: Laatste keer, denk ik. Ik wil zeggen, daar kan ik me dus echt helemaal niets bij voorstellen van zo'n lappendeken, van olievlekregelingen en vrijwilligers en anders en dat we het hier in onze eigen staande organisatie dan niet voor minstens hetzelfde geld zouden kunnen doen, maar dat het duurder is, daar kan ik me echt niks bij voorstellen.

De voorzitter: Goed, de wethouder vervolgt zijn betoog, maar eerst nog mevrouw Woudstra, die zit ook redelijk hoog bij de interrupties.

Mevrouw Woudstra: Ik heb hier nog niet op geïnterrupteerd en de heer Van Enk pas een keer eerder. Ik wilde alleen aangeven richting de heer Van Enk dat we natuurlijk ook bijvoorbeeld bij het innen van belastingen op andere plekken ook regionale samenwerking zoeken, dus dat er zeker uitvoeringskosten minder zijn als we dat ook regionaal doen. Dus op dat punt steun ik de wethouder.

De voorzitter: Ik stel voor dat de wethouder zijn betoog vervolgt. Volgens mij was hij bijna klaar.

De heer Van Malsen: Ja, dank, voorzitter. De uitvoeringskosten die zullen lager liggen als we het op deze manier uitvoeren en wat dat betreft sluit ik me ook aan bij de woorden van mevrouw Woudstra. Dan is er nog het amendement, ik ben pardoes door de eerste termijn en de interruptie, al dan niet gelegitimeerd, door mijnheer Van Enk, een aantal dingen vergeten van het CDA. Ik heb ook de motie of een amendement rondom de ooievaarspas en het vervoer voor, ik geloof inmiddels alleen AOW-ers, dus hij is aangepast. Ook de dekking is, geloof ik, iets aangepast waardoor ik eigenlijk wil toezeggen om hem gewoon uit te voeren. Als experiment is het, denk ik, een heel sympathiek idee. Mobiliteit is een van de wegen naar gelijke kansen en mee kunnen doen in de samenleving op gelijke voet, dus dat steunen wij alleen maar van harte. Er werd in een bijzin ook nog iets gezegd over het automaatje, het project van de ANWB. Daar werd geen expliciete vragen over gesteld, maar ik kan u wel zeggen dat we daar mee bezig zijn, met automaatje. Dat wil zeggen, we zijn de regeling die Welzijn Rijswijk had, de vervoersregeling zijn we aan het evalueren om vervolgens met de ANWB en Welzijn Rijswijk in gesprek te gaan over hoe we de *lessons learned* kunnen gebruiken in mogelijk een vervolg met automaatje. Dan nog de collectieve aanvullende verzekering. De heer Van Enk vroeg, als ik het goed begrepen heb, of we die ook kunnen verhogen, of we de doelgroep daarvoor ook kunnen verbreden, vergroten. We hebben in het coalitieakkoord opgenomen dat wij zullen kijken naar een stapsgewijze verhoging of eigenlijk een stapsgewijze afbouw van dergelijke regelingen. Dus ook de collectieve verzekering, om zo een armoedeval te voorkomen en daarom doen we ook niet bij voorbaat de doelgroep vergroten, daarbij ook nog gezegd hebbende dat we natuurlijk aan het onderzoeken zijn hoe groot de doelgroep van 150 procent tot het sociaal minimum is. Het verhogen van het budget voor de mantelzorgers, dat wil zeggen, het indexeren daarvan, dat doen we ook niet bij voorbaat, maar als uw raad vindt dat wij meer budget moeten laten gaan naar mantelzorgers, het waarderen van mantelzorgers, waar we op dit moment overigens geld op overhouden, dan is dat een besluit dat uw raad kan nemen, maar dan moet het budget voor mantelzorgers simpelweg verhoogd worden. Dan de Partij van de Arbeid vroeg of de scan, de nulmeting voor het worden van een dementievriendelijke gemeente uiterlijk het tweede kwartaal 2023 gedaan kan worden. Dat lijkt mij prima. Dat betekent wel dat er wat extra druk op de ambtelijke capaciteit komt en daar krijg ik vast weer voor op mijn kop, maar dat is werkbaar.

De voorzitter: Mevrouw Van Nunen.

Mevrouw Van Nunen: Ja, voorzitter, ik heb een paar keer aangegeven, en ik hoop dat de wethouder en dus ook zijn ambtenaren daar gebruik van maken, om Alzheimer Haaglanden zo snel mogelijk ook daarbij te betrekken, want zij hebben echt, zover ik dat kan inschatten, heel waardevolle informatie die de gemeente Rijswijk kan helpen. Dus ik zou zeker niet alles opnieuw doen wat daar al als informatie aanwezig is.

De heer Van Malsen: Bedankt, voorzitter. Dat was inderdaad het tweede deel van het antwoord op de vraag van mevrouw Van Nunen dat ik vergeten was, dus dank voor het geheugensteuntje, maar we nemen dat inderdaad mee in de uitvoering. Dan voor wat betreft de wijkaanpak armoedebestrijding, gaan we dat vanuit

centrale regie doen? Het korte antwoord is: jazeker. Dus ook hoe het plan, het wijkplan tot stand gekomen is in de muziekbuit is vanuit de wijkregisseurs, die hebben daar alle partners bij betrokken. Er komt ook een centraal overleg met alle partners en de gemeente om die aanpak te evalueren en daar ook nieuwe aspecten in mee te nemen en te kijken hoe we het kunnen verbeteren. De doelgroepenverordening, vroeg mevrouw Van Nunen ook naar, wanneer komt die? Dat is samen met wijziging in de huisvestingsverordening ten aanzien van de opkoopbescherming en de zelfbewoningsplicht en dat zal het voorjaar van 2023 worden. Dan wil ik tot slot nog even stilstaan bij de woorden van de ChristenUnie rondom onze verstandhouding met het Centraal Orgaan Opvang Asielzoekers. Ik spreek natuurlijk alleen maar uit mijn eigen ervaring en het is inderdaad zo dat het vorige college een moeilijke tijd heeft gehad met het COA, dat ook ik zelf kritisch ben op het COA, maar dat ik daar tegenover ook een prettige samenwerking ondervindt met het COA en het feit is dat het COA als een soort black box gewoonweg niet bestaat. Dit is mensenwerk, er zitten mensen aan tafels met elkaar te praten om tot goede oplossingen te komen. Het feit dat wij daar nu een goede verstandhouding hebben met die mensen, dat zie ik als iets heel prettigs, maar dat betekent niet dat we daarmee niet meer kritisch blijven op het functioneren van de organisatie waar zij voor staan. Maar ik hoop dat we die prettige verstandhouding voort kunnen zetten in het nieuwe jaar. Dank, voorzitter, dat was alles in de tweede termijn voor wat betreft mij.

De voorzitter: Goed zo, dan zijn we er bijna. Ik heb als portefeuillehouder nog drie aandachtspunten. Ik begin even met de CDA vraag over de aanleg van het witte anjerperkje. Dat was mij even aan de aandacht ontschoten. Mij wordt gemeld dat in de beantwoording van artikel 44 vragen eerder dit jaar is aangegeven dat dit wordt meegenomen bij de herinrichting in het gebied rond het haantje. Er wordt naar gestreefd om dat in 2023 te doen. Dat is de mededeling die ik doorkrijg vanuit de ambtelijke organisatie. Dus het komt er aan, *stay sharp*. Dan als tweede de CDA D66 motie over de inwoners uitnodigen voor de raadsvergaderingen. Ik heb even kort overleg gehad met mevrouw Woudstra, die hecht er wel aan om het in deze vorm tot besluitvorming te brengen. Dat geeft enige commitment van het college. Ik kan me voorstellen wie in het college de portefeuillehouder is. Dus ik heb geen bezwaar als de motie in deze vorm wordt aangenomen. Dan kom ik bij het derde punt, dat is wel een substantieel punt van mijnheer Sleddering. Dat heeft te maken met de analyse over de organisatie en de personeelsproblemen. Die was zorgelijk en nog niet op orde. Dat ben ik helemaal met u eens. Ik heb vanaf de eerste dagen dat ik hier zat er ook op aangedrongen om daarnaar te kijken. De gemeentesecretaris heeft daar direct gevolg aan gegeven omdat die zelf ook de overtuiging had, we moeten Berenschot er eens bij halen om de analyse te maken. U hebt het rapport gezien, dat is ook een belangrijke bouwsteen om verder aan de organisatie te werken. Hetzelfde geldt voor het BMC rapport dat iets zegt over bestuurscultuur en de samenwerking en de verhouding in de driehoek college, organisatie en raad. Volgens mij hebben we daar wijze lessen uit getrokken en wordt binnenkort, heb ik begrepen, daadwerkelijk gestart met de aanpak van dit punt. Als derde punt heb ik zelf ook altijd genoemd de inhuizing in het nieuwe huis van de stad is een moment om eens nader te kijken hoe de organisatie in elkaar zit en waar je ze neerzet. Dat is een volatiel element. Waarom? Nou ja, omdat we door de dure energieprijzen toch weer veel meer thuiswerken wat dan ook ingeburgerd gaat worden, iets zegt over de manier waarop we met het stadhuis om zullen gaan en waar we de mensen zullen plaatsen. Dus die drie elementen spelen al echt twee jaar een rol zolang als ik hier zit, om na te denken en scherp te krijgen hoe de organisaties het doen. Verder hebt u bij de inleiding van de begroting kunnen lezen dat we met drie thema's op een later moment besluitvorming aanbieden. Dat heeft te maken met de digitaliseringsagenda, het CWP en de schaa sprong. Die schaa sprong begint meer en meer dominant te worden, dat merkt u ook wel aan de discussies en het werken met een stad en hoe wij als organisatie functioneren. Met name die schaa sprong, die gaan we hard maken en inzetten, dat is een kwalitatieve en kwantitatieve impuls voor de organisatie als gevolg van de groei van de stad. Dat zijn we al mee slagen aan het maken in het sociaal domein, het ruimtelijk domein en de bedrijfsvoering. Dus komend

voorjaar, ik kijk even naar het GMT daar, worden daar nadere besluiten over genomen en aan u voorgelegd. Ik zie ze glimlachen. Dus mijnheer Sleddering, er zit echt schot in die zaak en het is goed dat u daar nog een keer de aandacht voor vraagt. Dan even over vacatures en arbeidsmarktpositie. Ik heb dat vaker gezegd ... Mijnheer Sleddering.

De heer Sleddering: Ja, voorzitter, ik herken het verhaal, maar we hebben daar al een paar keer om gevraagd en in een van de fora hebben we het erover gehad en daar is de toezegging genoteerd dat bij de begroting een analyse zou komen over de situatie. En die hebben we gemist bij deze begroting. Dus mijn vraag is, wanneer komt die?

De voorzitter: Daarom vertel ik u dit verhaal, dit is op korte wijze de analyse en de aanpak. Ik kan het niet mooier maken dan het is, maar dit is wat ik vandaag heb meegekregen van het GMT met het verzoek om dit met u te delen. We zijn ermee bezig, het komt eraan, het gaat scherp, het gaat ook steeds beter met onze arbeidsmarktpositie. Mij wordt gemeld dat we vanaf ... Nee, tot half oktober 77 nieuwe mensen hebben aangenomen met nog wel een klein percentage niet ingevulde, daar zijn we ook mee aan het werk. Wij voeren pilots uit en wervingsfilmpjes, onder andere voor de vacatures bij team communicatie en we doen ook campagnes voor de functie van business controllers en op 1 november is een corporate recruiter bij HRM begonnen. Nou, als dat niet professioneel is. Dus er wordt wel aan alle kanten aan gewerkt, er worden slagen gemaakt, er is verbetering en naar aanleiding van de schaa sprong zullen we dit voorjaar rapporteren hoe we het verder gaan doen. Intussen is de inhuizing bij het huis van de stad natuurlijk zeer nabij, daar moet je echt een keer kijken hoe je dat nou met die organisatie doet. Dus we zijn er nog niet, maar ik vind wel dat op de goede weg zijn. Dat wou ik u graag vertellen. Wordt vervolgd. Ik ben daarmee aan het eind van mijn interventies gekomen. Mijnheer Van Enk. Wie? Mijnheer Van Dam, wie was het eerste? Mijnheer Van Enk was het eerste.

De heer Van Enk: Ik denk dat ik het eerste was. Ja, voorzitter, u weet het wel, u bent nog vergeten concreet te maken wat u nou voor die wijkteams gaat doen. De buurtpreventieteams.

De voorzitter: Buurtpreventie. Oh, dat had ik ook nog.

De heer Van Enk: Daar zou u concreter laten weten wat u daarmee hebt afgesproken ...

De voorzitter: Nou ja, ik heb zes bezoeken gebracht, er zijn ook raadsleden die bezoeken hebben gebracht, dat hebben we goed kunnen lezen, in ieder geval met de boa's en dan kom je ook bij buurtpreventie. Ik vind dat sommige buurtpreventie-organisaties wat onderbestaft zijn, ondergeorganiseerd zijn om hun werk goed te doen. Ik was bij één organisatie, die had niet eens een kast om hun spullen in op te bergen. Anderen staan er beter voor, die hebben dan wel een kast en een kamer en nemen deel aan de discussie in de wijk. Dus dat verschilt nogal en ik vind wel dat dat op een goed niveau moet worden gebracht. Daar werken we aan. *I share your feelings*. Ik heb nog zeven weken om dit verder te doen en dat zal ik ook zeker doen. Mijnheer Van Enk is geheel gelukkig. Zijn er nog anderen? Mijnheer Van Dam.

De heer Van Dam: Nou, in ieder geval goed om te horen dat er heel veel kasten bijkomen in zeven weken. Waarvoor dank, voor uw inzet. Ik had nog een toevoeging of een motie waar ik nog een vraag over had en die heb ik nog ... Misschien heb ik hem gemist, dat kan aan mij liggen, maar het gaat over de motie van de VVD ... Of amendement, sorry, van 2023 waarin wordt gevraagd tot een aanpassing in de begroting waarbij de verhoging van de rioolheffing en afvalstoffenheffing voor 2023 wordt bevroren om hiermee te komen tot een algehele lastenverlaging voor de burgers en bedrijven in Rijswijk en ik had het er al net even kort over met

mijnheer Sleddering, maar ik zou nog graag van de wethouder van financiën willen weten wat de consequenties zijn van de doorvoering van deze motie aangezien ik daar nu ... Nou goed, we gaan straks naar de besluitvorming toe, maar toch een te slecht beeld bij heb, op dit moment, om daar een goed besluit over te kunnen nemen. Dus de uitdaging om daar nog misschien een kleine toelichting aan te geven.

De voorzitter: De wethouder.

De heer ...: Het kost ongeveer vier ton.

De heer Van Dam: Oké, nou, dat is een kort antwoord, maar in ieder geval bedankt.

De voorzitter: Ik ga nog even kijken, ik zie mijnheer Braam en mevrouw Van Nunen. Mevrouw Van Nunen gaat voor, want die zit vooraan.

Mevrouw Van Nunen: Voorzitter, dit sluit aan bij de vraag van de heer Van Dam, want vier ton, dat zegt natuurlijk nog niets over de lastenverlichting per inwoner of per huishouden. Dus ik zou graag willen weten van de wethouder, als dat vier ton, als we daar vier ton in investeren of in uitgeven, niet investeren, in uitgeven, wat betekent dat dan voor een huishouden aan lastenverlichting?

De voorzitter: De wethouder. Mijnheer Braam, had u dezelfde vraag?

De heer Braam: Nee, voorzitter, ik wil alleen toch misschien de vraag stellen, ik stel de vraag toch ook maar even, die vier ton, op het moment als we dat bevrozen voor volgend jaar, betekent dat feitelijk een structurele maatregel ook voor de jaren daarna. Dus dat betekent dat we in 2026 niet op de nullijn zitten maar op vier ton in de min. Klopt dat, wethouder?

De voorzitter: Oké, de wethouder mag antwoorden.

De heer ...: Het bevrozen van die heffing, die twee bestemmingsheffingen, de rioolheffing en de afvalstoffenheffing, voor zover dat begrijp vanuit het amendement van de VVD, heeft een structurele doorwerking. Ja. Hoe groot die precies is, je weet natuurlijk niet hoeveel het riool vervangen over veertig jaar kost of dertig. Daar zijn we ook mee bezig met een lange termijn investeringsplan. Kijk, ik begrijp het amendement van de VVD zo dat je nu eenmalig extra even alle huishoudens tegemoetkomt en ondernemers. Hoeveel dat dan exact oplevert, dat hangt natuurlijk ook af, in antwoord op de vragen van mevrouw Van Nunen van de PvdA, wat je gezingsamenstelling is, meerpersoonshuishouden. Maar ja, die extra last, dus even het bevrozen van die heffing, zoals de VVD voorstelt. Ik denk ongeveer, bierviltjes berekening, tientje per huishouden extra.

De voorzitter: Mijnheer Sleddering.

De heer Sleddering: Ja, ik ga niet badinerend doen over de portemonnee van andere mensen, iedere euro die je meekrijgt, dat is meegenomen. Het gaat ook om het signaal, dat heb ik geprobeerd uit te leggen in de eerste termijn, dat je een gemeente die twee miljoen uitgooit voor een selectief installatiefonds, maar niet vier ton wil uitgeven voor zijn burgers en zijn bedrijven. Dat is het verschil. Ik vind dat je dat in de berekening en in de wijze wat je wilt stemmen in deze raad, moet meerekenen dat je met dit maatamendement iets doet voor alle burgers in Rijswijk en alle bedrijven in Rijswijk. En als je twee miljoen uitgeeft aan een isolatiefonds, dat je dat voor een beperkte groep doet.

De voorzitter: Mijnheer Van 't Eind mag aanvullen.

De heer Van 't Eind: Ja, voorzitter, toch even in reactie op het laatste wat de VVD zegt. Nederland op dit moment doodgegooid met allerlei algemene regelingen voor iedereen. Waar het om gaat is dat je gericht kijkt, daar waar je het meest behaalt en het meeste kan investeren in de stad. Dat doe je niet, wat ons betreft, met een algemene lastenverlichting. Dan ga ik verder ook niet badinerend doen over de hoogte van het bedrag, maakt me allemaal niet uit, maar met een algemene lastenverlichting, ben je niet gericht bezig en ben je niet gericht bezig met het verbeteren van de stad. Wat GroenLinks betreft.

De heer Sleddering: Maar, burgemeester, voorzitter. Dan moet u niet bij mij beginnen over dat we allerlei regelingen hebben in het land. Ja, die hebben we, onder andere over isolatie en u doet er nog eentje bovenop, lokaal. Is dat stapelingen van regelingen op onderwerpen. Dus u doet het zelf ook.

De heer Van 't Eind: Nee, wij investeren gericht in de stad om de stad gericht te verbeteren. Dat doen wij en u heeft gelijk als u zegt, u bent niet verantwoordelijk voor die andere regeling, ik gaf het alleen maar als een voorbeeld dat we juist moeten kijken naar gericht investeren in de samenleving en Nederland en dat doen we met zo'n regeling meer dan op het moment dat je een algemene lastenverlaging doet. Ja, we kunnen daar van mening over verschillen, dat is duidelijk.

De voorzitter: Ik zie mijnheer Braam, die wil zich ook mengen in de discussie. Dan wordt het altijd leuk.

De heer Van 't Eind: Nou, als ik mijn verhaal even afmaak. Volgens mij was mijn verhaal al af, dus ik geef het woord aan Ed.

De heer Braam: Dank u wel. Ik wilde gewoon even heel, ik wil toch reageren met name op wat de heer Sleddering ook aangeeft, het fonds, of hoe je het ook wil noemen, waar we het hier over hebben, is een incidenteel fonds voor drie jaar, daar praten we over. Het is eindig. En op het moment als je die, zeg 250.000, ga ik dan maar even vanuit per jaar, als je die structureel in mindering brengt, feitelijk voor je begroting. Structureel betekent feitelijk dat het een oneindig iets is en dat betekent ook dus dat je direct de begroting van 2026 in gevaar brengt, want die is niet meer sluitend en dat betekent ook voor de jaren daarna, voorlopig, dat het niet sluitend is. Dat kan toch niet waar zijn, mijnheer Sleddering, via de voorzitter.

De voorzitter: Mijnheer Sleddering mag antwoorden.

De heer Sleddering: Ik heb gezegd dat ik me voldoende rekenschap heb gegeven van de structurele werking van dit probleem, maar ik wil iets voor alle burgers van Rijswijk doen en dit is een maatregel die bij alle burgers en bedrijven terecht komt. Ik vind het echt heel bijzonder om te zeggen: we gaan gericht investeren in de samenleving, als dat maar bij een deel van die samenleving terecht komt en dat vind ik onjuist. Maar daar laten we het dan bij.

De voorzitter: Oké, we hebben de ideeën gewisseld, politieke posities zijn helder. Het zal ongetwijfeld in de toekomst nog leiden tot verdere discussie en besluitvorming. Ik wou dit wel zo'n beetje gaan beëindigen, maar ik zie dat mijnheer Van Dam het laatste woord wil over dit onderwerp.

De heer Van Dam: Dat is toch mooi. Ik wou alleen vragen, want de heer Braam zegt: het is structureel, maar in deze motie staat voor 2023. Dus dan neem ...

De voorzitter: Oké. Volgens mij is dit debatje nu beëindigd, het wordt op het laatste moment toch nog spannend, dat vind ik wel leuk. Wil de wethouder nog het laatste woord of zegt hij: Nou, de raad heeft gesproken, het is mij wel? Ja, we gaan zo ... Nee, mijnheer Braam nog, een interventie?

De heer Braam: We zouden graag een schorsing willen hebben, van twintig minuten.

De voorzitter: U wilt nu schorsen?

De heer Braam: Met name in de richting van ...

De voorzitter: Ik stel voor dat we dan schorsen. En dat het dan ook de schorsing is op het afsluiten van de tweede termijn van het college. Dus dan zit je nu een beetje in een schorsing; weer een beraad. In deze pauze moeten we maar even kijken of er nog iets verder moet worden afgestemd, op motie en amendementen. En daar geef ik u tien minuten voor. Is dat goed? U wilt twintig?

De heer ...: Voorzitter, in de agenda staat dat we een half uur schorsing hebben. En op zichzelf weet ik niet of we een half uur nodig hebben, hoor. Maar tien minuten om alle moties en amendementen af te stemmen, dat lijkt me wat weinig.

De voorzitter: Nou, de stemming was goed, het tempo zat erin. Ik probeer het maar. Ik hoor twintig minuten. Wie biedt meer? Twenty minutes. We zijn geschorst. Dames en heren, de rust is wedergekeerd. Ik heropen de vergadering. En we gaan de agendapunten precies afhandelen. Wij zijn op dit moment in agendapunt 4, Algemene beschouwingen. Dan staat er de begroting, die gaan we vaststellen bij agendapunt 6. Maar ik heb nog wel staan, bij agendapunt 4, het raadsvoorstel tweede halfjaarrapportage. Mijnheer de griffier, dit moeten wij dus besluiten?

De heer Massaar: Ja.

De voorzitter: Goed. Ik stel aan de orde om te besluiten over raadsvoorstel tweede halfjaarrapportage. Wil iemand daar een stemverklaring over afleggen? Wil iemand daar stemming over? Mijnheer Sleddering.

De heer Sleddering: Ik ga niet tegen deze halfjaarrapportage stemmen. Maar ik wil even in herinnering brengen mijn opmerking over het optreden van Welzijn Rijswijk.

De voorzitter: Goed, dat was een stemverklaring. Zijn er nog anderen die hun stem willen verklaren? Niemand? Ik zie schijnbewegingen van mevrouw Van Nunen, dat is goed. Wil iemand nog stemming? Niet? Dan is hij unaniem vastgesteld. In dank voor de verrichte arbeid.

4. Belastingverordeningen (RV 22-018)

De voorzitter: Dan gaan we nu naar agendapunt 5. En dat zijn de Belastingverordeningen en het raadsvoorstel Belastingverordeningen. Zijn daar nog amendementen bij, griffier? Ik dacht het niet, hè? Nee. Ook geen moties? O, wel?

De heer Massaar: Jawel.

De voorzitter: Hoe zit het dan met de moties?

De heer Massaar: We hebben een amendement.

De voorzitter: O, sorry. We hebben een amendement bij de Belastingverordeningen. Over de Afvalstoffenwet. Is dat helder voor iedereen? Ingediend door Rijswijks Belang. Daar ging de discussie net over, ja. Ik stel nu aan de orde het amendement dat hoort bij de Belastingverordeningen. Is dat voor iedereen duidelijk? Goed, dan ga ik nu vragen of er stemverklaringen over af te leggen zijn. Mijnheer Van Dam. Of aan u, mijnheer Van 't Eind? Ik kan het niet goed zien. Mijnheer Van 't Eind. Mijnheer Van het eind heeft een stemverklaring. Kom maar.

De heer Van 't Eind: Wij vinden dat Rijswijks Belang een punt heeft. We hadden afgesproken het tarief af te schaffen. We hebben echter ook de oproep van het college gehoord, dat het verstandig is om ook goed te kijken hoe dit nou precies financieel uitpakt. En daarom stemmen wij toch tegen dit amendement.

De voorzitter: Goed. Nog anderen met stemverklaringen over dit amendement? Zie ik niet. Ja, mijnheer Braam.

De heer Braam: Voorzitter, dank u wel. Binnen het college is afgesproken om twee keer in feite dus een gratis ophalen mogelijk te maken. En dat plan is feitelijk nog niet uitgewerkt. En het college heeft daar feitelijk gewoon prima antwoord op gegeven. Dus vandaar dat we dit amendement niet kunnen steunen.

De voorzitter: Goed. Nog meer mensen met stemverklaringen over dit amendement bij de Belastingverordeningen? Zie ik niet. Dan gaan we denk ik stemmen. Mijnheer de griffier, hoe gaan we stemmen?

De heer Massaar: We gaan het eerst hebben over het amendement van Rijswijks Belang. Ik neem aan dat jullie die in stemming willen brengen? Ja.

De voorzitter: Dan is de stemming nu geopend? Begrijp ik dat goed?

De heer Massaar: Ja.

De voorzitter: Goed. U kunt nu stemmen. Moet u op het knopje drukken. En een beetje stevig, anders doet hij het niet.

De heer Massaar: Ja. Ik heb twintig tegen en negen voor.

De voorzitter: Daarmee is het amendement verworpen. Dan gaan we nu besluiten over de Belastingverordeningen. Dat zijn er een heleboel, dat weet u wel. Zijn daar nog stemverklaringen bij af te geven? Niet? Wenst iemand een stemming over al deze verordeningen? Ook niet? Dan zijn ze unaniem aanvaard. Aldus besloten!

6a. Vaststellen begroting voor het jaar 2023

De voorzitter: Dan gaan we naar het volgende agendapunt. Dat is het besluiten over de begroting. Dus dat is vaststelling begroting, vaststelling meerjarenraming, vaststelling van de jaarschijf 23 en het investeringsplan.

De heer Massaar: Eerst de amendementen en dan de moties.

De voorzitter: Ja. Griffier, stemmen we dan over de hele bulk, in een keer? Volgens mij kan dat wel.

De heer Massaar: Nee, nee, nee.

De voorzitter: Of wilt u het apart?

De heer Massaar: Eerst moeten de amendementen...

De voorzitter: Ja, dat weet ik wel. Maar we hebben hier drie besluiten.

De heer Massaar: Ja, dat laatste kan...

De voorzitter: Dat kan in een cluster.

De heer Massaar: Ja.

De voorzitter: Goed zo. Dan gaan we nu volgens mij tien moties af en vijf amendementen. Dus dat is even doorwerken. De griffier heeft de regie.

De heer Massaar: Dank. Dan gaan we eerst naar amendement 1, Vrij reizen voor houders Ooievaarspas.

De voorzitter: Stemverklaringen, anybody? Mevrouw Woudstra?

De heer Massaar: Nee, mevrouw Van der Weij. Mevrouw Van der Weij.

De voorzitter: Mevrouw Van der Weij. Ja, ja, ja.

Mevrouw Van der Weij: Ja, ik dacht ik wacht even tot ik mijn naam hoor. Nee, we doen een stemverklaring. We vinden het een sympathiek voorstel. We zien overal om ons heen verschillende uitvoeringen hiervan. Zowel in Rotterdam, Den Haag, Utrecht, Amsterdam. Als je even kijkt, is alles anders. Er is geen één lijn in. En we zouden graag daarom ook willen zien dat er eerst nagedacht wordt hier wat echt verstandig is, dan zomaar ergens in meegaan. Dat voelt voor ons net niet helder genoeg en goed afgewogen besluit. Daarbij zijn we ook niet helemaal uit, over hoe meten we nou dat dit effectief is? Dus we kunnen niet meestemmen, zullen dus tegenstemmen. We snappen wel de gedachte en hebben daar ook sympathie voor. Dus het zou mooi zijn als het college een keer daarover nadenkt, wat we daar misschien mee zouden kunnen. Dank u wel.

De voorzitter: Mevrouw Harmsen.

Mevrouw Harmsen: Ja, dank u wel, voorzitter. Ik vind het jammer dat het amendement is aangepast. En ik zou graag, als wij het hebben over armoedebeleid, dat wij even dit weer op de agenda en ook voor ons hebben, het OV en jongeren. En bereikbaarheid. Laten we het er dan maar weer over hebben.

De voorzitter: Oké. De heer Sleddering.

De heer Sleddering: Ja, dank u, voorzitter. Wij waren eerst niet zo enthousiast. Juist over de jongeren in deze motie. Amendement, motie. Maar door aanpassing van het amendement kunnen wij hier voorstemmen.

De voorzitter: Oké. Nog anderen met stemverklaringen? Zie ik niet. Jawel. Mijnheer Weterings.

De heer Weterings: Ja, ook Rijswijks Belang heeft een overweging gemaakt en vindt het wel een zeer sympathiek amendement. En vooral voor onze ouderen in de AOW. Dus wij zullen ook voorstemmen.

De voorzitter: Volgens mij zijn we de stemverklaringen door. Dan gaan we nu stemmen. U moet nu op het knopje drukken.

De heer Massaar: Ik mis de heer Kruger. En ik mis mevrouw Böhm. Ik mis mijnheer Kruger ...

De voorzitter: De heer Kruger nog.

De heer Massaar: ... en mevrouw Koegler.

De voorzitter: En mevrouw Koegler.

De heer Massaar: Hij is harder gezet. Ja. 25 voor, vier tegen.

De voorzitter: Daarmee is het amendement aangenomen. Gaan we naar het volgende amendement. Mijnheer de griffier.

De heer Massaar: Ja, dat is het amendement Echte stappen naar meer geïsoleerde woningen in Rijswijk. Iemand een stemverklaring?

De voorzitter: Zijn er stemverklaringen? Zie ik niet. Wil iemand stemming? Ook niet. Dan is dit amendement ... Ja, nee. Ja, maar dan moet je wel ... Dan gaan we stemmen. Goed, het stembureau is nu geopend.

De heer Massaar: Zeventien voor en twaalf tegen.

De voorzitter: Daarmee is het amendement aanvaard. Volgende.

De heer Massaar: Amendement Begroting 2023-2026 Algehele lastenverlichting voor burgers, bedrijven in Rijswijk. Iemand een stemverklaring?

De voorzitter: Stemverklaringen? Ja. De heer Van 't Eind.

De heer Van 't Eind: GroenLinks vindt dat je extra ruimte in de begroting gericht moet investeren in de stad. En algemene lastenverlaging is geen gerichte investering in de stad. Het verbetert structureel niets aan onze stad. En het helpt de mensen die het het hardst nodig hebben ook niet. GroenLinks stemt tegen dit amendement.

De voorzitter: Nog anderen met stemverklaringen? Zie ik niet. Dan gaan we nu stemmen. Het stemloket is geopend.

De heer Massaar: De heer Veerman. 23 tegen, zes voor.

De voorzitter: Het amendement is verworpen. Volgende.

De heer Massaar: Amendement Begroting 2023-2026 Evenementenbeleid.

De voorzitter: Stemverklaringen? Even kijken, mijnheer Weterings, zie ik dat goed?

De heer Weterings: Voorzitter, we vinden het jammer dat dit niet is besproken eerder in een forum. Om even in termen van D66 te praten, we hebben het niet in het forum besproken. De evaluatie was vorige week naar ons toegekomen. Voor de achttiende hadden we allemaal de kans om erover te praten. Is niet gebeurd. Maar toch gaan we voorstemmen, want we zijn voor het evenement.

De voorzitter: Goed. Nog anderen? Mijnheer van Damme en mevrouw Van Nunen.

De heer Van Dam: Mijnheer Van Dam.

De voorzitter: Van Dam. Sorry.

De heer Van Dam: Nee, wij zijn voor deze motie. We gaan ook voorstemmen. Amendement. We zijn ook blij met de uitvoering. En ook blij met de toezegging van de wethouder, om ook de wijken die nog niet genieten van onze mooie evenementen, om die mee te nemen.

De voorzitter: Mevrouw Van Nunen.

Mevrouw Van Nunen: Ja, voorzitter, dank. Wij zullen ook voorstemmen, Partij van de Arbeid. Omdat we vinden dat evenementenbeleid een belangrijke rol speelt bij de identiteit van Rijswijk. En ook met de toezegging om ook nieuwe evenementen te honoreren, daar zijn wij heel blij mee. Wij stemmen voor.

De voorzitter: Nog anderen met stemverklaringen? Die zie ik niet. Dan gaan we nu over tot stemming. Het stemloket is geopend.

De heer Massaar: Nog twee stemmen. De heer Sleddering en mevrouw De Haan-Niesen. 29 voor.

De voorzitter: Dit amendement is aangenomen. Next.

De heer Massaar: Motie nummer 1, Wmo-indicaties voor onbepaalde tijd.

De voorzitter: Stemverklaringen? Zie ik niet. Wil iemand stemming hierover? Ook niet. Dan is het unaniem aanvaard. Dank u wel.

De heer Massaar: Ik heb motie nummer 6, Aansluiten Gelijke Kansen Alliantie.

De voorzitter: Stemverklaringen? Niet? Ja. Mijnheer Weterings.

De heer Weterings: Voorzitter, wij zullen tegenstemmen. Omdat we van mening zijn dat die kansen er al moeten zijn. Dus wij zien niet de meerwaarde van de symboolpolitiekmotie. Dank u wel.

De voorzitter: Nog anderen met stemverklaringen? Zie ik niet. Dan gaan we wel stemmen. En het stemloket is nu geopend.

De heer Massaar: Nog twee stemmen. Mijnheer Geleijnse en de heer Kruger. 22 voor en zeven tegen.

De voorzitter: Motie is aangenomen. Volgende.

De heer Massaar: Motienummer 7, Voorzieningen op niveau.

De voorzitter: Stemverklaringen? Zie ik niet. Ja, mevrouw Woudstra. Gaat uw gang.

Mevrouw Woudstra: De strekking van de motie zijn we het zeker mee eens. Daar hebben wij ook voor geijverd. Staat zo ook in het coalitieakkoord. Gezien de tekst en de onduidelijkheid zullen wij echter tegenstemmen.

De voorzitter: Nog anderen met stemverklaringen? Mevrouw Van Nunen. Ja?

Mevrouw Van Nunen: Ja, voorzitter, wij sluiten aan bij wat D66 net aangaf. Dus wij zullen tegenstemmen.

De voorzitter: Oké. Nog anderen? Dan gaan we nu stemmen. Het stemloket is geopend.

De heer Massaar: Ja, doe maar zo. De heer Veerman. Achttien voor, elf tegen.

De voorzitter: Daarmee is deze motie aangenomen. De volgende.

De heer Massaar: De volgende motie is motie Een bak op de juiste plek, nummer 9.

De voorzitter: Stemverklaringen? Zie ik niet? Wil iemand stemming? Ook niet. Dan is die...

De heer Sleddering: Ja!

De voorzitter: O, wel. Mijnheer Sleddering wil stemming. Dan gaan we stemmen. Het stemloket is geopend.

De heer Massaar: Mevrouw De Haan-Niesen. 24 voor en vijf tegen. Motie VVD, nummer 12, Gemeente Rijswijk is geen pinautomaat.

De voorzitter: Stemverklaringen? Mijnheer Weterings.

De heer Weterings: Voorzitter, onze fractie zal duidelijk voor stemmen, om ook een flink signaal af te geven naar Welzijn en ook naar de bibliotheek. Want wat er is gebeurd, kan echt niet. Dank u wel.

De voorzitter: Anderen met stemverklaring? Ik zie mijnheer Van Dam en mevrouw Van Nunen.

De heer Van Dam: Geen stemverklaring, maar een punt van de orde. We slaan motie nummer 10 over. In mijn lijst.

De voorzitter: Mevrouw van Nunen, uw stemverklaring?

Mevrouw Van Nunen: We hebben het nu toch over de Rijswijk is geen pinautomaat, hè? Ja. Voorzitter, wij zijn principieel tegen deze motie. Omdat wij vinden, wat wij ook redelijk in onze eerste woordvoering hebben gezegd, dat er verschillende redenen aan ten grondslag liggen waardoor dit tekort is ontstaan. En dat vinden wij geen reden voor een motie. Dus wij zullen tegenstemmen.

De voorzitter: Goed. Zijn er anderen die nog een stemverklaring willen afleggen? Zie ik niet. Dan gaan we nu stemmen. Het loket is geopend.

De heer Massaar: Dertien voor, zestien tegen.

De voorzitter: De motie is verworpen. Mijnheer Van Dam, had u nog commentaar?

De heer Van Dam: Ja, wij hebben motie 10, Waardering voor alle vrijwilligers Rijswijk, hebben wij nooit gezegd dat wij daar niet over willen stemmen. Die willen we gewoon in stemming laten brengen. Dus die hoort gewoon op de lijst te staan.

De heer Massaar: Prima, is overgenomen. Maar als u hem in stemming wilt brengen, dan kan dat. Motie nummer 10, Waardering voor alle vrijwilligers in Rijswijk.

De voorzitter: Oké, zijn er stemverklaringen bij? Zie ik niet. Wil iemand stemming? Echt niet? Zeker weten? Nou, dan is dit aanvaard! Mooi besluit. En nu de griffier, volgende.

De heer Massaar: Motie nummer 12. Of, sorry, die hebben we net gehad. Motie nummer 13, Ook steun voor huishoudens met lage en middeninkomens, vanwege hogere energieprijzen, CDA.

De voorzitter: Oké. Stemverklaringen? Wil iemand stemming? Ja, wel stemmen? Nou, dan gaan we stemmen. Het loket is geopend.

De heer Massaar: Mevrouw Oude Alink. 23 tegen, negen voor.

De voorzitter: Oké. Motie verworpen.

De heer Massaar: Zes voor, sorry.

De voorzitter: Motie verworpen.

De heer Massaar: Ja.

De voorzitter: Volgende.

De heer Massaar: Motie nummer 14, Inwoners uitnodigen voor raadsvergaderingen. De aangepaste motie dan.

De voorzitter: Wil iemand daar een stemverklaring bij geven? Mijnheer Van Dam, zie ik.

De heer Van Dam: Ja, we zullen de motie steunen. Echter willen we wel hierbij een voetnoot plaatsen dat het natuurlijk ook andersom is. En dat wij ook gewoon als partijen naar de burger toe moeten. En niet alleen de burger naar ons toe.

De voorzitter: Nog anderen met stemverklaring? Ik zie mijnheer Sleddering. Nee, mijnheer Geleijnse.

De heer Sleddering: Voorzitter, wij zullen tegenstemmen. De bedoeling is goed, maar wij vinden het aan de raad om dit zelf te organiseren. En niet via het college.

De voorzitter: Goed. Nog anderen met stemverklaringen? De heer Geleijnse.

De heer Geleijnse: Dan maak ik van deze gelegenheid gebruik om mijn buurman er in ieder geval nog op te wijzen dat er nu staat “spreekt uit dat de raad het oppakt, samen met de griffie.” En niet het college. De CDA-fractie zal voorstemmen.

De heer Sleddering: Maar ik houd vol dat het een rare manier is. Omdat je iets doet aan het college, die het vervolgens weer hier neerlegt.

De voorzitter: Mijnheer Sleddering, we gaan niet meer debatteren. U hebt uw stemverklaring gegeven. Het is mij duidelijk. Volgens mij gaan we nu over tot de stemming. Ja? De stemloketten zijn geopend.

De heer Massaar: 23 voor, zes tegen.

De voorzitter: Goed. Deze motie is aangenomen. De volgende.

De heer Massaar: De volgende is motie nummer 15, Naar een dementievriendelijke gemeente Rijswijk.

De voorzitter: Stemverklaring? Mijnheer Van Dam.

De heer Van Dam: Ja, we zijn van mening dat de motie sympathiek is. Echter zijn we ook van mening dat als het gaat om verschillende domeinen, dat het efficiënter is om dan ook meteen allemaal groepen mee te nemen. Zodat we zo efficiënt mogelijk kunnen werken. Daarom zullen we helaas tegen moeten stemmen.

De voorzitter: Nog anderen met stemverklaringen? Zie ik niet. Zullen we gaan stemmen dan? Het stemloket is nu geopend.

De heer Massaar: De heer Oelen. Heer Oelen. 21 voor, acht tegen.

De voorzitter: Daarmee is deze motie aangenomen. De volgende.

De heer Massaar: De laatste op mijn lijst, nummer 16, Motie warme winter 2022.

De voorzitter: Stemverklaringen? Niet? Ik neem aan dat u wilt stemmen. Dan gaan we stemmen. Het loket is nu geopend.

De heer Massaar: Eén moment geduld alstublieft. Eén momentje, ze hadden de verkeerde motie. Akkoord. U kunt stemmen. De heer Weterings. Veertien voor, vijftien tegen.

De voorzitter: Deze motie is verworpen. Dan hebben we alle moties en amendementen gehad. Dan gaan we nu besluiten over de begroting als zodanig. Dat betekent gewoon dat we de drie verschillende besluiten nu als cluster gaan behandelen. Zijn er stemverklaringen bij deze begroting? Die zijn er niet. Maar u wilt wel stemmen, denk ik. Dan is het stemloket hierbij geopend, of zijn we unaniem? Nou, niemand wil stemming. Dan is het unaniem aanvaard. Dat is een groots besluit, waarin we unaniem dit doen. Dames en heren, we zijn aan het eind van de agenda. Het is nu 22:30 uur, dat is een mooie tijd om nog wat leuke dingen te doen vanavond. Ik dank ieder voor ieders inzet en verantwoordelijkheid om dit zo te doen. We weten dat de financiële positie best nog wel onderhevig is aan nieuwe invloeden van buitenaf. En daar zullen we dus zo goed mogelijk op inspelen. Het college zal u daarin voorgaan, hebben we afgesproken.

7. Sluiting

De voorzitter: Daarmee sluit ik deze vergadering. En ik wens u nog een plezierige avond. We kunnen weer geld uitgeven, dank u wel.

Rijswijk,

Vastgesteld in de raadsvergadering van 24 januari 2023

De gemeenteraad,

de griffier,

de voorzitter,

J.A. Massaar, bpa

H. Sahin